

Handwritten text in a cursive script, likely a list or index, written on a piece of aged, yellowed paper. The text is oriented vertically and includes several lines of characters, possibly representing names or titles. The script is dense and difficult to decipher due to its cursive nature and the age of the document.

~~163~~

33

7

$$\begin{array}{r} 24 \\ \hline 12 \\ \hline 02 \\ \hline 2 \\ \hline 197 \\ \hline 197 \\ \hline 41 \\ \hline 781 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ \hline 12 \\ \hline 02 \\ \hline 2 \\ \hline 197 \end{array}$$

1636

150-4-4

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or letter. The text is arranged in several lines across the page. The script is dense and characteristic of early modern handwriting. The text is mostly illegible due to the cursive style and fading, but some words like "Herr" and "Ihre" are partially discernible.

Handwritten text or signature in the lower right corner, possibly a date or a signature. The text is written in a cursive style and is partially obscured by a long, thin line extending from the seal area.

1836

3379

10

Printed in Turkey

ՊՈՒՆՆԱՆՆԻ ԳՐԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՔՐԻՍՏՈՍՆԻ

Պրիտերիսս նբ Լուսաւորիչ հայրերըն
էվէլէնիսէն ախրընապաք օլան նազլիէն
վէ պիշի հայոց աշխըն նէ սէպէպէն չրի-
տանէալան հաւաքընա ինչիպ ըսաւորիչ
օլմաընը պէյան իպէր :

ՏՊԱԳՐԵՆԸ

Դի Պատրիարք ութէ Թագաւորեալ
մայրաքաղաքիս Արտանդնուպօլսոյ
Տնն Աստուածատրոյ ամենապա-
տիւ և վէհափառ Արքեպիսի :

1841 ՅՕՐԹԱԳԻՒՒՂ ինչ

Դ Տպարանի Արապեան ապուլիօցոյ :

12004

Բարեպառնեաց էղբայր լար ընդ շա, վե սուրբ
| սուսարիչին սեվիւնի օղոլար ընա, պոս
աշիչ գիրքին սեպէպի մալի՛ օղոնա :

Մաստունլար աեմիչլեր քի պատմ
մուրի քիթապլարը՝ կեչմիչ զաման
լարըն պնասըլարը, զէրէ նիճէ՝ քի պ
նայեա պագար զըմըզ զաման՝ իւղիւ
միւզ պիզէ կեօրիւնիւր, օնճուլայըն՝
նէ զաման՝ քի պատմութի գիրքլէրինի
օրուրուզ, կեչմիչ զամանլարտա օլան
իշլերի կեօղիւմիւզ իլէ կեօրմիւշ կիպի
օլուրուզ :

Վէ նիճէ քի պիր քիշի քէնտի վար
մատըզը ուղագ սեմթլէրին նագլինի իշիթ
սէ՝ զահմէթսիզճէ վարմըշ կիպի օլուր,
օնուն կիպի՝ պիզաէ էվլէլքի զամանլա
րըն նագլինի իշիթմէկ իլէ՝ օլ զաման
տտամլարընտան գալմըշ կիպի օլուրուզ :
Վայրին պատմութիւն աեաիկիմիզ՝ չօք
թիւրիւյ օլուր, քիմի լազըմլը, քիմի
լազըմըզ, քիմի փէք լազըմլը, քիմի
հիչ լազըմըզ :

Իմաի պիզ՝ լազըմըզլարը կէրի գոյ
ուպ, լազըմլըլարը տայըմա աիյնէսէք

29-2013

կէրէք • խոստուսա քի ճանա Ֆայտալը
 օլանլարը • վէ պիղիմ միլէթիմիղէ շիմ-
 աի քի հալտա՝ էն լազլմլը օլան սուրբ
 Վրիգոր Մուսաւորիչին ազիղ սլաա-
 մուլթիւնու տուր • վէ ճիւմլէմիղէ պիլ-
 մէք ճայիղ տիր • Օ էրէ նիճէ քի պիր
 քիմսէ քէնաի պտպասընը՝ նէշէքիլ
 քիշի օլաուղունու պիլմէսէ • չօք ճա-
 հիլլեք տիր •

( ) նճուլայըն պիր քրիստոնէա՝ քէն-
 աի միլէթի հաւատքա նէշէքիլ կէլ-
 միշ, վէ սէպէպ քիմ օլմուշ աէյի պիլ-
 միշ օլմասա • քէնաիսէ չօք էքսիքլեք
 տիր • Օ էրէ նէգատար պիլմէղ օլ-
 սաք • պու շէքիլ շէյլէրի պիլսէք կէրէք
 տիր • Օ էրէ դատաստան կիւնիւնաէ՝
 օրէնքիմիղէ կէրէք օլան • վէ պու մի-
 սիլլի շէյլէր պիլլաէն սօրուլա՝ կէրէք
 տիր • վէ նիչին էյրէնմէտին աէյի դա-
 ղէպ օլսա կէրէք տիր •

Ս է աէկիլ քի սալթ պիլմէլիլիլ •
 քէնաիմիղ պիլլաիքաէն սօղոս՝ էլի-
 միղաէն կէլաիկի դատար՝ դայրը պիլ-
 մէզլէրէաէ պիլլաիրմէք պօյնումուզա
 պօրճ տուր •

ՀՕՂ հէփիմիզ պիկերիզ՝ քի պիզնմ
 հաւատքը՛րդա սէպէսյ՝ երանելի սուրբ
 Պարտիգոր Սուսաւորիչ անբ • լաքինն օ
 աղիզ նէ շէքիզ քիմսէ իտի • վէ նէ շէ-
 քիլ քիմսէտէնն աօղտու • վէ նէ՛րէտէ
 էհեա օլտու • վէ պու միլէթինն հաւատ-
 քա կէլմէսինէ նէ՛ տէյնի էզիյէթլէր
 շէքաի • նէ՛ շէքիլ գործքու վարըտը • վէ
 նէրէտէ վախճանել օլտու • վէ աահա պու
 միսիլի շէյլէր սօրուլտուքաա • չօղու-
 մուզ կէրէկի կիսի պիլէմէյիզ •

Պու սէպէսյտէնն օլ աղիզ հայրապե-
 տին Պատմութիւնուհու՛ պու էանա
 գուլունուզ • լուսաւորչի օլան էզ-
 րայրլարըմա էազմազ միւրաա էյլէտիմ •
 Ս է էկէր շինաիյէտէք էազըլմամըշմը-
 տը՝ քի շինաի սէնն էազաճագսըն տէր-
 սէնիզ • էվէա՛ էազըլմըշ տըր • էազըլմըշ
 օլմասա • պիզ նէ՛րէտէնն էազմըշ օլու-
 րուզ • Ս աքինն իրի գիրքլէրտէ • վէ նէ-
 շէ գայրը պատմութիւնլար արասընտա
 օլմազըլա • հէր քիմսէ պուլուպ օքույ-
 էամազ • վէ պուլունուպ օքունաստա •
 աճամիլար վէ օքումար պիլմէյէնլէր ազ-
 նայեանազար •

Ա Է հէմ օլուր քի պաղը շէյի պիր
 գիրքատէ , վէ պաղը շէյի գայրը պիր
 գիրքատէ պուլունուր : Ա Է գիրքէրի-
 միգատէն ճէմ էտիպ պիր քիւշիւք գիրք-
 ճիյեղ աիւզաիւմ , քի կիւնահըլ ճանը-
 մա պիր ողորմիս չքարուա :

Ա Է պիւմէլիյիգ՝ քի թիւքքճէնին պա-
 ղը սեօյլէրի պիւզիմ եաղըմըլա կիւճճէ
 կէլիւր , նիճէ քի էօլաիւրաիւյ տէմէք ,
 թիւրլիւյ տէմէք , իւչ տէմէք , եէաի
 տէմէք , վէ տահա պոււնլար կիպիլէր :

Իմաի ճայիղ աիւր՝ քի օքուտուղու-
 մուղ զաման , պու շէքիլ օլանլարը , վէ
 վուրարաք օքուսաճագ եերլէրի , պիր
 հօշճա պէլլիլիյիպ՝ լաղըմընա կեօրի-
 թիւքքվարի սեօյլէշմէք կիպի իշլէթսէք
 կէրէք , քի ուսլուպսուղ օքուսուպ ,
 աղնանըչը պօղուլմայեա :

Ա Է տայըմա տլահըն լութֆ ու քէ-
 րէմինատէ , վէ սը Ա ուսաւորիչին կեօս-
 տէրաիկի սը հաւտաքաա՝ մաղպուլ ա-
 մէլէր իլէ պէհըրէմէնա օլասընըղ , աճին :

Պաղասապ ճիւլէնին՝ այագ թիւրապի .
 աիւղաի պի ալիլիլիւյա՝ էլպա թիւրապի :

ՍՈԼՐԻԲԴՈՒ
ԳՈՐ

Լուսաւորիչ գրեգորի սս 5
լեզ մեզ միջնորդ առ նոր քրիստոս :

Ա՛հ Գրեգոր I լուսաւորելէն վէ երանելի
 Հայրապետի զին Գասին-Յի-նուս ասորի
 Հէր թիմն ա՛հ լուսաւորելէն , վէ ա՛հ հա-
 սարէն էն իս-հայրապետի վարժաս' անշնէսին :

Առաք Գրեգոր I լուսաւորելէն
 է վիճելէն՝ հայոց ազգըն կուս-
 պաշտօնը զամանընաւ խոսրով ասալը պիր
 Թագաւոր վարժարը . վէ արտաշիր ասալը
 աճէմ Թագաւորու իլէ պօղուք օլուպ ,
 օն էրլ գատար ազիմ սէֆերլէր էյլէտի :

Ա է արտաշիր գայթ Իլէ զապուն
 գալուպ՝ հալում նիճէ օլուր տէյի՝ գ-
 սէվէթլէր էտէրիտի : **Ա** է պու Ֆի-
 քիլէրտէ իքէն , պիր կիւն նէ գատար
 պէյլէրի փաշալարը վարժաս' ճէմ է-
 տիպ , հէր քիմ պու իշէ պիր չարէ պու-
 լուրաս , քէնտինի ճիւմիլէ էյեպլէթիմէ
 հէօրիւմտար էտէյիմ տէտի :

( ) Լտէմ ուլու քիշիլէրտէն՝ անակ
 ասալը պիր քիմսէ պէտաղա տուրուպ ,
 փատիշասըմ հիչ էլէմ շէքմէ , պէն վա-
 րայըմ օնու պիր տիւղէն իլէ էօրաիւ-

ըէյիմ տէյի ճէվապ էյլէտի :

Վրտաշիր պու ճէվապը իշիթախտէ՝ աղ պուչուք թէսէլլի օլուպ , էյինտի կեօրէյիմ սէնի նիճէ մուգպէթ օլուրսուն տէյի՝ անակը գոյրէթէ՝ գօտու :

( )Սա գալգտը աճէմ մէմլէքէթինտէն ճիւմլէ նէսնէլէրի իլէ հայոց սէմթինէ կէլիպ , քէնտի խըսըմը օլան խոսրով թագաւորուն եանընա տախիլ օլտու . վէ արտաշիրտէն իւղ չէվիլիպ՝ գաչկըն կէլտիմ տէյի ինանարտը :

( )Սա տիլինէ ալտանըպ՝ աղիմ ըրպէթլէր էյլէտի . վէ տայլմա ոլիլէսինճէ մուհապպէթլէր էտիպ , եանընսն սյըրմաղ ըտը . Վըշ էյէամը պուհալ իւղէ կէչիպ , եաղ գափուլարը աչըլպ պահաթ կիւնլէրի կէլինճէք , խոսրով պիւր կիւն ալան չըբըպ , անակը ըլա պիլէ կէզնիւր էքէն , մուհապպէթ արտսընտա՝ անակըն արտաշիրէ էթաիկի իգրոսր Ֆիքրինէ կէլտի . վէ սահաթ պուսահաթ տըր տէյիպ՝ թագաւորու պիւր թէնհայէ սափրթտը . վէ պիլէսինճէ մուհապպէթտէ էքէն՝ գափիլէն խանչէրէ գարնընա սօքտու , վէ քէնտի գաչար :

Ս Է խոսրով եէրէ երբըլլայ՝ օլ սա-
 հաթ հէլաք օլտու • լաքին տահա ճանը
 պէտէնինտէ իբէն՝ անակըն հալքընտան
 քիմնէ եաշնթմայասընըղ տէյի վէք
 սէս իլէ հայքըրար :

( ) Լ տէմ Թագաւորուն հալքը իշի-
 տիպ , անակըն արարնճա աիւշաիւլէր •
 վէ արատշաա քեօփրիւսիւնտէն գաչըպ
 կէչէր իբէն , իբի էանընտան գուշա-
 արպ , անակը վէ պիլէսինճէ օլան ճիւմ-
 լէ հալքընը սույեա տէօքիւպ՝ հէլաք
 էթաիլէր : Ս Է կէլիպ ազլմ աղլամոք-
 լարըլա Թագաւորու գալարըրըպ մէղա-
 րա գօտուքտան սօղրա , անակըն գալան
 հալքընը հէփ գըլըճտան կէչիրտիլէր :

( ) Լ միւսիւպէտ արասընտա , անակըն
 պիւ քիւչիւք մագսըմընը՝ կէլիշ Թայ-
 էասը անասընըն գուճաղընտան գափ-
 մըշ , վէ պիւ կիզլի եէրէ սագլայեա
 գօմնուշ : Ս Է պիւ գաչ կիւնտէն սօղ-
 րա օլ Թայէասը օլան գաաըն քիշի՝
 քէնտի էրի իլէ պտըլար մագսըմը գայ-
 սէրի շէհրինէ գաչտըլար : Ս Է օլ մագ-
 սըմը սուրք աւազանտա մկրատէլէաիպ՝
 ալահըն քերամէթի իլէ սարընը Վրի-

դոր տէտիլէր , քի հոռոմ տիլինձէ՝
 օյեանըք տէմէք տիր , նիձէ քի ճանըլա
 առյըմա օյեանըք գալտը :

|| է պողը պատմու-թիւնտա եաղ-
 րմըք քի , գայսէրիյէ կիթաթիլէրինտէ՝
 եօլտա պիր տղամ՝ տիպինէ էնիպ օ-
 թուրմուշ իքէն , աղամըն իւստիւնէ
 գուամրու միսալի պիր գուշ կէլիպ՝ գուր
 գուր տէյի սէս չքարտը : || է թայեա-
 սը գուլադ վուրուպ , սու գուշուն սէ-
 սի թէքին տէյիլ տիր , ինչալլահ՝ վարըպ
 մարսըմը մկրտեւէթմէկէ լայիգ օլուր-
 ստք , աարնը Վրիգոր գօյեալըմ՝ տէտի .
 վէ նէ՛չէքիլ տէտի իսէ , ալլահըն իղնի
 իլէ էօյլէձէ օլտու :

Իմտի ֆիքր օլունուր՝ քի օ՛ գուշ-
 ճուղաղ հրեշտակ ըմըք , քի օ՛ աղիղ
 մագսըմըն օլաճաղընա կեօրէ աա պէյ-
 եան էյլէտի : || է օլաղիղ Վրիգոր
 թամամէտի եաշընա կիրտիքտէ , օքու-
 մաղա վէրիպ , քրիստոնէական թալմի
 իլէ քեամիլ էթտիլէր :

|| է տիւնեալըք վադ-թի կէլտիքտէ ,
 մարիամատը պիր գըղ կեօրիւպ , քրիս-
 տոնէական օրէնքի իւղըէ պըսակ էթ-

տիւր : Ս է է յլէճէ ալահա մագպուլ
ամէլէր իլէ պիր զաման կէչինիպ պի
իզնիլաճ՝ եքի էվտար օլմուշտուր •
պիրինին ատը վթանէս , վէ պիրինին
արիստագէս :

Ս է պուճուլ պուրաճըգտա ալը-
գոյուպ՝ , կէլէլմ քի օլ արասչիր տէ-
նիլէն պարսից թագաւորու , խոսրո-
վուն Ֆէֆթինի իշիթաիքաէ , տիւնեա-
լէրճէ շաղ օլտու : վէ հարպիճէ ասքէ-
րինի ճէմ էաիպ՝ կէլաի հայոց մէվէ-
քէթինի զապդ էյլէաի . վէ խոսրովուն
սինսիլէսինի հէփ գլըճտան կէչերաի :

Ս է օլ զէլալէթ արասընտա՝ խոսրո-
վուն պիր քիւչիւք օղունու վէ պիր
գըղընը՝ պիր գաչ քիշի ալըպ , ծնւրտա
գայսէրիյէ գաչտըտր : ( ) զլանըն ատը
արգատ , վէ գըղըն խոսրովիգուխտ տէ-
նիլմիշ : Ս է արգատ քեամիլ իկիտ օ-
լուպ՝ գայսէրի փաշասը լիկիանէնին
եանընտա պեօլիւքպաշը իաի :

Ս է նը Վրիգոր պիր զամանտան
սօղրա , քէնաի վէ արգատ՝ քիմին օղ-
ուլարը օլտուղունա վուգուֆ օլուպ ,
վէ կէչէն էհվալարը հէփ աղնատըք-

տան սօղրա , Թիւնեա եօլուհատան էլ
 չէքիս , օլ մարիամ աալը գասարն էհլինի
 կուսանաց վանքընա եօլատը . վէ քէնաի
 վարար արգատըն եանընա խզմէթքեար օլ
 տու . օ Ֆիքր իլէ՝ քի պասպասընըն էթ-
 աիքլէրինի էօտէմիշ օլա : Վաքին պու-
 Ֆիքրի կէնաինաէ կիզլի խաի , զէրէ
 քէնաինին քիմ օլտուղունու աալա հիչ
 քիմնէյէ տույիւրմաար :

Վէ քիւչիւք օղու արիատագէս՝
 նիկիմարոս աալը պիր նք ճգնաւոր ըլա
 տնսպատա կիաիս՝ ճգնաւոր օլտու . վէ
 վրթանէս օնտա գալըս , Թիւնեա եօ-
 լունա կիրմիշ աիր :

( ) Ըղամանլարտա կիւրճիւսթան սէմ
 թինաէն հրչէ աալը պիր թագաւորուն՝
 հուում թագաւորու գիոկղէաիաննս իլէ
 էտալէթի օլուս , ճէնիլի վարըար : Պիր
 կիւն խապէր սալալ՝ քի նիչին նափի-
 լէ ապէրիմիլի գըրար եօղ էաէրիզ ,
 պիզ իրիմիզ եալընըզ տօղուչալըմ , էա
 սէն ալթ օլուրտուն , էա պէն :

Ղիոկղէաիանոս պու ճէվաար իչիթ-
 աիքաէ՝ գայէթ իլէ գօրգու կէլի քէն
 աինէ , զէրէ օլհրչէ պիր զօւլու քիմ-

սէ իմիշ . վէ դիտկղէտիանոս զայնՖ պէ-
տէն : ( ) Լ զաման դիտկղէտիանոս՝ նէ-
գատար ուլու քիմսէլէրի վարրաս՝ կէլ
սինլէր տէյի Ֆերման էյլէտի :

Ս է լիկիանէս տախի՝ չիւնքի պէոյ-
լուք քիմսէ խաի , թէտարիք կեօրիւսի՝
եօլա ըէվան օլտու : Ս է վարրայ հնօ-
մայեա դիտկղէտիանոսուն թահարնա
եարըն օլտուքտա , կէճէ վարար օլուսի ,
սիլէսինճէ օլան ասքէրին աթլարընա
էէյէճէք պուլունմատը : Ս է պագտը-
լար քի գալէնին իչ եանընտան չօք օթ-
լուք եղմըլլարար : Ս է քիմսէ եօ-
քարը չքմաղա գատոր օլմայըսի , տրո-
դատ հէմէն գալէյէ՝ սարըլուսի՝ եօքարը
չքարը . վէ օթլուղու իչ եանընտան ա-
լուսի՝ տիշ եանընա աթարար : Ս է օ-
լուրուտու քի օթլուք պէքճիլէրինտէն ,
վէ օրատա պուլունան պէկիրլէրտէն վէ
գաթըրլարտան՝ պագըսընը կեօղէթմէյ-
իսի՝ օթլուք աէմէթլէրի իլէ արշարը
աթարար :

Ս է սասիահ օլուսի թագաւորա պու-
լուշտուքտա , վէ թագաւոր պիր գաչ
կիւնտէն սօղտա , հէփ ճիւմէ կէլն

այլ յլէրինէ՝ հրջէնին ճէվապընը սեօյ-
լէյիպ, պէն պիր զայիֆ քիմսէյիմ՝ օնս
նիճէ գարշը կէլէպիլիլիմ, նէ՛ տէր-
սինիզ տէյի սօրտու:

( )՝ Լ տէմ լիկիանոս այեաղա՛ տու-
րուպ, պէ՛նիմ էֆէնտիմ սիզ հիչ էլ-
էմ իւզըէ օլմայընըղ տէտի. պէ՛նիմ իլէ
պիլէ հայոց Թագաւորունտան գալմա
տըդատ ասլը պիր քիմսէ վարտըր, քի
գուվլէթի տիլ իլէ Թապիր օլունմազ:
Վ է տիւն կէճէքի էթտիյինի՛ վէ նէ-
չէ տասա գայրը իշլէրինի նագլ էյլէ-
տի: Իմտի օնու սէնին քիպլէթինէ
Թէպտիլ էտիպ՝ հրջէյէ գարշը կեօն-
տէրէլիմ տէտի:

Պու ճէվապ Թագաւորա վէ ճիւմ-
լէ այեանլարընա մագուլ կէլիպ, տըր-
դատը Թագաւորուն կիլիմի իլէ փիւր
սիլաս՝ տօնաթտըլար. վէ հրջէյէ խա-
պէր սալտըլար՝ քի տէտիկին սեօզ պի-
ղէտէ մագուլ կէլտի, ետըն վաքարնտ
հաղըր օլ: Վ է էրթէսի կիւն սա-
պանհայըն՝ տըդատ գիոկէտիանոս գը-
յաֆէթինտէ հրջէյէ գարշը չքալ.
վէ օ սասաթ պաղպըպ հրջէյի՛ Թա-

գաւաւորուն է օյլունէ տիրէ՛ գօտու :

( ) Ը տէմ՝ Թագաւոր տիւնեալարձա շաղ օլուսոյ՝ տրդատաա նէ Թիւրլիւյ ըսոյ-
է Թ էտէճէ կինի սլիլմէղ իտի . վէ աղիմ՝
փէշքէշլէր վէրտիքտէն սօղրա , չիւն
տույտու՝ քի խոսրուլ Թագաւորուն
օղրու իմիշ՝ սլաշընա Թաճ գօյուսոյ՝ ա-
զիմ ասքէր վէրտի , քի վտրա սլասսսը
նըն մէմլէքէթինի զասլդէ էյլէյէ :

Ս է տրդատ գաւաւրոյ օրատան հայոց
սէմթինէ կէլիսոյ , վէ աճէմ ասքէրինի
տաղըտրոյ , քէնտի մէմլէքէթինի զասլդ-
էյլէտիքտէն սօղրա , գաւաւրէրղինկէան
սէմթինէ կէլտի . քի ծնատ անահիա
տալը սլիր կուռք վարըտը , ծնա գուր-
սլանլար քէսիսոյ շիւքիւրլէր էյլէյէ .
զէրէ օտէօվլէթի քէնտինէ՝ կուռքլա-
րըն հիւրմէթինտէն սանըրըտը : Ս է
օլ անահիա տէտիքլէրի կուռք՝ գայրը
կուռքլարտան նամատը ըմըշ , վէ ավրէթ
քիտլէթինտէ իմիշ :

Սուրբ Գրիգորի հասարակ պէշան օլ-
մասը քըր :

Ս է տրդատ վարըպ զիեարեթինի
թէքմիլ էյլէաիքտէն սօղըս , պիր սէհ-
րս եէրտէ չատըր վուրուպ օթուրտու :
Ս է մէճիս գուրուպ՝ քէյֆ ու շաղ
օլտուքտա , գրիգորու էօյիւնէ չաղը-
րըպ պույուրտու • քի վարըպ աղաճ
ուճլարընաան նաղիք կիւղէլ Ֆիլիսէր
քէսիպ , օլանասիա նամատը կուգքս
փէշիէշ վէրիպ , օնա սէճտէ էյլէ :

( )'Լտէմ Գրիգոր ճէվապ էթաի ,
քի ճիւմիէ ալէմի եարատան ալլահտան
գայըր՝ պէն քիմսէյէ սէճտէ էթմէմ
վէ էտէմէմ :

Տրդատ պու ճէվապը իշիթաիքտէ՝
գայէթ իլէ տաւըլըպ , սէն պիր գարիպ
քիմսէ իքէն՝ կէլաին եանըմա եանաշ-
տըն • շիմաի նիճէ Ֆէրմանըմա գարըք
գօյէարսըն տէաի • վէ օ կիւն հափս
էյլէաի : Ս է էրթէսի կիւն սապանճ
լայըն էօյիւնէ կէթիրաիպ՝ սէն պու
գատար զաման տըր՝ քի աօղըուլուք

իւզրէ խըզմէթիմտէսին , վէ պէն տէ
սէնտէն հօշուտ օլուպ՝ սանա չօք
էյլէրլէր էթմէք նիէթինտէ խտիմ՝
նիչին շինտի սեօղիւնտէն տաշրա չը-
քարսըն տէտի :

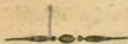
Գրիգոր ճէվապ վէրտի , քի տլա-
հըն էմրի տիր՝ գուլ օլան քիշի քէն-
տի աղասընա միւթի օլա , նիճէքի պէն
սանա շինտիյէտէք միւթի օլուպ՝ սեօ-
ղիւնտէն տաշրա չըքմատըմ . նիճէքի
սէն քէնտին իգրար էյլէտին : Այրին
ալլահա լայրք օլան իզգէթի՝ եարատըլ-
մըշ օլան շէյէ էթմէք քիւֆիւր տիր :

Տրգատ ճէվապ վէրտի , քի էյ գրի-
գոր՝ պու անահիա փութ՝ քի ճիւմլէ
էյէտլէթիմիղին շանը շեօհրէթի՝ շէնի
շէնլիյի տիր , սէն էկէր պունա վէ տահա
գայրը կուսքլարըմըղա սէճտէ էթմէղ
խտն , պիլմիշ օլ քի էտէճէկիմ էյլէր-
լէր մուգատլէսինէ՝ սէնի թիւրլիւյ
թիւրլիւյ իսկէնճէլէր իլէ հէլաք էթ-
ուէմ կէրէք տիր :

Գրիգոր տէտի , ալլահըն միւպտրէք
խամի շէրիֆի իչին՝ հէր նէ ճէֆա է-
տէճէք իսէն՝ հազըրըմ : Օ կրէ շիւն-

3766
 29-2013

քի ինսանրմ՝, ալլահընը թանրսամ կէ-
 րէք, քի օնտան գայրըսընա սէճտէ էթ-
 մէք օլմադ: Ա է հէր քիմ՝ քի սէնին
 կիպի ֆէրասէթտէն աիւշմիւշէր տիր,
 վէ ալլահընը թանրմայրալ փութլարա թա
 փարլար, հայլանտան ալլաբարըլար •
 վէ տահա՛ պուհուհն կիպի չօք սեօղէր
 սեօյլէաի:

ԼՎԷՄԻ ՀԱՐՀԱՐԱՆԻՆԷՆ ՊԵՐ:

Տրդատ օլ տէմ գայթ խըշմա կէ-
 լիպ, թէ՛ղ գալարըրն տէաի • վէ օ սա-
 հաթ գութուպ էլէրինի արարնա պող-
 լատըլար: Ա է պուշուրտու՝ քի աղղը-
 նա պիր գալըն օտուհն կէչիրաիլէր • վէ
 իքի ուճուհտան իփ իլէ կէմ կիպի էնք-
 սէսինաէն պաղլատըլար • վէ պիր աղըր
 թուղ գայթասը արքասընա գօտուլար •
 վէ կեօքսիւհէ եավաշա կիպի՝ եախօտ
 քէլփէթին կիպի՝ պիր շէյ կէչիրիպ
 սըքըշարընարըլար • վէ օրասընտան իփ
 կէչիրիպ, պիր իւքսէք եէրաէն տաս

գօտուլար • վէ եէտի կիւնն էօյլէճէ ա-
 սրըր գալարքաթան սօղրա , արգատ Ֆէր-
 մանն էթաթի՝ քի էնաթիթիօյ էօյիւննէ կէ-
 թիւրաթիլէր : Ս է ճէվապ էթաթի՝ քի
 կէօրաթիւնն մի պէյէնմէտիլինն կուռքլար՝
 սանա նէ ճէզպլէր էթաթիլէր • սէնն պիղի
 հայվանլարա պէննկղէթաթինն , ծնունն իչին
 ալլահլարըմըղ սէննին աղքանա իւք վէ-
 րիպ , հայվանն կիպի աղղընա կէմ գօ-
 տուլար • վէ ինտարնա գալի գալըր-
 սանն , սանա տահա ղէյատէ խսկէնճէ
 վէրէճէք աթըլէր :

Վրիգոր ճէվապ վէրաթի , քի (խէթա
 սրնա թեօպէ) սէննին ալլահ տէտիկին
 կուռքլարըն՝ քիմի ալթընտանն , քիմի
 կիւմիւշտէն , քիմի թուճտանն , քիմի
 թաշտանն եաթըլմըշ ալր • նիճէ ու-
 թանմայրպ ծնլարա ալլահ տէրսին • վէ
 նիճէ տէրսին՝ քի ծնլար սանա խսկէն-
 ճէ վէրաթիլէր • ծնլարընն նէ Ֆիքրի վար ,
 նէ ճէվապը , հէփ օ խսկէնճէլէր սյա-
 նա սէնտէնն աթր • ծնլարընն խապէրի
 եօք տուր : Ս է օլ թուղ գայասընը՝ քի
 աղքամա վէրաթինն , ումուտուամ վար ալ-
 րահլարանն՝ քի քէնաթի միւպարէք թու-

զու իլէ՛ պէնիմ՝ կիւնահըլա թուղ-
սուղ գալանն ճանըմա լէզղէթ վէրէ • վէ
պէնի քէնտի արքայու-թիւնոււնա լայ-
լդ էյլէյէ : ( )՝ քի՛ սէնճիլէյին ասի
գուլարընը՝ կիւնահ իւքլէրինի արքա-
սընա վէրիպ , ճիհէննէմէ կեօնտէրսէ
կէրէք տիր :

Իւիննի չարչարանքը արք :

Ս է օլտէմ՝ կինէ Ֆէրման էյլէտի ,
քի պաշաշաղը պիր սյեաղընտան աս-
տըլար • վէ տիպինէ Ֆէնա գօգուլու-
շէյլէր ետքտըլար • վէ օն զալըմ՝ քիշի՛
թաղէ տէյնէքլէր իլէ տէօյէրլէր իտի :
Ս է եէտի կիւն տահա էօյլէճէ ասըլը
գալըպ , ասըլտըղը եէրսէ ալահա շիւ-
քիւլլէր էտիպ , չօք աղօթքլար սեօյ-
լէտի աղիզ միւպարէք սեօզլէր իլէ ,
քի Մգաթանգեղոս գիրքինտէ եաղ-
ըմըշարը : Ս է սուրբ գրիգոր՝ աղօթ-
քոււնտա նէ՛ սեօյլէտի իսէ՛ թագաւոր
թարաֆընտան քեաթիպլէր սուրուպ ,

եազա պիլաիքլէրի գատար եազըպ՝ Թա-
գաւորա կեօսաէրաիլէր : Ս է սեօյ-
լէտիկի սուրբ աղօթք՝ պու վէճ՝ իւզ-
րէ խի :

Ս աղթիտա էնէ վիլէլ պաշլատը ալլահա
շիւքիւլէր էթմէյէ , քի պէնի պու
եօլա վէ պու տէվլէթէ՝ եանի սէնին
աղիզ միւպարէք իսմին իշին՝ պու չար-
չարանքը չէքմէյէ լայըգ էյլէտին , քի
լայըգ տէյիլ իտիմ : Ս է պաշլատը օն-
տան սօղըա՝ ալլահըն ինսանա էթաիկի
մուհապպէթի զեքը էթմէկէ :

Ս գամը եարատըպ՝ ճէննէթէ գօմա-
սընը , վէ շու աղաճըն մէյվէսինտէն
տաթմայասըն , քի էօլմէյէսին տէյի
թէնպիճ էթմէսինի . քի պունլար տէ-
տի հէփ մուհապպէթտէն կէլիը : Քի
էկէր պու թէնպիճի սագլասայըտըք ,
պիզէ աղըըսըղ՝ էլէմսիղ՝ վէ էօլիւմսիւզ
էօմը վէրէճէք իտին : Ս իճէքի նիշա-
նէսինի էնովքտա կեօսաէրաին . քի
սէնին մուհապպէթինի կեօնիւլտէն
չըքարմատըղը իշին , էօլիւմ կէօրմէտի :

Ս է սէնին ինսանըլա օլան պու մու-
հապպէթլէրի՝ շէյթան կեօրիւպ հա-

սէտ էյլէտի • զէրէ տէտին՝ քի պէն
 ինսանը քէնտի քիտլէթիմէ եարտթ-
 տրմ։ Պու սէպէպտէն առէմի տլտա-
 տրայ , սէնին աղիղ մուհասպղէթինտէն
 իհրաճ էյլէտի :

Ստքին սէն քէրէմ քէանի վէ ըս-
 Տիմլի փատիշահ , ինսան զայլիֆ Փկքր
 օլտուղի իչին՝ կինէ էլտէն գօմայրայ ,
 մարգարէլէր կեօնտէրտին , քի սէնին
 աղիղ էմրինի իղհար էթտիլէր • վէ սէ-
 նին օլ իտնուլահ միածին որդի յս
 քսուան աիւնեայէ կէլէճէք օլմասն-
 տան խապէր վէրտիլէր : Ս է օլ սէնին
 սէվիլիւլի գուլարըն մարգարէլէր՝ էմ-
 րինտէն թէճալիւղ օլտն քիմսէլէրտէն
 չօք չօք էղիյէթլէր չէքիպ , հաճէթ
 կէթիլիմէտիլէր :

Սմաի պու անարթան գուլուն տա-
 խի՝ պու չարչարանք իչինտէ սանա սը-
 դընմըտրք • քի ասլա գօրգուամ էօք
 տուր : Ս՛վ տէր միածին որդի՝ սէն քի
 պիղիմ իչին տիւնեայէ կէլիպ , կոյս մա-
 րիամ անածինտէն թէն տլրպ , ինսան
 օլտուն • վէ օլ թէն իլէ չարչարանք
 չէքտին , խաշա չքարն , գան տեօքտիւն ,

էօլտիւնն վէ տիրելտինս Վ է կեօյէ համբառնալ օլտուղուն կիւնտէ , աւարեալ լարա ումնւտ վէ գուվէթ վէրտին՝ քի պէն տայլմա սիզաէ իմ :

Վմտի պոււ անարժան գուլուննա՝ տուխի գուվէթլէր վէր , քի պոււ էղեյէթլէրի չէքմէկէ գատրը օլամ . թարի սէնտէն խապէրսիղ օլուպ՝ փութա թափանլար՝ պոււ աղիմ գուվէթլէրի կեօրիւպ , սէնին սուրբ հաւատքընա միւթի օլալար : Վ է պոււ միլէթի՝ կուպաշալըքտան խէլաա էյլէ տէյի՝ փէք չօք նիաղ էյլէտի :

Վ է եէտի կիւն թէմամընտա՝ էնտիրտիլէր նք գրիգորու , վէ թագաւորուն էօյիւնէ կէթիրտիլէր թագաւոր ճէվապ էթտի , քի սանա էտէճէյիմ էյլէթլէրի պէտէլ , էյի՞ մի քի ահմաք օլտուղուն իչին պոււ էղեյէթլէրի նայիլ օլտուն . վէ տահա նէչէ պեօյէ էղեյէթլէր իլէ էօլսէն կէրէք տիր :

Վրիգոր ճէվապ վէրտի , քի պէն էվէթլէրիմ քի պիր կիւն էվվէլ պոււ թէնտէն չքքայլմաա , երկնային փառքընա կիտէյիմ . հէմէն նէ՛ թիւրլէ էօ-

լիւմ վերէնէք խէն , սեօյլէ՛ քի էթ-
սինլէր տէտի :

Տրդատ ճէվապ վերտի , սէն սանմա
տէտի քի պէն սէնի հարպիճէ էօլ-
տիւրսէմ կէրէք քի գուրթուլասըն :
Խա՛յըր՝ տահա չօք էզիյէթլէր չ քսէն
կէրէք տիր . զէրէ պիզիմ անլարըմըզա
հէրնէ ալչաք սեօլլէր սեօյլէտին խէ ,
օնլարը հէփ չքարսամ կէրէք տիր :

Իւչի-նձի շարշարանիւր արբ :

Ս է պույուրտու՝ քի իքի թօմ-
րուք կէթիլիպ այադլարընը իչինէ ալ-
տըլար . վէ օ գատար սըքտըլար , քի
պարմաբլարընըն ուճունտան հէփ գան
սաչար ըտր :

Տրդատ ճէվապ էթտի , քի հիչ տույ-
էանըմլարն գըրիդորիէ :

Գըրիդոր ճէվապ վերտի , քի պանա
շիմտէն կէրի՝ ալլահըմտան գուվէթ-
լէր վերիտի՝ քի ճիւմլէնին խալիգի
տիր , կեօրիւնէնլէրին , վէ կեօրիւն-

մէղէրին : ( ) Լքի քէնախնէ թեվէք-
քիւլ օլան գուլարընա՝ սասարը ու
գուլէթ իհասան խտեր :

Տօրտիւնձի չարչարանիւր արը :

( ) Լտէմ թագաւոր Ֆէրման էթ-
տի , քի թօմրուքտան չքարըպ՝ տասան
լարընա ուղուն էքսէրլէր չարտըլար •
վէ էլինտէն գուլթուպ՝ աշաղը եօքարը
կէզտիլտիլէր • քի այեագլարընտան
գանլար սաշըպ , եէրլէրի պօյէա՛ր ըտը :

Տրդատ խթիհգա էտէրէք ճէվապ
էթտի , քի գըրիգոր՝ պո՛ւմու տուր
սէնին ալլահընըն կեօրիւնմէզ իչլէրի ,
քի սէն կեօրիւյեօրսուն :

Գրիգոր ճէվապ վէրտի , քի կեր-
չէք տէտին՝ պէլի պու տուր • ղէրէ նի-
ճէքի պիւր թօհում եէրէ էքիլտիկի
զաման՝ պիւր ղայիֆ նէսնէճիք տիւր ,
լաքին պիլթտիքտէ՝ տալլը պուտապը
պիւր միւթէչէմ շէյ օլուր • օնուն կի-
պի՝ պու շինտիքի մէհնէթլէր վէ ազ-

ըրբ քի աղլամար զհի ճիւմէ
շաղլըր թէ պաիլ օլաւար կէրէք աիւ :

Պէշիճի շարհարանքը արբ :

Տրդատ պու սեօղլէրի մէղադ է-
տիպ՝ պույուտու , քի էօյլէ իսէ՝ վն-
րուն շունուն աղլամար էերինէ՝ քի
սօղրա քէնտիսինէ շաղլըք կէլէ : Ա է
օլ տէմ միւպարէք կէօղլէրինէ սիլէլէր
լիլէ շարիւշարմաղա պաշատրար :

Տրդատ ճէվապ էթաի , քի գըրիգոր՝
աճապ տէտիկին շաղլըք պոճմուտուր :

Գըրիգոր տէտի , պէլի պուտուր .
դէրէ պիւր քէնճպէր էաղըն սրճագատ
վէ աշըքատ էօրուլուպ թէրլէմէյինճէ ,
գընն օթուրուպ ըհաթ օլամաղ :

Տրդատ պու ճէվապը թէքրար իս-
թիհղա էտիպ , հօշունտու էօյլէ իսէ
նէչէքի պունատարն՝ հէմէն շաղլը , քի
կիտէրսէն՝ ճնտա ըհաթ օլատրն տէտի :

Խօճ՝ արդատ մէղադըս սեօյլէտի ,
լոքին կէրչէք էօյլէ աիւ . քի պունատ
էօրուլան՝ ճնտա ըհաթ օլուր :

Մ. ԱՆՆԻՆԻ ԶԱՐԶԱՐԱՆՆԵՐ ՊԵՐ :

Ս Է պուշուրաու , քի արքասը իւս-
տիւնէ եաթըրըս՝ պաշընը մէնկէնէյէ
սըքարլար . վէ թնւղ իւէ պուսպը՝
սիւքէ իւէ գարըշարըս՝ գամը՝ շուս
պուռնուստան եօգարը իւֆիւրաիււէր :
Վի օլ քէսիին շէյէր գամփասընա չը-
քըս , աղնա քի օլ ազիղ գըիգոր նէ՞
աէյնի սըքլէթաէ իաի :

ՆԵՒԻՆՅԷ ԶԱՐԶԱՐԱՆՆԵՐ ՊԵՐ :

Ս Է օնտան սօղըս՝ սիւր թուլում
թօրպանըն իչինէ քիւլ մօլաուրումս՝
պաշընա կէչիւրաիւէր վէ թօրպանըն աղ-
ղընը պաղլատարլար , քի սօլուք ալըս
վէրաիքճէ՝ քիւլ աղղընտան պուռնուս-
տան իչէրի կիտէ :

Ս Է օլ շէքիւմէյէճէք էղիյէթլէր
իւէ՝ ալթը կիւն թամնամ գալարքտան
սօղըս , արգատա պուշուրաու քի էօյ-

իւնէ կէթիրտիւէր : Ա է կիւլիւմսիւն-
մէկ իլէ ճէվապ էթաի , քի էյ գրի-
գոր՝ աճապ տէտիկին արքայու-թիւնտան
մը կէլիեօրսուն :

Վրիգոր տէտի , պէլի օրատան կէ-
լիբիմ : Օ էրէ շիւնքի ալւահ պէնի
պուճէֆալարը շէքմէկէ լայըք կեօրաի ,
օ արքայուի պանա շինտէն կէրի հազըր
տըր , օնա հիչ սալա շիւպհէմեօք տուր ,
թէն իլէ տահա վաւրմամըշըմ , լարին ճան
ըլա տայրմա կեօրիւր շաղ օլուրում :
Տրդատ օլ տէմ մուրլտայըպ , հօշուն-
տու փէք էյի տէտի :

Սէտիշիճի շարշարանը արբ :

Ա է պույուրտու , քի պաշ աշաղը
թէքրար՝ ասարլար , վէ օթուրաք եէրի-
նէ խունու գօյուպ՝ թուլում իլէ
գառնընա սու տօլտուրտուլար , քի
գառնը թուլում կիպի շիշաի : Ա է
թէքրար էօյնիւնէ կէթիրիպ տէտի , էյ
գրիգոր՝ նէ տէրսին , կուռքլարըմըլա

սէճտէ էտէ՞րմիսին , քի ճիւմէմիղէ
սաղլըք վէ շէնլիք տիրլէր . եօքսա տա-
հա էղլիյէթլէր շէքէ՞րմիսին :

Գրիգոր ճէվապ վէրտի , քի պէն
ամենանք երրորդութի և մի Վճութի
օլան ալլահճում սէճտէ էտէրիմ . ղէրէ
օ տուր ճիւմէմիղին սահապը՝ սաղլը-
ղը՝ վէ շէնլիյի : Ա է օլ սէնին (հէթա-
սընա թեօլպէ) ալլահ աէտիկին կուսքլա
րը՝ նէ գասպուլ էթմիշիմ , նէ էտէրիմ :

Տօհուղուհննու շարչարանքը քըր :

Ա է օլ տէմթէքրար պույուրտու ,
քի իքի գօլլարընտան սսարլար , վէ
տէմիր փանչալար իլէ օլ միւսարէք թէ-
նինի օլ գասար գաղըտըլար , քի քէ-
միքլէրի կեօրիւնիւս , եէր իւղի գանա
պօյանտը Տրգաս օլ էվիլէլքի տէտիկի-
նի թէքրարլայըպ ճէվապ էթտի , քի
էյ գրիգոր՝ տէտիկիմի էտէ՞րմիսին ,
եօքսա տահա եօրուլմըմնսուհն :

Գրիգոր ճէվապ էթտի , քի պէն

նիճէրի տէմիշ խմ, ալլաճընը (խէթապ
նա թէօլպէ) ինքեար էտիճի տէկի-
լիմ • վէ շէյթանըն թալիմի իլէ էափը-
լոն փութարընա թապի օլամամ • դէրէ
պէնիմ ալլաճըն՝ պէնի պու միճնէթլէր
տէն գութարմաղա գապըր արը :

(Մ) քի սէնի վէ սէնկիպիլիւրի՝ ճիճէն
նէմին սէօյիւնմէղ աթէշինէ գարկ էյ-
լէրէ կէրէք աիը • քի օլ սէնի էարա-
տան ալլաճընը քէնաին ինքեար էթ-
աիքտէն սօղաա , գայրըրընլուս անա
պէյլէթմէք իստէրսին :

Տըշաա ճէվապ էթաի , քի աճէոյ
ճանկը ալլաճ արը օ՝ քի սէնի պէնիմ է-
լիմտէն գութարաա կէրէք աիը • վէ էա-
խօա սրաղըրընը ճիճէննէմին սէօյիւնմէղ
քէսկին աթէշի իլէ գարկ էյլէյլա՝ է-
պէաի էարաա կէրէք աիը :

(Պ) անանա շարիպանէր արը :

Ս է սույուրաա , քի տէմիրտէն
շար թլքէնլէրի էափարար • էօյէ պիը

շէյ՝ քի հանկը եանընա տիւշաէ , եօ-
 քարըսը սիւլի կէլիւր • վէ կէթիւրիւյ եէ-
 րէ էայտըլար • վէ օլ աղիղին շըսլագ
 թէնինի օ տէմիւր թիքէնլէրին իւստիւնէ
 օլ գատար էօլարլատըւսր , քի միւսլա-
 րէք թէնինաէ ալա սաղ եէր գալմատը :

Ս է էրթէսի կիւն թէքրար տըր-
 դատըն էօյիւնէ կէթիւրալէր • վէ աըր-
 դատա ճէվապ էթաի , քի փէք շաշայէօ-
 րոււմ , քի պուգատար իսկէնճէլէրէ
 տայանտըն գալարն էօլմէաին • վէ էօլ-
 մէաիկինաէն մաաէ , աահա ճէվապատ
 վէրիւօրսոււն :

Վ րիգոր ճէվապ վէրաի , քի պէնիւմ
 սաղ գալարղըւմ քէնաի գոււլէթիմաէն
 տէյիլաիւր , իլա ալահըն հէքմէթին-
 աէն աիւր • քի սէն կէօրիւպ պիլէսին՝
 քի պիւր աաամ ալահըն մուհապպէթի-
 նէ կէօնիւլ վէրաիքաէն սօղրա , պիւր
 շէյ էօքսոււր քի օնու օ սէվաաաան
 տըրմաղա գատըր օլա : Ս է ալահըն
 պու գատար հէքմէթինի կէօրիւպ՝ սէն
 կիպի ինանմայէանլար՝ գըէամէթ կիւ-
 նիւնաէ պէօյիւք հիճապ շէքսէլէր կէ-
 րէք աիւր :

( ) նայիրենի Հարչարանիւր արբ :

Տրդատ Թէքրար խշմա կէլիպ պույ
 ոււրտու , քի իքի Թանէ տառ տէմիր
 գօվա ետփարլար . վէ տիղլէրինէ կէչի-
 րիպ՝ աղլըր չէքիչլէր իլէ օ գատար վուր
 տուլար , քի օլ տէմիր գօվալարըն տիպ-
 լէրի՝ միւպարէք տիղլէրինէ տայեանըպ
 տիղլէրինին գափաքլարը պըրըմ պըրըմ
 պըրըլար . վէ էօյլէճէ գալարըրպ աստը-
 ւար , քի տիղլէրի վարէմ վարէմ օլա :

Ս է իւչ կիւն էօյլէ ասըլը գալ-
 արքտան սօղրա , Թէքրար արգատըն
 էօյիւնէ կէթիրիպ տուրտուրտուլար .
 վէ արդատ ճէվապ էթտի , քի գրիգոր՝
 կէօրտի՛ւնմի քի սէնին օլ հավա ու-
 մուտլարըն՝ սէնի էլիմտէն գուրթար-
 մաղա գատըր օլանատըլար :

Վրիգոր տէտի , հավա ումուա՝ սէ-
 նին ումուտլարըն արբ , քի պէնի պու
 գատար իսկէնճէլէր իլէ գօրգուտուպ՝
 սանա ույտուրմաղա գատըր օլանատըն :
 Վէ էզլէթ վէրտին իսէ՝ ալլահըն գուվ
 վէթի իլէ տայեանտըմ տուրտում . վէ

օլ պէնիմ գաւալի ուսուտում իջին՝ քէն
տիմի պու էզիյէթլէրէ վէրտիմ :

Օ էրէ կէրէք թէզ՝ կէրէք կէճ ,
պու թէն պօզուլաճաք տրր . վէ կէլիպ
ուստատար ուստատը՝ օլ պօզուլմուշա
րը էէնիլէսէ կէրէք տիր : Ս է հէր քի-
մի քէնտի օրէնքինտէ պուլուբաս , օն-
լարը ճանրլա թէն իլէ էօյլէ շաղ էթսէ
կէրէք , քի տիլ իլէ սէօյլէնմէք միմքին
տէյիլ տիր : Ս է հէր քիմի սէնին կի-
պի սաիլքտէ պուլուբաս , օնլարը ճա-
նրլա թէնիլէ ճիհէննէմին սէօյիւնմէզ
աթէշինէ աթսա կէրէք տիր :

( ) Լ տէմ տրդատ գայէթ իլէ գա-
ղէպէ կէլիպ տէտի , սէնին ալլահըն սէ-
նի էէնիլէմիշ էէնիլէմէմիշ՝ պանա հա-
ճէթ տէկիլ տիր . լաքին սէնինկիպիլէ-
րի սէօյիւնմէզ աթէշէ կէօնտիւրէճէք
տիր տէտիկին իջին , պէն սէնի պուն-
տա սէօյիւնիւր աթէշ իլէ էադայրմ-
տա , պաքսյրմ սէնին ալլահըն պէնի
սէօյիւնմէզ աթէշ իլէ նիճէ էաքսա
կէրէք տիր :

— ANNE —

( ) նիւնն ճի շարշարանիւր արբ :

Ս է պուշուրտու , քի տէմիր սաճ
 ըլա գուրշուն էրիթտիլէր . վէ սուրբ
 գրիգորու օթուրտուպ՝ օլ էրիմիշ գուր
 շունու սու կիպի իւսաիւնէ տօլտուր-
 տուլար , քի պիւսպիւթիւն թէնի
 գալուլտու : Ս է օնտանտա էօլ-
 մէյիպ՝ ալլաճա աղօթք էտէր խաի . վէ
 ճէր սօրտուքլարընա՝ ճարպի ճէվապ
 վէրիւր խաի :

Ս է տրգատ զիյէտաէլէրճէ թա-
 ճիււ պ գալըպ , այ տտամ տէտի , պէն
 աթթըբ շաշարմ սէնին շինտիյէտէք
 սաղ գալարղընա . պու գատար իսկէն-
 ճէլէրաէն նիճէ գուրթուլտուն տա
 էօլմէտին :

Վրիգոր տէտի , պէն սանա էվէլ-
 տէն տէմէտիմ մի՝ քի ալլաճ աղիմ իլ-
 շան՝ քէնտի գուլարընը էլտէն գօ-
 մաղ . վէ սէնճիլէյին տաի գուլարընը
 ութանարըրը :

Սուրբ Գրեգորոս Խորվիրացու աւետարան-
ըն ՊԸԸ՛

Այն արդատ գայեթ ինչ ութա-
նըր գալըս, աճեաց տահա նէ՛շէքիլ
նէ՛թիւրլիւյ խակէնճէլէր էտէյիմտէյի
Ֆիքիբտէ իքէն, հալգըն իչինտէն պի-
րիսի՝ արդատըն էօյիւնէ կէլիս, փա-
տիշահըմ պիլիլիմիսին՝ քի սու Գրիգոր
քիմտիր տէտի :

Տրդատ ճէվասայ էթտի՝ քի եօք պիլ-
մէմ : Փատիշահըմ տէտի, սու Գրի-
գոր՝ սէնին պասպանը էօլտիւրէն անա-
կըն օղլու իմիշ, սու գատար զաման
տըր քի պիլտէ իտի, պիլ տահա պիլ-
մէղ իտիք : Հայոց մէմէքէթինի վերան
էթմէկէ սէպէս՝ սուսուսն պասպար
օլմուշ տուր : Իմտի փատիշահըմ չիւն-
քի սու ատամ օ՛ զալըմ գանլընըն օղ-
լու տուր, սուսա կիւնէշի՛ տախի
կեօստէլմէք ճայիղ տէյիլ տիր տէտի :

Տրդատ սու ճէվասայը տիյնէյիս՝ էսն,

չիւն .քի պէօյլէ խե՛ կեօթիւրիւնն ար-
տաշատ գույուսունն աթըն կիթսին .քի
գուրթուլում տէյի Ֆէրման էյլէտի :
Ս է օլ գույու էօյլէ պիր գարանլըք
չուքո՛ւր ուսու՛ .քի նէ՛ գատար գաթ-
լէ՛ վաճիպ՛ մէսէլա սիճիլ օլմուշ գան-
լը՛ խըրսըզ՛ վարըսա , օ գույուէա՛ ա-
թարլարըսը . վէ աթընա խորվիրայ տէր-
լէր խի , .քի տէրին չուքուր տէմէք
տիր . վէ իչինտէ էօյլէ ազկըն երլանլար
վարըսը , .քի ինսանը օ սահաթ՛ եօղ
էտէրլէր խի :

Սմաի օ աղիզ գրիգորու՛ օլ գա-
տար օնիքի իսկէնճէլէրտէն վէ տահա
կեօնէ՛ կեօնէ՛ էղիյէթլէրտէն սօղրա՛
.քի թամամ իքի երլ օլտու , կեօթիւ-
րիւպ էլ այեադ պաղլը՛ օլ արտաշատ
գօյուսունն աթարլար : Ս է գույու-
նուն աիպինէ էնաիքտէ , օլ սպիրն եր-
լանլար՛ կէլոպ աղիզ գրիգորուն տա-
պանլարընը եալարլար ըսը : Ս է օ կէ-
ճէ հրէշտակ իյ՛ պիր տուլ տիշէհէյէ
կեօրիւնիւպ , Ֆալան գույուտա ալտո-
հըն աղիզ մագպուլ գուլարընտան պիր
քիմսէ վար սըր , կիւնտէ պիր էքմէք

կեօթիւրիւս օլ գուլուէա աթաարն
տէյի էլայէթ թէնպի՛ճ իյլէտի • վէ օլ
թէնպի՛ճ իւղրէ՛ կիւնտէ պլիւ սօմուն
կեօթիւրիւս օրայա աթար ըար :

Ս է ալլահն աղիւմ հէքմէթի իլէ՛
օնիւչ սէնէ օլ զալլամ աղերն զէհրլի
աթտէրլէնմիշ երլանլարըն իչինտէ սաղ
էսէն գալար : Ս է կեօր՝ քի օլ գարան
լըք իչինտէ օ աղիղի սուսուղ սագլայ-
եան ալլահ՝ էքմէքսիղտէ սագլամաղա
գատըր տէյիլմի խի , ամէննա , նէ՞
սեօղ • ճիւմլէ շէյէ գատըր տըր • լաքին
էօյլէ էթմէսինտէ հիքմէթլէր վարարը •
քի պիղլէրէ մալիւմ տէկիլ տիր :

Ս է կեօյիւն տեօրտիւնճի գաթըն
տա օլան հրէշտակլարտան՝ ալլահ աղիւմ
իլշան՝ պիր հրէշտակ թայըն էթմիշ ի-
տի , քի հէր կիւն կէլիս օլ աղիղ իլէ
մուհապպէթ էտիս միսիթարէլ էտէր
խի : Հաթտա՝ սը Համբարձումուն
տեօրտիւնճի կիւնիւնտէ օ աղիղ մէ-
լէք կէլմէտի • վէ էրթէսի կիւն սուրը
գրիգոր սօրաու՝ քի էա աղիղ հրէշտակ
այ , տիւնքի կիւն նիշլն կէլմէտին ,
ասլը նէ՛ խի :

Հրեշտակ ճեփաց վերտի , քի եւ
աղիզ գրիգոր՝ միածին որդի յս քս է-
Ֆէնտիմիզ կեօյէ համբաւնալ օլտուղու
ղաման՝ աօգուղ կիւնէտէք հրեշտակա
րըն իչինտէ՝ կիւնտէ պիր դասընաա էյ-
լէնիպ , ճիւմլէմիղի միւսպարէք ճեմալի
իլէ մէսրուր էյլէտի : Ս է օնտան սօղ-
րա պիղէ ատէթ գալտը , քի հէր երլ
օ աօգուղ կիւն արասընաա՝ կիւնտէ
պիր դասըմըղաա աղիմ շէնլիքլէր օլու-
նուր : Ս է չիւն.քի տիւնքի կիւն համ-
բարձումնն տեօրտիւնճի կիւնի իտի՝
սրբա պիղիմ օլմաղըլա՝ աղիմ շէնլիքի-
միզ վարըտը . օլսէպէպտէն սիղլէրէ
կէլէմէտիմ :

Ս է սբ գրիգոր պու ճեփասը իշիթ-
տիքտէ՝ իւղիւնի եէրէ գօյուպ՝ ալլահ
հաղրէթլէրինէ գոհութի վերտի՝ քի օ
կիղլի սրըր օ կիւնէտէք քիմնէ պիլ-
մէմիշ իքէն , աստուածութիւն քէնտի-
նէ պիլտիրտի :

Ս է արդատ օլ աղիզ գույուեա
աթարքտան սօղրա , ճիւմլէ էյեալէթ-
լէրինէ Ֆէրմանլար եաղտը , քի Ֆէր-
մանլմ վուսուլ սլուլտուքաա՝ ճիւմլէ-

նիղէ մալիմ՝ օլա , քի սիղ հէփսինիղ
 սիլիբսինիղ՝ քի սու ճուսիէ էյեալէ-
 թիմիղն շէնի շէնլիկի՝ սու կուս.քլա-
 րըն գուսիէթի իլէ տիր :

Իմտի ճիւսիէնիղ թիւրլիւյ թիւր-
 լիւյ փէշ.քէշլէր վէ գուրսանլար րլա՝
 հէր սէմ թինիղտէ սուլուենան կուս.քլա
 րա րայէթլէր էտէսինիղ : Ս է էկէր
 գապուլ էթմէյէն քիմսէ սուլուենոլ
 սա , միւհ.քէմ հաքընտան կէլմէ.ք իչին
 Ֆէրմանըմ՝ օլմուշ տուր : Ալիճէ քի սէն՝
 աայըմա խըղմէթիմտէ օլան սէվկիւլի
 տտամըմը սալա հիչ էսիրկէմէյիպ ,
 կուս.քլարըմըղը գապուլ էթմէտիկի ի-
 չին՝ թիւրլիւյ թիւրլիւյ իսկէնճէլէր-
 տէն սօղրա՝ էլ սյագ սաղլը արտա-
 շատ գուլուսուենա աթարըարմ՝ , քի
 ճիւսիէ օ միսիլլի օլանլարա սէպէպի
 նասիհէթ օլա :

Ս է տահա սուենա կէօրէ չօք սէօղ
 լէր էաղարըրը : Ս է քէնտի արդատ
 օնտան սօղրա՝ պապասընըն քէնինի միւհ
 քէմ՝ օլմաղ իչին՝ չօք չօք տարէր ճէմ
 էտիպ՝ պարսից մէմէ.քէթինի սօղու-տ
 էր.քըպ վէրան էթմէ.քտէ իտիւ Վաա քի

գու՛վվէ թինի հէր էեալէ թաէ, բու՛մ-
 աէ վէ հինաաէ վէ տախի գա՛յրը եէր-
 աէ նագլ էաէրլէր լաի :

ՍԷ Հո՛ւիտիէ իսյսո՛ն, վէ սԲ Պա՛յտա-
 նէնին աշիւ էօլրաշարլէն՝ Հօ՛մաբան գա-
 ջըոյ, սԲ Լ՝Ջի՛տծին սէ՛թինէ իէլէլէրի, վէ
 արգաթ լա՛գաւորբան նա՛հաբա՛յ օլր՝նիտլարը
 նագլ օլր՝նաւր :

Օ՛լ զամանլարտա դիօղէախանոս
 բու՛միստան թագաւորու՛ ճէ-
 մի մէմլէքէթինէ թասվիրճիլէր կեօն-
 աէրաի, քի նէ՛րէաէ պիր կիւզէլգրգ
 պուլուրլա՛րսա, սուրէթ ու էնտամընը
 եազալար • քի հանկըսընը պէյէնիրսէ՛
 քէնաինէ կին էյէէյէ :

Ս է թասվիրճիլէր կէղիպ եազար
 իքէն, հո՛ւմն սէմթինաէ եապան էէրաէ
 տաղ արասընտա պիր կուսանաց վանք
 պուլաուլար • վէ զօ՛ւուլա իչէրի կիրիպ
 կեօրաիլէր, քի պիր ազ ճըգնաւոր
 գըլար գարալար կիրիպ՝ աղօթք էաէր

էր իտի • վէ իջէրինաէ պիր գըզ վար
ըտը՝ քի կեօրտիւքէրի կիպի հէյրան
օլտոււար • վէ օ սահաթ թասվիր ու
էնտամընը եազըպ թագաւորա կեօթիւր
տիւլէր : Ս է դիտիղէտիանոս կեօր-
տիւքաէ՝ ագլը պաշընտան փէրիշան օլ-
տու • վէ օ սահաթ տիւկիւնն թէտարիքի
կեօրիւլիւն տէյի Ֆէրման էյլէտի :

Ս է վանքըն իջինտէ օլան աղիզ
կոյսլար պու էհվալի պիլտիքաէ , պիր
էէրէ ճէմօլուպ՝ աղլաշարադ աղօթքա
տուրտոււար • վէ ճօք եաշլար տեօքիւպ՝
սվար ան՝ պիղի պու փորձութիւնտան
խէլաս էյլէ տէյի՝ ալլահա նիաղ էթ-
տիլէր : Ս է աղօթքլարըն թէմամ էթ-
տիքաէ , գալքըպ օրատան Ֆիրար էթ-
տիլէր : Տէյիւքի էօլմէքաէն գօրգար-
ընր ըտը , իլլա օլ կուսպաշա թագաւո-
րուն տիւնեալըք նիէթինաէն քէնտի-
լէրինին փաքլըքլարընը գուրթարմաք
իջին : Ս է օլղայիֆ պէտէն աղիզ
կոյսլար զայիֆ կիյիմլէրի իլէ՝ էյլէ ճէ
տաղլար շէօլէր աշարադ , եուրտսուզ
մէքեանսըզ գալարադ , կէլտիլէր հայոց
սէմթինէ տիւշտիւլէր :

Ս է տուրար եկելիքի օլմայրայ, եջ-
 միածին սէմթինաէ պաղլար արասընաս
 էսկի զամանտան եափըլմըշ պիր շիրէ-
 խանէ պուլուպ, աճ սուսուղ՝ եաթար-
 սըղ էօրթիւսիւղ՝ օրամըքտա սարին
 օլտուլար: Պաշլարընըն ատը Վայխա-
 նէ, յիէ պէկէնիլէն կոյսուն ատը Հուիփ
 սիմէ տէնիլմիշ:

Ս է պունլար նէ՛ իլէ կէչինիւ խոփ
 տէրսէն, օլ աղիզէրին պիրիսի սըրչա
 պունճուքլար եափմաղ պիլիւ իմիշ.
 կիւնաէ եափարղընը կէօթիւրիւպ շէ-
 Տիրտէ սաթըպ, օնա կէօրէ էքմէք ա-
 լըպ՝ Տէփիսի օնունլա կէչինիւ իմիշ:
 Ըճէպ Տիչ Փիքրիմիզէ կիրէ՛ր մի պուն-
 լարըն Տէր պիրի՝ քիմի փատիշա՛հ սօյ-
 ու, քիմի պէյզատէլէր սօյունտան իմիշ:

Ս է դիոկէտիանոս տիւկիւն թէ-
 տարիքին թէքմիլ էտիպ, աղիմ սալթա-
 նաթլար ըլա գօշուլարընը էօլլատը քի՛
 օլ աղիզ հուիփսիմէյի իզէթլէր իլէ կէ-
 թիրէլէր: Ս է վարըպ վնքա կիրտիքտէ՛
 կէօրտիւլէր քի՛ տսլա Տիչ քիմնէ էօք,
 շաշարլար՝ մաթ օլտուլար • պու նէ՛ էհ-
 վալարը տէյի՛ պիր պիրինէ կէչաիլէր:

Ս է թագաւոր իշխութիւնէ՝ պա-
 շտնատա ազրլ գալմատը • վէ գայեթ գա-
 ղէպէ կէլիւյ՝ թէ՛զ պուլոււնսոււն տէյի
 խըշմէյլէտիւ Ս է պիւթիւն մէմլէքէ-
 թինի չալգայըպ պուլմատը քտան սող-
 րա խապէր ալարլար քի չայոց սէմթի-
 նէ Փիրար էթմիշլէր ( ) Լսահաթ դի-
 ոկղէտիանոս՝ տրգատ թագաւորա՝ պու-
 սուրէթտէ պիր նամէ էաղար :

Ս է նիմ սէվկիւլի գարաաշըմ՝ տըր-
 գատ թագաւոր քի սէնսին յսանա մա-
 լիմ՝ օլաքի յուլ քրիստոնէալարըն մէ-
 լանէթի գաթը չօք օլտու պիղէ թա՛քի
 օսանարտըլար պիղի • պիղիմ գլըճըմըլ
 աշընար յոււնլար էօլմէքտէն օսանմա-
 տըլար • նէ՛ գատար իսկէնճէ էթաիք
 իսէ՛ օ գատար աղարլար :

Ս է օղիւմիւն էնճամը պուլ տուր յ քի
 իշլէրինատէն պիր գըղ կէօրիւսյ՝ քէն-
 աիմէ ալմաք նիէթինտէ իքէն յոււնա՛
 պիղէ իհանէթ էտիսյ՝ էլիմտէն գաշըր-
 տըլար • վէ շիմաի խապէր ալարմ՝ քի
 սէնին մէմլէքէթինէ կէլմիշլէր տիր :

Ս է նաի պէնիմ գարաաշըմ՝ մուգայ-
 էթ օլուսյ տրտեսարն • վէ պուլուլսան :

խտէր քէնտին սանա ալ խտէր պանա
կեօնտէր • իր խտէ մագպուլում տուր •
հէմէն պէնի ութանտրում • վէ տէվէթ
իլէ սաղ օլասըն և ամէն :

Տրդատ պու նամէյի օքուտուղու
կիպի՝ շէքեար պուլմուշ ավճը միսալի՝
օ սահաթ հէր եանա ատէմլէր սալըպ՝
թէղ պուլմալըսընըղ տէյի Ֆերման էյ-
լէտի : Ա է պիր գաչ կիւնտէն սօղըա՝
վարարլար օլ տէտիկիմիղ վերանձա շի-
րախանէ իչինտէ՝ քի հայձա (հնձան)
տէնիլիւր օ աղիղ գըղարը աղօթքտա
իքէն պուլտուլար :

Վալասըն հէքմէթինէ ագըլ էրմէղ •
խտէսէ սագլամողա՝ գատըր տէյի՛լ մի
խտի • նէ՛ քէլամ • լաքին օ աղիղէրին
հաւատքը՝ նէ տէկնի մէթին օլտուղու
պէեան օլսա կէրէք իտի • նիճէքի երա-
նէլի նբ գըրիգորուն օլտու : Ա է պի-
ղիմ հաւատքա կէլմէմիղէ սէպէպլէր օ-
լուպ և ալլասըն քէրէմլէրի՝ թանկըսըն
թանըմայեան գուլլարընա իղհար օլսա
կէրէք իտի • վէ տախի հէքմէթլէրի վար՝
քի անձաք քէնտի ոլիլիւր :

Իմտի պու աղիղ ճգնաւոր գրգլարը պուլտուքլարը կիպի՝ Թագաւորա խապէր սալըպ՝ իքի կիւն օրատա ալը գօտուլար: Ե՛ օ՛ իքի կիւն արասընտա՝ օլ կիւնէշ սիմա աղիղ հօփսիմէնին սէյրինէ կէլմէտիք աճէպ պէկէր՝ սյէանլար գալտըմը, վէ հէր կէօրէն Թաաճիւպ էտիպ՝ հէյպէթաէ գալըր ըտը:

Իլլա օլ էրանէլի կոյսլար իւղէրինի էէրէ գօյուպ՝ ալլահ հազրէթլէրինէ աղաչանք էթմէքտէն տինկմէղէր խաի: Տէր անձ՝ պիղի պու հէթանոսլարըն նէփաք նիյէթինտէն էզտա էյլէ, վէ պիղիմ՝ կուսուլթիւնուսնուղու պու պիղձանօրէնլէրտէն թէն սաղլա տէյլի գան էաշ տէօքէրլէր խաի:

Ե՛ չիւն խալք օլ էրանէլի հօփսիմէնին կիւղէլլիկինէ շաշըպ՝ Թագաւորա նապլէթաիլէր, Ֆէրման էթաի՝ քի վաճըն լիպասլար ըլա տօնատըպ՝ գօշույէա գօյուպ՝ իղղէթլէր իլէ կէթիլին: Ե՛ օլ տէմ՝ վարըպ աղիղ հօփսիմէյլէ միւճտէ վէրաիլէր, քի սէնի Թագաւորուսնուղ քէնտինէ լայիգ կէօրիւպ՝ Թագուհի սուլթան օլաճաք սըն:

Մզեզ գոյխանէ պու ճէվապը իշիթ-
տիքատէ , նասիհէթէ պաշլայրոյ՝
տէտի . գըղըմ հսիփսիմէ կեօղիւմիւն
նուրու , Ֆիքը էյլէ՝ քի նէշէքիւ տիւն-
եալըք փասքընը գօյսւպ՝ քրիստոսուն
եօլունա կիրտին . վէ քէնտին փատիշահ
սօյունտան իքէն՝ պու Ֆաքըրլըղը րա-
տէթին իլէ գասպուլ էյլէտին , վէ տահա
պունա կեօրէ չօք սեօղլէր սեօյլէտի :

( ) Լզէման աղիզ հսիփսիմէ միւսպ-
րէք տիղլէրինի եէրէ գօյսւպ , սվտէր
մծ , սէնտէն գայրը քիմնէմ եօքաուր ,
ուճուտում սէնտին , պէնի տիւնեա շիր-
քինտէն խէլտս էյլէ տէյի ուղուն ա-
ղաշանք էյլէտի : Վ է պիւթիւն օնուն
կիպի օ պիւր աղիզ եօլտաշլարլտա ա-
ղօթք էտէրլէր իտի :

( ) Լտէմ կեօքտէն կիւրիւլթիւյ իլէ
սէտա կէլտի , քի սսլա հիչ գօրդմայը-
նըղ , պէն սիզին իլէ պիլէյիմ : Վ է օլ
սէսին աղիմ՝ կիւրիւլթիւսիւնտէն՝ չօք
քիմնէ տթտան աշտղա տիւշիւպ սէր-
սէմ օլտուլար :

( ) Եթալըք պու հալ իւղրէ իքէն՝
վարարլար թագաւորա էհվալ շու շէ-

քիւ աիւր տէյի նազու էյլէաիւէր : Ա է
արդատ չիւն տույտու՝ քի օ պղիղին
կամքը քէնտինէ ետքըն աեկիւ աիւր ,
դայեթ դազէպէ կէլիւ ֆէրման էթ-
աի , քի չիւն քէնտի տէվէթինի թա-
նըմտը , վաճըն սաչընտան դութունտա՝
չէքէրէք սիւրիւքլէյէրէք կէթիւրին :

Ա է վարտըլար օ սահաթ սաչընտան
դափտըլար՝ երանելի հուփսիմէյի , վէ
իւղի իւստիւնէ չէքիշտիւրէրէք թադա-
ւորուն սարայընա կէթիւրիւ պիւր օ-
տայեա դափաթտըլար :

Ա է կինէ աղօթքա տուրուպ , չօք
աղաչանք էյլէաի : Ա է տահա աղօթք
տա իքէն՝ թադաւոր կէլաի իչէրի կիր-
աի , վէ նը հուփսիմէյէ էլ վուրու-
ճագ , ալաչըն գուվիթի իլէ՝ եէաի
սահաթ մըգտարը օ թաղէ նիհալ կոյս՝
թադաւոր ըլա էլէչիւյ՝ օլ գահրաման
արդատը պիւր գուվէթսիղ չօճուք կիպի
եէրէ՛ վուրտու : ( )՝ քի ըումիստան
սէմթինէաէք գուվիթի նամ՝ վէրմիշ
իաի , պուրաճըքտա՝ հէքմէթի խիւտա՝
պիւր դայիֆ գըղա գուվէթի եէթիւմէ-
աի , վէ սղիմ՝ հիճապ ըլա աշարը շը-

քրոյ, հերսինատէն նէ հատեճեկին պիւ-
մէզ խտի: Պերման էթախ, քի թէզ
վարրն գայիանէյի կէթիրին, քի քէն-
տի չոաղընա՝ թագաւորուն կամքընա
նիչին գարչը աուրուրսուն աէյի նա-
սահաթ էյլէյէ:

Ս է երանելի գայիանէ գափունուն
էշիկինէ օթուրտու. վէ պաշլասար նա-
սահաթ էթմէկէ:

Պէնիմաղիզ գըզըմ՝ վէ կեօղիւմ՝ նու-
րու հօխփիմէ, տիւնեանըն Ֆանի
փառքընա ալտանմայասըն. վէ էօլմէք
տէն գօրգմայեասըն աէյի պու միսիլ-
լի սեօղէր իլէ չօք նասահաթ էյլէտի:

Ս է օրատա Ֆրէնկճէ պիլէն պաղը
քիմնէլէր օլուպ, նասիհէթի նէ իւզ-
տէն օլտուղունու իշիախո՝ օ սահաթ
թաշլա աղղընա վուրուպ տիշլէրինի
տեօթիւլէր: Ս է պարտըլար՝ քի սա-
լա հաճէթ էթմէյիպ՝ կինէ օ միսիլլի
նասիհէթլէր էաէր, սաշընտան գու-
թուպ տեօյերէք տըշարը չէքտիլէր:

Ս է թագաւոր թէքրար սը հօխփի-
սիմէնին եանընա վարըպ՝ իւչ սահաթ
գատար սալաշարքտան սօղըա, տլահըն

լուծֆորս իլէ կինէ գուվէթլէնիւյ ,
 Թագաւորու Թէքրար սոյկուէն գրէա-
 Ֆէթ էէրէ չալար , վէ քէնտի սարայ-
 տան տըշարը էոյլէ չըքար կիթտի՝ քի
 սուլա հիչ քիմնէ ալըգոյէանատը :

Ս է կիթտի սը հուփսիմէ էօլտաշ-
 լարընա՝ ալլահըն գուվէթի իլէ օլ գահ-
 րաման Թագաւորու էէրէ չալարմ՝ տէյի
 միւճտէ էյլէտի : Ս է շաղ օլարսք տէ-
 տի , սու կիւն սէնիմ՝ տիւկիւնիւմ
 տիւր՝ շաղ օլուսուղ սիզ ճիւմլէնիզ *
 գըղըլ գանլարըլա տօնատըլ՝ սէնի կէ-
 լին էյլէյինիզ :

Ս է տահա սու էօլու սիւր գաչ
 սէօղ տէտիքտէն սօղլա , սիւր իւքսէք
 էէրէ չըքըլա աղօթքա տուրաու . վէ
 իւղին էէրէ սիւրէրէք կէճէ վառտին-
 տէ աղօթքաա իքէն՝ խաստար էէթի-
 շիլ՝ միւպարէք էլլէրինի արտընա
 պաղլայըլ , տիլինի չքար տէտիլէր *
 վէ հիչ գարշը գօմայըլ՝ չըքարը քի
 քէստիլէր :

Ս է օնտան սօղլա էսկիճէ շալընը
 էյնինտէն չքարըլ՝ էէրէ տէօրթ գա-
 ղըք շաքտըլար . վէ իքի էլինի էքի սյ-

Ետղընը օլ գաղը քլարա պաղլայրոյ միւհ-
 քէմ կէրախլէր . վէ պիր մում աթէշի
 իլէ պիւթիւն թէնինի եափ եափ եա-
 գըպ՝ քէպապ էթախլէր : ( ) նտան սող-
 րա՝ գուճաղընա իրի թաշար պրաքըպ ,
 պաղըրսադլարընը տըշարը տեօքախլէր .
 վէ ալլահըն գուվէթի իլէ տահա աիրի
 իքէն՝ իքի աղիղ կեօղլէրինի օյտուլար :
 Ս է օնտան սողրա տախի հէրքլմ՝ փա-
 ախշահըն էմրինէ գարշը գօյարսա՝ պու-
 նուն կիտի օլուր տէշէրէք , միւպարէք
 թէնինի փարչա փարչա քէսախլէր :

Ս է օլ Երանելի կոյսուն աղիղ Եօլ-
 տաշարընտան օթուղ իքի ճան օնտա
 պուլունուպ , սր կոյսուն փարչա փար-
 չա օլան աղիղ թէնինի թօփրաղա գօ-
 մադ միւրասա էթախլէր , հէփսինի գը-
 լըճտան կէշիրախլէր : Ս է օլ աղիղլէր
 տախի՝ ճան թէսլմ էյլէտիքլէրինաէ
 շէօյլէ տէտիլէր : Մէվախի սէնի եա
 րասպի , քի իշիտէսին նիաղըմըղը :

(իւքիւրլէր օլուն՝ սանա , քի պիղի
 պու կիւնէ լայրգ էյլէտին . վէ տախի
 պունուն կիտի սեօղլէր իլէ՝ միւպարէք
 ճանլարընը ալլահա թէսլմ էթախլէր :

Ս է օլ ազիդէրին ղիբիսի հաստա
օլուպ՝ եօլտաշարը իլէ կէլէմէյիպ՝ օլ
հնձանըն իչինտէ եաթմըշ իաի • վէ օ-
նու տա օրաճըքտա եօլտիւրտիւլէր :

Վի օլ տախի՝ շիւքիւրլէր էյլէյիպ ,
գոհութի սանա էֆէնտիմ՝ , քի պէնի-
տէ եօլտաշարըմտան սյըըմայըպ , լութ-
ֆինէ լայըգ էյլէտին տէյէրէք՝ ազիզ
ճանընը թէսլիմ էյլէտի :

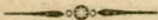
Ս է երթէսի կիւն՝ սբ գայիանէի
տախի՝ իքի ազիզ եօլտաշը իլէ՝ աեօր-
տէր գաղըղա պաղլայըպ , թօփուքլարըն
տան գամըշ գօյուպ իւֆիւրտիւլէր •
վէ էօյլէճէ գուզու կիպի շիշիւրտիքտէն
սօղըա՝ տէրիլէրինի սյագլարընտան մէ-
մէլէրինէտէք թուլում չքարտըլար :

Ս է օնտան սօղըա՝ շիւնքի ազիզ
գայիանէ սբ հօիփիսիմէյէ նասահաթ
էթմիշ իաի , օնուն իչին՝ տիլլէրինի
էնքսէլէրինտէն շէքտիլէր : Ս է տա-
հա հիքմէթի պարի՝ ճանլարը թէնտէ
իքէն , պաշարընը քէստիլէր :

Ս է սբ գայիանէ պու չարչարանք
լար իչինտէ ալլահա չօք շիւքիւրլէր
էտիպ՝ չօք տուվա ու նիաղ էյլէտի :

վէ է օյլէ ճէ նիւնդ ու շեւքիւրէր իւէ՝
ազիւ ճանլարընը թէսլիմ էթաիւէր :

Ս է էրթէսի կիւն՝ ալիւ Տուփսի-
մէնին վէ սուրբ գայիանէնին վէ օ պիր
ալիւ կոյսլարըն միւսարէք թէնլէրինի՝
պիր ետպան եէրէ շէքիպ, իթլէր է օյիւ-
նէ աթալար : Ս է ալլահըն Տիքմէթի
իւէ պիր Տայվան եանլարընա վարամայ-
ըս, օլ նբ մարմինլէր՝ կիւլլէր սիւմ-
պիւլլէր կիպի օրաճըքտա գալարլար :

Տրտաւըն խոչ օլմար Կըր :

Պու ճիւմլէ իշլէրսէն սօղրա
արգատ՝ ազիւ Տուփսիմէնին
պի մէնէնա կիւղէլլէյին Փէքրինէ կէ-
թիրտըքճէ, ալիմ գասէ վէթլէր իւէ ա՛հ
էտիպ՝ աիվանէ կիպի խաի : Ս է ալթը
կիւն միգաարի սու Տալ իւղըէ օլուպ,
օնտան սօղրա՝ սէվտասըն պիր ալ աա-
ղըթմադ իշին՝ ալ թէտարըքի կէօրիւլ-
սիւն աէտի :

Ս է աթընա պինիպ ալա կիտէր-

քէն՝ դաճիլէն արտադասընտան աիւ-
 շիււոյ , ալլաճըն խշմի իլէ օլ սաճաթ
 տօմնւղ օլոււոյ , դամըշլըղա տօղըու սէ-
 կիրթմէկէ պաշլատը : Ա է պիւթիւն
 թէ վապիսի տէլի օլոււոյ՝ էթաիքլէրինի
 պիլմէղլէր իտի : Ալու հալ իւղըէ ի-
 քէն՝ պիր զամանտան սօղըա արդատըն
 խոսրովիդուխտ օլան դըղ գարտաշընըն
 աիւշիւնատ հըէշտակ ւնյ պիր քիմնէ
 կիպի կէօրիւնիւոյ , թա՛ արտաշատ գու-
 էուսուճտա օլան պաղլը գըիգըրու կէ-
 թիրմէյինճէ՛ սիղին տէրաինիղէ տէր-
 ման օլմաղ տէյի ճէվապ էյլէտի :

Ա է խոսրովիդուխտ՝ սապաճ օլ-
 տուքտա , իշխանլարա կէօրաիւճէկի կի-
 պի նագլ էյլէյինճէ , վաճիլը կիւլիւ-
 շիււոյ մէղսք էթաիլէր , քի սէն թաճ-
 գիգ տէլի օլմուշտուն : Ա էրէ օնպէշ
 էրլտան ոլէրի օնտա ատամ՝ մը դալըր •
 օնու էրլանլար օ՛ սաճաթ էօղ էտիպ՝
 քէմիքլէրինի պիլէ գօմամըշլար արբ
 տէտիլէր : Աոսրովիդուխտա հէճիլ
 գալըպ՝ գայրը աղըղ աշամաար :

( ) նտան սօղըա՝ օլ հըէշտակ ւնյ իւշ
 տէօրթ քէրէ տաճա կէօրիւնիւոյ՝ կիմնէ

ճ՛ ճ՛կ վաղը սեօյլէտի , լաբին խոսրովի-
դուխա՛ կինէ պէնի մէղաք էտէրլէր
տէյի՛ ութանարդընտան .քիմնէյէ սեօյ-
լէմէտի :

Պի՛ր կէճէ տահա կեօրիւնիւսլ՝ գա-
ղէպ էթտի՛ .քի էկէր պուտէտիկիմի հալ-
քա սեօյլէմէղսէն , տահա պեօյիւք պէլա
լարա օղըարսընըզ ( )՝ տանաչար գալուսլ՝
թէքրար ութանարսք նագլէյլէտի :

Ս է իշխանլար իշիթտիքտէ՛ Ֆիքր
էտիսլ՝ պունտա պի՛ր հէքիմէթ օլմաք
կէրէք տէտիլէր : Ս է օլսահաթ աճէ-
լէ իլէ՛ ուլու .քիմնէլէրտէն օտա ապը
պի՛ր իշխան իրսալ էթտիլէր , քի վարա
օլարատաշտատա օլան գանլը գույեու-
տան՝ օլաղիզ գրիգորու էկէր սաղըտա՛
չքարըսլ իղղէթլէր իլէ կէթիլէ :

ՄԷ Գրեհորոս Խորվերտայտան Նարպըւա-
րը ԳԸ :

Ս է վարըսլ արատաշտա շէհրինէ
կերտէքտէ , շէհրլիսի էճլալը տույ-

եռւայ՝ օնլսոր տա կիւլիւշիւայ մէզաք
 էթաիլէր • վէ չօք խաւք՝ պաքալամ պու
 նէ՛ էհվալարը տէյի՛ պիլէ կիթաիլէր •
 Սէ գուեռնուէն աղզընա վարըպ՝ պիլ
 ուզուէն իսի աշաղա սալարըար • վէ օլ
 կիտէն իշխան • իվ գրիգոր սահմըսըն
 տէյի սէս էյլէտի •

Սէ գրիգոր ճէվապ վէրտի՛ քի ալա-
 Տըն լութֆուքէրէմի իլէ սահմ • վէ ասը
 լան իսիին ուճուէու գութուպ սարասը •

( )՛ Լտէմ՝ ճիւմլէսի մաթ օլուպ՝ պու
 նէ՛ շէքիլ հէքմէթ տիր տէյի պիլիպիլի-
 նին իւղիւնէ պաքարաք շաշա՛ գալարըար •

Իշխան նիտա՛ էյլէտի՛ քի եա՛ աղիզ
 գրիգոր • իսի գութ՝ քի սէնի եօքարը
 չէքէլիմ • զէրէ սէնին ալլահըն՝ սէնի
 պուրատան չքարմաղա՛ պիլէ թէնպէհ
 էյլէտի •

( )՛ Լտէմ՝ երանելի գրիգոր՝ իսիին
 ուճուէու գութուպ եօքարը չքար • վէ
 աղիզին թէնի՛ երլանլարըն զէհըրլի գօ-
 գուսուէտան գուրում կիպի գարսլան-
 մը շարը • ( )՛ Լտէմ՝ օլ աղիզ թէնինի
 եույուպ վէ եէնի էսպաղլար կէյաիլիպ
 աղիմ շուղլըբըսը ըսա ալքայ կիթաիլէր •

Ա է վարըս շէճիւրէ տախիլ օլտուք
տա, պուգաւը քի թագաւոր վէ թէ վա-
պիսի վէ շէճիւր խալքը՝ հէփ տիվանէ
օլուսլ՝ հայվան կիպի էթաիքլէրինի
պիվէզլէր խաի: ( ) Լ աէմ ազիզ տիզլէ-
րինի էէրէ՛ գօյուսլ՝ աղլայեարաք աղօթք
էյլէտի • վէ օ սահաթ ճիւմէսինին
ագլը պաշնա կէլիսլ՝ պիրպիրինտէն
ութանարաք էսպապլարընը կէյմէկէ՛
պաշլատըլար • վէ նը գրիգորուն պեա-
ղընա տիւշիւսլ մեղայ տէտիլէր:

Երանէլի գրիգորիոս պուշլարը սյ-
էաղա տուրտուրուսլ՝ նէ՛ էափարսընըզ,
պէնտէ սիզին կիպի ինսանըմ տէտի:

Սիզէ լաղըմ օլան պու՝ քի սիզի էարա-
տան ալլահը թանըյըսլ, օնա՛ սէճտէ
էտէսինիզ: Ա է պու շէք՛սլ պիր գաչ
տահա նասիհէթլէր էթաիքաէն սօղ-
րա՛ սօրտու նը գրիգոր՝ քի քս էֆէն-
տիմիզին ազիզ նահատակլարընըն միւ-
պարէք թէնլէրինի նէրէյէ գօտու-
նուզ: Ղէվասլ վէրիսլ տէտիլէր, քի
էֆէնտիմ նասըլ նահատակլարը սօրար-
սըն: Տէտի սուրը գրիգոր, օնլար քի
ալլահըն էօլունա շէճիտ օլուսլ՝ սիզին

Ելին ի զտէն Էօրմիւշէրաիր : Ս է շիւն
տույտուլար՝ քի սուրբ հռիփսիմեանց
կուսանաց իչին սէօյլէր՝ հարպիճէ
վարարլար եէրինի կէօստէրաիլէր :

Արանէլի կօյսլարըն աղիղ թէնլէրինի
աթարքլարը կիւնատէն՝ նք գրիգորուն
կէլմէսինէտէք աօգուղ կիւն օլմուշ
խաի . վէ օ՛ աօգուղ կիւն արասընաս
ասլա պիր ճանսալար էանլարընա վար-
մատը . նէ հայվան՝ նէ գուշ . վէ օլ միւ-
պարէք թէնլէրի ասլա գօգմարըրար :

( ) Լ աէմ վարարլար թիւրլի թիւրլի
լիպասլար կէթիւրաիլէր՝ քի քէֆին էտէ
լէր : Սուրբ գրիգոր ճէվապ էթաի՝ քի
շինաիլիք սիղին գումաշարընըղ պու-
աղիղլէրին թէնինէ քէֆին օլմաղա
լայքք աէկիւլաիր . վէ կիւն օլա քի
լայրգ օլալար :

( ) Նասն սօղբա՝ հէր պիրինի քէն-
աիլէրին էսկիճէ շալընըն իչինէ ալլայ՝
կէօթիւրաի օլ սաքին օլտուքլարը հըն-
ճանըն իչինէ իզղէթլէր իլէ կէօմիւյ :
Ս է քէնաի նք գրիգոր օ՛ կէճէ օրատա
սապահասաք աղօթք էյլէաի . վէ աղա-
շանք էտէրիաի՝ քի տէր ան՝ սէն սրու

միլէթէ Ֆէրասէթ վէր , թի սէնին ա-
զեղատէն աղեղ իամինի պիլէլէր :

Ս է սասյան՝ օլաուքատ՝ թադաւոր
վէ իշխանլար վէ գայրը խալքլար՝ կէ-
լիս սուրբ գրիգորուն՝ վէ օլ աղեղ կոյս
նահատակլարըն միւսարէք թէմիքլէրի
էօյիւնէ տիւշիւս՝ աղլաշարաք մեղայ
տէրլէր իտի :

Սուրբ գրիգոր ճէվասկ էթտի՝ թի
էկէր սուշլարընրդ աֆ օլմագ , վէ տերտ
լէրինիզէ տէրման պուլմագ իստէրտէ-
նիզ , սիզէ եօքտան վար էտէն ալլահը
պիլիննիզ , վէ հէքմէթինի Ֆիքր էտինիզ
Նիճէ թի օլ աղեղ հուփսիմէնին՝ ալ-
լահըն գուվէթի իլէ էթտիկի մէրտիկի՝
սիզ կեօղննիւզ իլէ կեօրտննիւզ :

Ս է պանա օլան հէքմէթի ճիւմլէնիզ
պիլիւրսինիզ , թի օ՛ դատար իսկէնճէտէն
սօղրա՝ օնիւշ էրլ՝ օլ դարանլըք ղէմին-
տէ՝ վէ զալրմ՝ էրլանլար իշինտէ տիրի
դալարմ՝ վէ ալա հիշ գօրգմատրմ :

Իմտի պուշլարը հէփ Ֆիքր էտիպ
թանլըրն օլ ալլահը , թի սիզէ դարան-
լըքտան պարնլըղա շքարար : Ս է էթ-
տիկլինիզ էօլաուղլուղա վիւշման օլուն՝

քի ալլահն քերէ մինէ լայրք օլտարնըդ :

Ս է տաճա պուհուհն կիպի չօք նա-
սիհէթլէր էթաիքաէն սօղոս՝ պաշաաը
ալլահն պիրլիկինի , վէ օնուհն հէքմէ-
թինի , տիւնեանըն է վլէլինաէն ախրը-
նատաք օլմուշարը վէ օլաճաքլարը , վէ
մարգարէլէրին կէլիպ՝ քսուհն տիւն-
եպէ կէլէճէկինաէն խապէր վէրաիք-
լէրինի , վէ քսուհն կէլիպ շարշարանք
չէքիպ՝ պիզի դժոխքտան դուրթարմա-
սընը՝ հէփ նագլ էյլէաի :

Մ լթմըշալթը կիւն թամամ կէճէ
աղօթք էաիպ՝ կիւնաիւղ քարող վէրիւր
խաի :

Ս-բ Լ շիտծին իչին կօրի-լէն տեոիւ
նագլ օլտ-նս-բ :

Մ լթմըշալթը կիւն թամամընտա՝ սք
գրիգոր ճէվապ էթաի , քի տիկ-
նէյլինիզ՝ սիպէ ալլահն պիր հէքմէթի
նի տաճա նագլ էաիյիմ : Պու կէճէ-
նին ետըրսընտա՝ սիղ ուշքուտա իքէն :

վէ պէն՝ ալլահն սիղէ էթտիկի քէ-
 րէմէրի, վէ օլ աղիզ կոյսլարըն վառ-
 քընը Ֆէքը էտէր իքէն, Ֆիհալ պիր
 աղիմ կիւրիւլթի իլէ կէօք իւզն աչը-
 ար: Ա է նուրչէհրէ պիր ստամ սէս
 էթտի՝ քի գրիգորիէ. վէ պէն օլ տէմ
 գօրդուսման էէրէ՝ գափանարմ:

Իէքրար սէս էթտի՝ քի էօքարը
 պագ՝ քի ալլահն հէքմէթինի սանս
 կէօստէրէյիմ: Ա է էօքարը պագարմ,
 քի կէօքտէն նուր սաչըլըս, էէր իւ-
 զիւնէ էսյըլար, վէ օլ նուրուլա պիլէ՝
 էազ կիւնիւնտէքի կիւնէշիչինտէ կէօ-
 րիւնէն թօզլար կիպի՝ հիսսպսըզ հը-
 րէշտակլար էէրէ էնտիլէր: Ա է օլ հը-
 րէշտակլարըն արարնճա պիր հէյպէթլէ
 քիմնէ էնտի. վէ էլինտէ ալթըն թօ-
 վուզ վարըար: ( )՝ ալթըն թօփուզ
 ըլա էէրին իւզիւնէ վուրունճաք, զէ-
 մինտէն պիր աղիմ կիւրիւլթի չըք-
 ար. վէ էէր իւզի օվա կիպի տիւմ
 տիւզ օլտու:

Ա է կէօրտիւմ՝ քի չըքըքտան
 չըքըշ կիպի պիր պէյիւք ալթըն տի-
 րէք թաշը գօնուլտու. վէ իւզիլինէ

աթէշաէն ետիրըրըշ կիտլի պիր տիրէք
տիրիլտի . վէ օնուն իւղէրինէ նուր-
տան պիր խաչ գօնուլտու :

Ս է կեօրտիւմ՝ քի իւշ տիրէք թաշը
տաճա , պիրի սուրբ գայիանէնին՝ իքի
եօլտաշըլա նաճատակ օլտուղու եէր-
տէ . վէ պիրի նր հախիսիմէնին նաճա-
տակ օլտուղու եէրտէ . վէ պիրի հըն-
ձանտա նաճատակ օլտնըն իւղէրինէ
գօնուլտու : Ս է պուհլարընտա իւ-
ղէրինտէ պիրէր տիրէք , վէ պաշլա-
րընտա խաչ :

Ս է պու տիրէքլէրտէն պիրպիրինէ
կիւղէլ քէմէրլէր աթըլար . վէ իւստ-
լէրինէ օ՛շէքիլ խորանլար գուրուլտու՝
քի կեօրէն հէյրան օլուր : Ս է օ՛ խո-
րանլար իշինտէ՝ պիւթիւն օ՛ աղիզ կոյս
լար սիֆաթլ նուր՝ պէեաղ լիպասլար
ըլա շաղ օլուրլար ըար :

Ս է պէն պուհլարը կեօրիւպ թա-
ճիպտէ իքէն , օ՛ էվվէլքի կեօրտիւկիւմ՝
լուստտէսիլ ատամսէս էթտի՝ քի գրի-
գոր՝ պու կեօրտիւքլէրինին բէսիմէրի-
նի էյիճէ Ֆիքրինէ՛ սադլա . զէրէ օ՛ էվ
վէլքի կեօրտիւկիւն տիրէք եէրի՝ Այա-

Թուղիկէ Նկեղեցի օլտճագ տըր : Ա է
 օ իւչ տիրէք եէրլէրի՝ աղեղ կոյսլարըն
 նահատակ օլտուղու եէրլէր տիր քի
 կեօրտիւն :

Աստուծոյ Նշխարներն , վէ ստեղծարարն
 վնայմարանարընն էսփրճասը Կըր :

Այլ գրիգորիոս պու տեսիլքի Թա-
 մամ նագլ էյլէտիրտէն սօղրա , պույուր
 տու՝ քի սիզէ շինտիրիք՝ էնՖայտալը
 իշ՝ օ սուրբլարըն եէրլէրինի պինա էթ-
 մէք տիր , գէրէ պու տեսիլք օնուն իչին
 կեօրիւնտի : Ա է օլ մեւպարէք ճէվա-
 պընա միւթիւհ օլուպ՝ հարպիւճէ Թե-
 տարիք կեօրտիւլէր :

Ա է քէնտի սք գրիգոր չըրփը իփի-
 նի էլինէ ալըպ՝ կեօրիւնէն ըեսմէ կեօ-
 րէ մէյմարլըք էտէր իտի : Ա է խալ-
 քըն ճիւմլէսի , էրքէկի վէ տիշիսի օլ
 խըղմէթէ մուգայէթ իւղըէ իքէն , կէլ-
 տի տրգատ սուրբ գրիգորուն տեսողը-
 նա տիւշիւպ , սլ սուրբ գրիգոր՝ գայրը

էէրիմ տէյիլէ , պարի էլիմէ այեաղը-
մա պիր չարէ էյէ , քի պէ՛նաէ պու-
սուրբլարն խղմէթինտէն մահրում
գալմայրմ տէտի : ( ) էրէ սբ գրիգո-
րուն վերապտան չքըպ կէլաիկի վէ օն-
լար իշին աղօթք էթաիկի կիւնտէն պէ-
րի՝ տրգատրն աղլը սեօղի իսանճասընա
օլմուշ իտի , լաքին տահա քիալէթի
տէկիշիլմէմիշ իտի . եանի՝ աիշի , գու-
լաղը , այեաղը , թիւյիւյ , վէ գայրը
էէրի հէփ խոզ կիպի իտի :

( ) Լտէմ սբ գրիգոր աղօթք էտիպ՝
ալլահա նիաղ էթաիքաէ , տրգատրն էլի
այեաղը սաղալըպ՝ էվլէլքի հիյէթէ
կէլաի : Ա է սբ գրիգոր պույուրտու
տրգատա , քի օ՛ սբ մարմնիլէրին գօնու-
լաճաք էէրլէրինի գաղըյըպ՝ թօփրա-
ղընը տըշարը վէրէ :

Տրգատ թէքրար բիճա էյէտի՝ քի
էհլինէ վէ գրղգարտաշընա՝ տա իղին վէ
րէ՝ քի խղմէթէ գարըշալար : Ա է սբ
գրիգոր իղին պույուրտուքաա , աղիմ
սէվինճէր իլէ խղմէթէ՝ պաշատըլար :

Թագաւոր գաղմա իլէ գաղարըար
վէ թագուհիլէր էթէքլէրի իլէ թօփ-

բաղը արշարը արը բարը բար : Ա է պինա
 թէ բմիլ օլտուբտա , կէ թիբտի սբ գրի-
 գոր օ սղիզ մարմինէ բի եէրլի երինճէ
 գօտու :

Ա է օնտան սօղրա պույուբտու , բի
 կէլին օ էվլէլբի կէօրտիւկիւմ արիբէբ
 եէրինիտէ պինա էտէլիմ , դէրէ նիճէ բի
 սիդէ նագլ էյլէտիմ , օ եէր՝ Աթուղի-
 կէ Ակեղեցի օլաճար տըր . բի ճիւմ-
 լէմիդի տէվլիբիճի տէմէբ տիր :

Ա է օրայլտա պինա էտիպ՝ աարնը
 Աջմիածին տէտիլէր . դէրէ օլ հէյպէթ
 լի բիմսէ՝ բի կէօբտէն եէրէ էնտի ,
 վէ էլինտէ ալթըն թօփուղու վար բար ,
 միածին որդի սյ բէնտիսի խի . օնուս
 իչին Աջմիածին տէնիլտի . բի էանի մի-
 ածինին էնտիկի եէր տէմէբ տիր :

Ա է օլ սուբբ Աջմիածին եկեղեցի-
 սինտէ հէփիսի ճէմ օլմուշ իբէն՝ սբ
 գրիգոր պույուբտու , բի ճիւմիէնիզ
 տիղինիղի եէրէ՝ գօյուպ՝ ալահա նիեազ
 էյլէյլինիզ . բի տէրտինիղէ տէբման օլտ

Ա է բէնտի սուբբ գրիգոր՝ պիլէլէ
 բինճէ աղօթք աղաչանք էտէր իբէն՝ թա
 գաւորու գաֆիլ պիր թիթրէմէբ տըպ :

իւստիւնտէն տէրիտի սրբորար տիւշ-
տիւյ . վէ ինսան սիֆաթընա կիրատի . քի
էվէլքի հիյէթատէն տաճա կիւզէլէ-
նիսլ , հէր վէչՏ իլէ փաթ օլտու :

Ս է գայրըւորտա՝ քիմի ույուղ օլ-
մուշ ուտու , քիմի չարփըք , վէ քիմի
տաճա գայրը թիւրլիւյ թիւրլիւյ մա-
րաղարա կիրիֆտար . ալաճըն քէրէմ
գափուսու աչըլըզ՝ ճիւմլէսի օլտէմ
սաղըք սուլտուլար :

Տիքը իլէ տույմալըտը՝ քի օլտէմ
նէ՛ շէքիլ շաղ ու հիւրրէմ օլմուշար
տըք քի տիլ իլէ թասլըր օլունմաղ :

( ) նան սօղրա՝ ան տէտիքլէրի կուռք
լարա՝ չնձ տէմէկէ սաշլատըլար :

Ս է քէնտի թագաւոր՝ աքէրի իլէ
վէ ար գըրգոր իլէ՝ հէր նէրէտէ կուռք
վարըսա՝ վարըր գըրար տէօքէր իտի .
վէ էէրլէրինի էըքաթ էաքաթ ըտը :

Հանի օլտիլէթ սուրէթինտէ օլան
անաճիտ տէտիքլէրի նամիտար կուռք .
քի սիւթիւն հայոց մէմլէքէթի էօ-
կիւնէ սէճտէ էտէր իտի . արդատըն է-
լինտէն էօյլէ սիլը թօփուղ էէտի , քի
էէր իլէ էէքսան օլտու :

Ս է հէր վարտը. բլարը եէրտէ՛ սբ
 գրիգոր եկեղեցի եէրլէրի այլըրայ՝ նի-
 շան էտէր իտի . վէ տէր իտի , բի շին-
 աիլըր պու շէյթանի կուռ. բլարը պը-
 րաբըրայ՝ ալլահըն պիրլիկինի պիլինիդ .
 թա. բի ալլահ սիդէ . քէնտի լայիգ կեօր-
 տիւկի գուլլարընտան . քահանայապետ
 վէրէ , բի ճիւմլէնիդ մկրտել օլուպ՝
 թամամ . բրիստոնեա օլասընըդ . վէ օ
 արժանաւոր . քահանայապետ՝ պու նի-
 շան էթաիկիմ եէրլէրտէ սբ սեղան օ-
 ծել էտիպ՝ սիդի օրհնեալ հաղորդու-
 թիւնա արժանի էյլէյէ :

Լըրանէլի սբ Գրիգորոն՝ հայոց հայրա-
 պետ օլլաուը արբ :

Օ լկիւնլէրտէ արդատ թագաւոր
 վէ իշխանլարը՝ սբ գրիգորուն
 էօկիւնէ կէլիպ՝ հվ հոգևոր հայր՝ շին-
 .բի պիդէ . քահանայապետ լազըմ՝ արբ, սէն
 տէն գայրը . բի՛մ օլաճաբ արբ տէտիլէր :
 Սուրբ գրիգոր ճէվապ վէրտի , բի

հանձնա՝ պէն օ՛ աստիճանա լայրգ. տէկիլ-
իմ՝ զէրէ քահանայական աստիճան
գաթը աղբը խղմէթ տիր: Ա՛յն՝ ալա-
հըն հուզուրինտէ՝ պու գատար խալ-
գըն ճէվապընա՝ գատար տէյիլիմ տէյի
րիզա վէրմէտի:

Ա ի թագաւորա՝ տիւշիւնտէ հրէշ-
տակ կեօրիւնիւպ, սիղէ առաջնորդ՝
գրիգոր ճայիղ տիր.քի օլա տէյի ճէվապ
էյլէտի: Ա ի պիր գաչ քէրէ տահա թա
գաւոր րիճա էտիպ՝ քէնտի նը գրիգոր
գայիլ օլմայընճաք, թագաւորա կեօրիւ-
նէն տեսիլք՝ գրիգորա՛ տախի կեօրիւ-
նիւպ, պու ժողովուրդա առաջնորդ սէն
օլաճագ սըն, զէրէ ալահ էօյլէ ճայիղ
կեօրմիւշ տիւր, սաքըն եօք տէմէյէսին
տէյի ճէվապ օլունտու:

Ա՛յ գրիգոր տախի՝ ալահըն էմրի
շէրիֆինէ րիզա վէրիպ գայրլ օլտու:

( ) նտան սօղրա՝ թագաւոր թէտարիք
պույուրտու՝ քի նը գրիգորու գայսէ
րի շէհրինէ կեօնտէրէ, քի նը ղևոն-
դէս պատրիարգտան աստիճան ալըպ,
հայոց միլլէթինէ քահանայապետ օլա:

Ա ի օնպէշ ուլու պէկիլէր աղիմ աւ-

քէր իլէ , թաղաւորուն նամէսի իլէ վէ
աղբը փէշկէշլէր իլէ՝ ալարլար սբ գրի-
գորու գայսէրի շէհրինէ կիթաիլէր :

Ս է ալիմ սաղթանաթըլա շէհրէ
կիրիսգ՝ իզդէթլի Ս Լոնդէս պատրի-
արդըն Եանընա տախիլ օլտուլար :

Ս է նամէտէ՝ Եաղըլան մուհապպէթ-
տէն սօղրա , ինհա օլուհանն պու վէշ
իւզրէ Խաի :

ՍՍ ալիմի շէրիֆինիղ աիր , քի պու
միլէթիմիղին չօքտան պէրի ճան կէօղ-
լէրի գափանըք օլուպ , Էլ իլէ Եափըլ-
մըշ փութըլարա՝ ալլահ տէրիտիր : Ս է
պու հալ իւզրէ գարանլըք իշինտէ գա-
լաղ գայըպտա իքէն , պու իզդէթլի դը-
րիգորուն Էլի իլէ ալլահըն քէրէմ կիւ-
նէշի գաֆիլէն իւղէրիմիղէ կէլիպ՝ պիզ-
տէն օլ իմանսըղըք գարանլըղընը փա-
րալաար , վէ ճան կէօղիւմիւղ աշըլար ,
քի պիղի Եօքտան վար Էտէն ալլահը
թանըարք : Ս է ալլահըն քէրէմինտէն
տույ օլուհաու՝ քի պիղէ առաջնորդ վէ
հոգևոր հովիւ՝ պու ալիլ գրիգոր օլա-
ճաք տըր :

Իմաի պիղ գուլուհաուլտա , օլ պիղիմ

էհեամըղա սէպէպ օլան աղիղի կեօն-
տէրտիք ճէնասպի շէրիֆինիղէ՝ թի պի-
ղէ հոգևոր առջնորդ էտէսինիղ :

Ս է տուվանըղ պէրէքէթի իլէ՝ ալ-
լահ պիղն թէնտի բահմէթինէ լայիգ
կեօրիւպ՝ պու միւպարէք եօլա՝ սալն
հանէ ամէլէր իլէ՝ տայլմա կիթմէք
նասիյպ էյլէյէ :

Ս է սք. Վ Լոնդէս պատրիարդ՝
պու նամէյի օքույուպ, ճիւմլէ էպիս-
կոպոսլարն ճէմ էյլէտի. վէ հէվիսի-
նին իղնի իլէ՝ սք աւետարանը սք գը-
րիգորուն պաշընա գօյուպ՝ հայոց իւ-
ղէրինէ քահանայապետ օժէլ էյլէտի :

Ս է իղէթլի սք գրիգորա, վէ կէլէն
իշխանլարա բայէթէն՝ սք Աարաւ տին
վէ Մթանաղինէ հայրապետին աղիղ
թէնլէրինի հայոց մէմլէքէթինէ փէշ-
քէշ վէրտի :

Ս է տահա իքի Թանէ աղը օանլը
նամիտար ճգնաւոր վէրտի՝ թի կէլէլէր
հայոց մէմլէքէթինտէ ճգնաւորլըք Թա
րիքինի Թալիմ էյլէյէլէր. թի պիլինին
տար Մնտօն, վէ պիլինին տար Արօնի-
գէս : Ս է տահա պու եօլու աղիմ մաւ-

Հասպտէթլէրտէն սօղրա՝ Եօլա ընվան
օլտուլար :

Ս է իշիտէն էյեալէթլէրտէն, իղէթ
լէ գրիգորուն միւսպարէք տիտարընը կէօ
րէլիմ տէյի՝ պիր կիւնլիւք Եօլ գասար
իլէրի կէլիլլէր իտի : Ս էրէ օլ աղիղին
տուվասը իլէ՝ Հաստուլար վէ սայրը տէրտ
լիլէր իւղէրինէ օլան միճուղէթլէր հէր
թարաֆտա սեօյլէնիլ իտի :

Ս է պեօյլէ աղիմ իղէթլէր իլէ կի-
տէրքէն՝ պաղի քիմնէլէր կէլտիլէր սք
գրիգորա խապէր վէրտիլէր քի, տա-
րօն սէմթինատէ իննտկնէան տէտիքլէրի
Եէրտէ՝ քի տօգուղ չէշմէ տէմէքտիր
իքի կուսք գալմըշ՝ քի չօք քիմնէլէր
տահա թաիլընըլարընը :

Սուրք գրիգոր պունու իշիթտիքտէ՝
օլ սէմթէ ընվան օլտու : Ս է տահա
վորմաղտան էվիլէլ՝ կուսք քահանալարը
խապէրտար օլուս, ճիւմիլէ պեօյիւքլէ-
րինէ խապէր էթտիլէր, քի Եարընքի
կիւնտէ հէփինիղ հաղըր օլունուղ,
պէրէ ուրացօղ իշխանլարընը՝ Եանի
մուրթտա պէկէրիմիղ՝ գրիգոր ըլա
պիլէ կէլիպ՝ ճիւմիլէ կուսքլարընը :

փարալասալար կէրէք տիր :

Ս է էրթէսի կիւնիւյ՝ օնլարըն պիր
պէօլիւկիւնէ բասա կէլիպ՝ աղիմ՝ ճէնը
էյլէտիլէր : Ս է սը գրիգորուն տու-
վասը հիւրմէթի իլէ՝ հաւատացեալ իշ-
խանլար իւստէ կէլիպ , կոոց իշխանլա-
րընըն . քիմինի գըրտըլար , քիմինի գա-
չըրտըլար :

Ս է օլ կուռքլարըն տաճարընա վա-
րըպ եաքլաշտըքտա , դէվլէր գափու-
սունու պաճասընը գայըպ էթտիլէր ,
քի իշէրի կիրէճէք իզ պուլամատը-
լար . վէ նէ՛ գատար գաղմա քիւլիւնկ
վուրտուլարըսա , աւլա հիշ իշէ՛մէտի :
( )՝ Լտէմ սը գրիգոր՝ սը խաչը էլինէ
ալըպ տէտի , Հրէշտակք քո տէր հաւա-
ծեցեն զնոսա : Տէմէք տիր քի , եա
րէպպի՝ սէնին մէլէքլէրին գաչըրըն-
լար օլ դէվլէրի :

Պու ճէվապը տէտիկի կիպի , օլ էլին
տէ օլան խաչտան պիր շխտէթլի բուդ-
կեար չքըպ , տաճարըն թաշընը թօփրա-
ղընը էօյլէ տաղըթար , քի աւլա նէ թաշ
գալար՝ նէ թօփրադ : Ս է ալլահաւան
մտլիմ օլունաու , քի սուրը կարապէտին

վէ սուրբ աթանաղինէնին թէնէրի
սուրայա գօնուլաճագ :

( ) Լտէմ նր գրիգոր օրատա տաճար
Էամմաղա սաշլայրոյ թէմամ էթաիք-
աէ , օլ աղիղէրին մարմինէրինի օրա-
ճըքտա իզգէթէր իւէ աէֆն էյլէյիոյ ,
աղօթք աղաչանք էյլէաի , քի աէր ան-
սու աղիղէրին շիֆայէթի իւէ՝ սու-
հայոց մէմէքէթինի սէն անփորձ սուք-
լա . վէ նիեաղ էաէրիմ՝ քի սու հայոց
աղգըն իչինէ հերձուածլըք կիւմէյէ :

( ) Լտէմ կեօքաէն սէտա կէլաի , քի
նիեաղըն գապուլ օլտու . հէր նէ ա-
ղաչանք էթաին իսէ՝ թէքմիլու թա-
մամ օլա :

Ս է օլ նր մարմինէրին գօնուլտու
ղու տաճար օլտուր՝ քի շիմաի մշու
սուրբ կարապետ աէնիլիք քիւրտիստան
սէմթինաէ . քի հէր սէնէ ուխտա-
ւորլարլ ըզ կիաէր : Ս է իկիթմի կիւն
գատար նր գրիգոր օրալըքտա գալըպ ,
օ սէմթին հալքընա վազ էյլէաի :

Ս է օրատան կէչիոյ կիաէն էփրատ
ըրմաղընտա՝ օրանըն իսալքընըվէ սիլէ-
սինձէ օլանլարը մլըքտէլ էյլէաի . քի

օլ մկրտաբէլ օլանլար՝ իւզաօքսանային քի շնտէն արթըճագ խնշ: Ա է օրատա պատարագ էյլէյիտ, ճիւմէսինի քրիստոսուն մարմին և արիւնունա հաղորդէլ էյլէտի: Իմտի օլ տէմ օրալը քատ օլան ուրախունի՝ անճագ Ֆիքր իլէ ալնանը: Ա է օնտան սօղրա՝ շօք նստահաթլար էյլէյիտ օլ էյէտլէթտէ, գայրը սէմթէրէ տախի վարմաղա պաշտար:

Ա է արդատ թագաւոր՝ օլ իզզէթլի հայրնայեաին՝ հայոց սինօրունա կէլ տիկինի խապէր ալար քատ, ճիւմէ թէ վապխի իլէ պիր դաչ կիւնլիւք եօլ իլէրի վարըդ, սուրբ հայրնայեաին օծումունու մուարէքլէյիտ, ճան ու աիլտէն Ֆէրահ օլտուլար:

Ա է նբ գրիգոր՝ քէնաի անըլ տաթի իւզգէ պաշտար կինէ քարողէլ էթմէկէ, քի ալահըն քէրէմինի ուննթմայընը: Ա է պալուրատ, քի օթուղ կիւն գատար պագ տուրունուղ, աղթք աղաչանք էյլէյինիլ, քի նբ մը կրրաութիւնա լայիգ օլաարնը:

Ա է օթուղ կիւն թամանընատ, սապահըն մուրատ սուլունուն քէնա-

ըրնա էնաիրաի . օ . քի անձաշունչ գիրք-
տէ եփրասա տէնիլեր . վէ նբ մեռոնու
սույտ տեօքիւայ՝ ճիւմլէսինի ամենա-
սուրբ Արրորդութիւնուն իամի շէրի-
Ֆինէ մկրթաւէլէյլէտի :

Ս է օլ մկրտութի արասընտա՝ անձու
թիւն պեօյիւք միւճիւղաթլար էյլէտի :
Թաղաւոր քէնտի վէ ճիւմլէ թէվապի
լէրի սույտ էնաիր լէրի կիպի , օլ գուվ-
վէթլի կիտէն ըրմաղըն սույու՝ օ սահաթ
կէրի տեօնիւայ տուրա գալար :

Ս է կեօքտէն աղեմ՝ նուր էնիայ՝ օլ
սույուն իւղէրինտէ տիրէք կիպի տեքիլ
տի , վէ տըրէկին պաշընտա պիր լուսե-
ղէն խաչ գունուլու , քի հէփ ճիւմլէ
խալգ էշկէարէ՝ կեօրաիւլէր . վէ օլ գա-
տար այտընլըղը վար ըար քի՝ կիւնէշ օ-
նուն էանընտա պիր գանտիլ կիպի իտի :

Ս է օ նբ մեռօն քի սույեա սաշըլ-
տը , խալքըն էթրաֆընըալըպ՝ հալքա-
կիպի կէղէրտի : Իմտի օնտա օլան սէ-
վիննճլէր մուհապպէթլէր՝ տիլ իլէ թա-
պիր օլուննըմու : Սուտան արշարը
կէլիպ՝ ճիւմլէսի պէյեալար կէյտիլէր .
վէ էլլէրինէ շէմլէր սլըպ՝ միսալի նէճի

սէմա զէ՛յն օլուհաուլար : ( ) Լ տէմ
աղլաշարագ կիւլէշէրէք սաֆ սաֆ ա-
լայ սաղլայլայ՝ էօքարը տօղըու օլ է-
վէլքի տէտիկիւնիզ սուրբ տաճար աղմ
էթտիլէր :

Ս Է նբ հայրասպետ օ՛նբ տաճարաս
պատարագ մատուցանել էտիպ , ճիւմ-
լէսինի հաղորդել էյլէտի . վէ խալքըն
մըգտարը իւղ էլլի պինտէն արթըճագ
նագլ օլուհուր : Ս Է աղլմ՝ սէվինճլէ
րինտէն՝ եէտի կիւն տաճա օրատա էյ-
լէնտիլէր :

( ) նտան սօղրա՝ օլ հայոց աղգընա
փէշկէշ վէրիլէն իքի աղիզ ճգնաւորլա
րը՝ օ նբ մարմինլէրէ խըղմէթքեար ա-
լլգօյուպ , քէնտի նբ գրիգոր արգատ
թագաւորլա պիլէ հէր թարաֆա աղմ
էտիպ , սուրբ սեղանլար վէ քահանալար
օժել էտէր խի :

Ս սնբլար անապատլար ետիլըպ ճըգ-
նաւորլար չօղալարըրար . վի ճիւմլէ-
սինի ալլահըն էօլուհա տաճէթ էթ-
մէքտէն տուրմաղլար : ( ) Լ աղլղին նա-
սիհէթինտէն՝ չօք տիլլիք տիւլէնլիք օլ-
տու . չօք պօրճլուլար վէ հափըլար ա-

զատ օլառւլար • չօք նաշէրի իշլէր մէն օ-
լունտու • չօք զալամլար խուլարընը թէրք
էթաիլէր • վէ ճիւմլէսի պիր անատան
սօղմուշ գարտաշ կիտի խաիլէր :

Ս է սուրբ գրիգոր հէր թարաֆ-
տան օղլանճըգլար տէվլիբիպ՝ դպրա-
տունլար ետիար • վէ իւսալէրինէ ուս-
տալար թային էյլէտի : Ս է օ դպրա-
տունլարտա՝ քիմի հօռօմ ճա օրուրու-
տու , քիմի ասորիճէ • զէրէ օ զաման
պիզտէ եաղը եօղուտու • օ սէպէպտէն
հայ լիսանընը՝ եա հօռօմ եա ասորի
եաղըսըյրլա եաղալլար ըտը : Ս է պի-
զիմ այբ բենահան եաղըմըղը սբ գրի-
գորուն հայրապետ օլմասընտան՝ իւզ
օթուղ պիր սէնէ կէշաիքտէ՝ երանելի
թարգմանիշլէրիմիզ ալլահըն շնորբու-
իլէ փէյտահ էթաիլէր :

Ս է երանելի սբ գրիգոր՝ ալլահըն
բերէմի իլէ՝ հայոց մէմլէքէթինէ նի-
զամ վէրաիքտէն սօղրա , զաման զաման
տաղ պաշարընա չըքըպ՝ աշաիերալէրի
իլէ եապան եէրիլէրտէ սաքին օլուրու-
տու • վէ օթլուղ սւլա կէշնիպ , ճիւմլէ
հայոց միլէթի իշին աղօթք էտէրիաի :

Ս է պաղը քէրէ էնէր վանքլարը ա-
նասպատարը կեօղէտիւր խաի • վէ ալլա-
հըն էմրինի քարողէլ էտիպ , թէքըալը
տաղ պաշլարընա կիտէր խաի :

Ս է սբ տրդատ թագաւորաա՝ էյի
ամէլէրէ մուգայէթ օլուպ , հէր թա-
րաֆա՝ ալլահըն էմրինատէն տըշարը իշ
էթմէյէսինիզ տէյի՝ թէնպէհէլէր վէ նա
սիհէթլէր էազա՛ր ըաը : Ս է չօք քէրէ՝
տա՛յըմա էանըմաա տուր տէյի՝ սբ գրի-
գոր լուսաւօրիչէ ըիճալար էտէր խաի :
Ս արին սբ գրիգորիոս՝ հալքտան ըայ-
էթլէր կեօրիւպ՝ գաֆիլ քէնաթինէ մաղ-
րուրլուք կէլմէյէ տէյի՝ տաղաա էա-
պանաա կէզէր խաի :

Ս է օլ տրդատ սբ թագաւոր՝ քէնաթի
թէվապիլէրի իլէ՝ վէ ճիւմիէ խաղգ՝ սբ
գրիգորուն մուպարէք ճէմալինէ , վէ ին
ճիտէն մագպուլ ճէվահիր ճէվապլարը-
նա գայէթ իլէ հասրէթ գալըպ՝ աղիմ՝
գասէվէթլէր էտէրլէր խաի :

( ) Լ կիւնլէրատ պաղըլար կէլաիլէր
թագաւորա խապէր վէրաիլէր , քի է-
րանէլի սբ գրիգորուն գայսէրի շէհ-
րինատէ իքի սալիհ էվաաը օլմուշ տուր •

պիրինին ատը վրթանէս , վէ օ պիրինին
արխատագէս :

Ս Ըթանէս պէօյիւք օղլու՝ տիւն-
էայէ կիրմիշ . վէ սօղլուա քահանա օլ-
մուշ . վէ արխատագէս՝ քիւչիւքտէն
պէրի ճգնուորլուք եօլունա թալիս օ-
լուպ , տաղ պաշլարընաա ծոմուլա պա-
գըլա աուրուրումուշ :

(Թ) Աագաւոր պունու իշիթաիկի կի-
պի՝ օ սահաթ պիր մուհապէթլէմէ նա-
մէ եաղլու՝ իւչ փառաւոր իշխանլար
կեօնատէրտի՝ քի հաւրպիճէ լքիսինիտէ
ալլու կէլէլէր :

(Ս) Լ իշխանլար տա վարարլար վրթա-
նէսի գայսէրիտէ , վէ արխատագէսի
կինէ գայսէրիյէ եագըն պիր անապատ
տա պուլտուլար : Ս է նամէյի կեօս-
տէրիս տալէթ էաինճէ , արխատագէս
անապատաան էնմէք իստէ՛մէաի . թա՛
քի ճիւմլէ շէհիրլիսի ճէմ օլուպ տէ-
տիլէր՝ քի սէնին տաղտա աղօթք էթ-
տիկինտէն , օրոյա վարարղըն էֆղալ
տրր . զէրէ չօք քիմսէնին իսլահ օլմա-
սընա սէպէպ օլուրսուսուլ . վէ տահա
պունա քէզալիք սեօղլէր իլէ՝ րիղա է-

տիպ կէօնտէրտիլէր : Ա է սէլամէթ ի-
լէ կէլիպ թագաւորուն եանընա տախիլ
օլտուքտա , աղիմ մուհասպէթէր իլէ
տիլշաա օլտուլար :

Ա է օնտան սօղրա՝ թագաւոր օ իբի
աղիլիլէրի ալըպ , երանելի նը գրիգորու
արամաղա չքար . թա՛քի կէլիպ էրզին-
կեան էյէալէթինաէ պիր անտպատաա
պուլտուլար : Ա է չօք սէվինճիլէր աղ-
լայըլար էթտիքաէն սօղրա՝ թագաւոր
նիէաղ էթաի , քի սվերանելի նը հայ-
րապէա՝ շիւնքի պիղիմ իլէ տուրմաղա
րիզա օլմաաըն , վէ սու տաղիստանլարտա
սաքին օլմագ միւրատ էյլէտին , վէ պի-
ղի կիւլ ճէմալինաէն վէ տղիզ ճէվսպ-
լարընտան հասրէթ գօտուն , իմտի ըիճա
էաէրիլ՝քի պա՛րի սէնին սու արիստա-
գէս էվլատընը՝ սանա պէտէլ՝ պիղէ
հոգևոր առաջնորդ էյլէյէսին :

Աքրանելի նը գրիգոր՝ թագաւորուն
ըիճասընը գապուլէտիպ՝ օլիղիլէթլի
արիստագէս էվլատընը՝ հայոց իւզէրինէ
քէնտիսինէ պէտէլ էպիսկոպոսապէա
ձեռնադրէլ էյլէտի : Ա է օլարիստա-
գէս նը հայրապէա՝ իղէթլի փէտէրինէ

ույկուէն օլուպ , պաշտար ալլաճըն . քէ-
լամընը ճիւմէսինէ վազ էթմէկէ :

Ս է երանելի սբ գրիգոր լուսաւորիչի
միզ՝ զաման օլուր կէղէր վազ էաէր
խաի , վէ զաման օլուր կիաէր անապատ-
լարտա սարին օլուրուտու . վէ ազիզ
վախճանընատագ՝ գըրգ կիւնտէ պիւր
քէրէ էէմէք . քէնտինէ աաէթ էյլէտի :
Ճիւմէ շէյին գատիրի ալլաճ՝ կեօր
քի գուլունա նէ գուվլէթէր իհսան
էաէր : Ս է երանելի թագաւորտա՝
տայրնա ալլաճըն օրէնքինտէ օլուպ՝ ճըդ-
նաւոր կիպի կէշինիր խաի :

Սուբ Գրիգոր լուսաւորիչին վախճանել
օլաւոր ուր :

Ս Ազէթլի սբ Գրիգոր լուսաւորիչ
հայոց հայրապետ՝ պունճա չարչա
րանքտան վէ զահմէթաէն սօղրա՝ նի-
ճէքի զիբր էյլէտիք , ինսան կեօղլուն
տէն նիհան օլուպ , տաղ պաշտարընատ
էապան էերլէրտէ իւրտսուզ մէքէան-
է

արդ կէղևից , տայրմն ալլահա աղօթք
էտէր իտի :

Պէտքէ նազ-լ օլուճու-լ քի , նիկիոյ
ժողովքունտան էվիէլ նէշէ օլու-լու-
տու՝ քի տաղտան էնիպ՝ պաղը վանքլա-
րա վարըպ՝ ալլահա մագպու-լ օլան ա-
մէլէրի թարիֆ էտիպ , կէնէ տաղա
կիտէր իտի : Աքինն սբ արիստագէս
հայրապետ՝ սբ լուսաւորիչին քիւչլուք
օղու՝ նիկիոյ ժողովքունտան կէլիպ ,
նիկիոյ ժողովքունտա էաղըլան հաւա-
տամքը երանելի լուսաւորիչէ կեօս-
տէրիպ , օլ տախի պէյէնիպ՝ (իսկ մէք
փառաւորեացուք) ու տէտիքտէն սօղ-
րա , տաղա կիտիպ՝ գայրը ինսան իւղի
կեօրմէտի :

Արդինկեան սէմթինտէ՝ հայճա (սե-
պուհ) լեառն տէնիլէն տաղտա՝ պիլ
արարճ աղաճը գօվուղունտա աղօթք է-
տիպ՝ օրաճըքսա սաքին օլու-լու-մուշէ
Սէ պի էմը իլլահ՝ միւպարէք վախ-
ճանը էէթիշտիքտէ՝ քէնտիսինէ մոլիմ՝
օլուպ , օլ աղաճ գօվուղունտա աղօթքա
տուրուպ , էօյլէճէ այեաղ իւղրէ աղիզ
ճանընը ալլահա կիւ-լ կիպի թէսլիմ էյ-

լէտի՛ քի ասլտ քիմնէ կեօրմէտի :

Ա է պիր կիւն՝ պիր գաչ չօղան օ-
րտլքտան կէչէր իքէն՝ պագալլար քի
աղաճ գօվուղունտա՝ միւշէքքէլագ
սագալլը՝ իրի պօյլու՝ հէյպէթլի իւղ-
լիւյ՝ նուր չէհրէ պիր քիմնէ՝ պեաղ
իւղրէ՝ գաւաղան էլինտէ՝ ճանրնը
թէսլիմ էյլէմիշ էմմա , հիչ էօլմիւշէ
պէնկղէմէղ :

( )՝ Լ տէմ չօղանլար՝ սու թէքին ա-
տամ տէկիլ տիր՝ պէլլիքի՝ ալլահըն մագ
պուլ գուլլարընտան տըր տէյիպ , օլ գօ-
վուղուն իւղիւնէ թաշտան տուլար էօր-
տիւլէր՝ քի հայվան վէ գուշ վէ ճա-
նտար եանընա վարըպ օլմպեա քի ին-
ճիտէլէր : Ա է հայլի զաման էօյլէճէ գա
լլայ , պիր կիւն գառնիկ ասլը պիր ճըգ-
նաւորուն տիւշիւնէ կէլիպ , պէնի Քալան
աղաճըն գօվուղունտան կէլ չգարտա՝
գերեզմանա գօ տէյի ճէվտայ էյլէտի :

( )՝ Լ տախի տիւնեպլէրճէ սէվինէ-
րէք՝ վարտը օրաճըքտա էօյլէ փաք սէ-
լիմ պուլտու , քի սանըսըն հէնիղ
ճան թէսլիմ էյլէմիշ : ( )՝ Լ տէմ եերին
հալքընա տույ էյլէյիպ , աղիմ իզղէթ-

լէր իլէ կեօթիւրիււոյ գերեզմանս գօ-
տուլար , քի շինսի օ՛ եէր՝ խորթան
վանքը տէնիլեր : Ա ի չօք միւճիւղէթ-
լէր օլուոյ՝ չօք հաստալար վէ չօք քեօթ
րիւմլէր , վէ սարա տէրտինէ կիրիֆտար
օլանլար , վէ թիւրլի թիւրլի մարաղլը-
լար շիֆա պուլտուլար , վէ ալլահ աղիմ՝
իլլին հաղրէթլէրինէ շիւքիւրլէր վէրիոյ՝
չօք հէմտ ու սէնա էթաիլէր :

Սմտի պիղ տալսի իւղիւմիւղ եէրէ
սիւրէրէք ալլահ հաղրէթլէրինէ նի-
եաղ էտէլլիմ , քի օլ Փաղիլէթլի սուրբ,
հայրապետին , վէ աղիղ հօխիսիմէ կոյ-
սուն , վէ սուրբ գայիանէնին , վէ պիլէ-
լէրինճէ օլան կոյս նահատակլարլն շի-
ֆայէթի իլէ՝ պիղիմ կիւնահ ըլա հաս-
տալանմը ճանըմըղա շիֆա էյլէյէ , եա-
նի՝ էթաիկիմիղ կիւնահլարա թողու-
թիւն վէրէ : Ա ի հէրնէ կիւնահա
միւպթէլա օլմուշ իսէք՝ պիղի օլ ալլաք
խուլլարտան իսէլաս էյլէյէ :

Սաղրուրուքտան , հասիւտիւք-
տէն , տառըմագտան , թէմպէլլիքտէն ,
թամահտան , պօղաղ տէրտինտէն , զինա
քեարլքքտան , քի պունլար կիւնահ

չէ շմէսիտիրէր , ճիւղմէսինտէն պիղն
է զամ էյլէյի : ॥ է պու սուրբ հաւատք
տա՝ վէ նբ լուսաւորիչին օրէնքինտէ
հաստատ սագլայեա , անմին :

Համարաց Երեսուցեանոց ԲԻ :

Սուրաճըքտա նբ լուսաւորիչին
ազնիզ պատմութիւնու ալլահըն
է հասն կէթիրմէսի իլէ մուխթասարիճէ
թէմամ օլտուքտա , լուսաւորչի օլան էդ
բայրլարբմա պէնիտէ պիլէ գաթըպ՝ մու
հասպպէթ իւղըէ պիր գաչ սիթէմիմ վար
արբ . քի իստէր իստէմէզ ալյնէմէլէյիզ :

॥ է պու սուր քի , պիղնմ պու նբ
հաւատքա կէլմէմիզ իչին՝ նբ գրիգոր
լուսաւորիչ ալլահըն քերէմի իլէ նէ՛ աէկ
նի չարչարանքլար չէքտի , վէ ալլահ
պիղն նէ՛ գատար սէվտի՝ քի պու ազնի
նբ հաւատքա արժանի էյլէտի , պուն-
լարբ հէփ մուպարէք գուլաղընըղ իլէ
պու քիւչիւրէքճէ գիրքտէն իշիտիպ
վուքուֆ օլլանուզ :

Իմասի պագալըմ՝ պիղտէ է լիմիզաէ
 հազրը պուլոււնմուշ պու աղիզ հաւաս
 քըն գըյմէթինի նէ՛ գատար աղնաեօ
 բուզ : Վ՛ն է ֆէնախմիզին աւեաարա
 նական թէնպիհի , վէ սը աւաքեալլա
 րըն , վէ հայրապեալէրին գուրսուղու
 օրէնքի՝ կէրէկի կիպի հանկիմիզ պիլի
 եօրուզ . վէ պիլմէյինձէ՛ նիձէ թէ.քմիլ
 էթմէլիյիզ . վէ թէ.քմիլ էթմէյինձէ՛ նի
 ձէ քրիստոնեայ օլմուշ օլուրուզ :

Եւ յինասի էօյլէ պիլմէլիյիզ .քի .քրիս
 տոնեալըղըն շարթընը ազ պուչուք գա
 տարըմըղա կեօրէ աղնասագ կէրէ.ք .ղէրէ
 աղնանմաար.ք շէյին գըյմէթին նէ՛ շէ.քիլ
 պիլաք կէրէ.ք : Շ Իմասի հէփիաի շէօյլէ
 տուրսոււն , պիր քրիստոնեայ իւղիւնէ
 աօղըու խաչ չ.քարմասընը պիլմէսէ՛ պեօ
 յիւք այըպ տէկիլմի : ( ) .քումագ տէյ
 իլ .քի՝ օքումագ պիլմէմ տէյէսին . վէ
 պիր ինձէ աղնայըշ տէյիլ .քի՝ ազլմ
 էէթիշմէզ տէյէսին . գօփգօլայձա պիր
 շէյ իքէն , պիլէնի նատըր պուլոււնուր :

Տէյիլ .քի սալթ օքումագ պիլմէյէն
 լէր իչին սեօյլէրիմ , օքումագ պիլիպ
 պիլիլիձ օլան տախի պուլոււնուր՝ .քի

տօղբու խաչ չքարմաղ • վէ պէօյիւք
 էքսիքլիք տիր • Ա է նէ սէպէպտէն գայ
 բը շէյի գօյուպ պունու անկտըն տէր-
 սէն , օնուն իչին՝ քի քրիստոնէական
 հաւատքըն թէմէլի պու տուր • էն էվէլ
 պունու էօյրէնիպ , սօղբա գայբըլարըն
 էօյրէնմէք կէրէք :

Վայբը միւլէթ պիզէ տախլ էտէր՝ քի
 պիր խաչ չքարմագ պիլէ պիլմէղլէր •
 եա պու ինսաֆ ու լայիգ մըտըր • սուրբ
 լուսաւորիչ պունա գայբըլ օլըմնու :

Վիր խաչ չքարմագ պիլմէյէն՝ գայբը
 շէյի նէշէքիլ պիլսէ կէրէք • եա պուն-
 ար պիզտէն սօրուլմաղմը • սօրուլուր
 էղբայր սօրուլըր • վէ նիչին պիլմէ-
 տին տէյի գաղէպ օլունուր :

Վէտէն տիր՝ քի սէնահաթընա լաղըմ
 օլան շէյէրի , վէ գայբը նէչէ տահա
 լաղըմ օլմայան շէյէրի մուգայէթ օ-
 լուպ էօյրէնմիշին , վէ հաւատք իչին
 իքթիզա օլան շէյտէն՝ տալա խատէր-
 տար տէյիլ սին :

Վու եօլ իւզրէ չօր սէօղ վար սէօյ-
 լէնէճէք , լաքին շունքի էկէր ալահ
 է հասն պուեուրուրսա , իգթիզա օլան

պիւր գաչ շէյ իշին մուխթասիրձէ պիւր
 քիւշիւք գիրքձիյէղ կինէ թիւրքձէ տիւղ
 մէք միւրատարմըղ տրր, շինտիլիք իւղիւմիւ
 զէ խաչ չքարմանըն շարթընը սեօյէյիսյ
 սեօղիւմիւղէ գաթ վէրէլիմ :

Ս է խաչ չքարմանըն շարթը պու
 տուր , քի էլիմիղի տեօրթ եէրտէն՝
 գայրը եէրէ կեօթիւրմէսէք կէրէք :

Ս է պու տեօրտ եէրին էվէլի՝ աննը
 մըղ տրր :

Իքինձիսի՝ իւրէք իւստիւ տիւր , քի
 գուշաղըն իւստ եանը տրր :

Իւշիւնձիսի՝ սօլ մէմէնին իւստ եա-
 նը տրր :

Տեօրտիւնձիսի՝ սաղ մէմէնին իւստ
 եանը տրր :

Պու տեօրթ եէրտէն՝ գայրը եէրէ
 էլ կեօթիւրիւրսէք , չքարտրղըմըղ խաչ
 էյրի օլուր : Ս է պու տեօրթ եէրէ՝
 պիւրէր քէրէ էլ սօգանտրմայլը յըղ :

Նիձէքի պաղըլար՝ իւրէք իւստիւ-
 նէ էլ կեօթիւրտիւրտէ՝ պիւր գաչ քէ-
 րէ օրասընա տօգանտրըրր :

Ս է պաղըլար էլինի սալթ իւչ եէ-
 րէ կեօթիւրիւր , պաղըլար աախի՝

հէմէն պիր աննընա գօր , պիր տէ գու-
շաղընա . վէ տախի չօք թիւ-լիւյ թիւ-
լիւյ էտէրլէր . քի պոււնլար հէփ եօլ-
սուղ տուր , տօղրու խաչ շքարմադ տէ-
կիլ տիր :

Ղաճտան էա պիր դայրը շէյտէն
պիր խաչ էափսան , տեօրթ գօլոււնու
նէ կիւղէլ էնտամլը ույտուրուրսուն .
էա իւղիւնիւն խաչընլ տա . օնա ույ-
տուրսանա . օլ էափրլան խաչլար պիգէ
եէթէր էօրիւնէկ տէկիլմի :

Ս է նիճէքի օլ խաչըն գօլու տեօրթ
տիւր , խաչ շքարմադաա տէնիլէն սեօղ
տախի տեօրթ տիւր , քի հէր գօլոււն-
տա՝ պիրին տէմէլէյիղ : Պիր շէյէ պաշ-
լարսագ , պու տեօրթ սեօղի տէրիղ .
Ֆանոււն հօր || և որդւոյ || և հոգւոյն
սրբոյ || :

Պիր շէյ օգույուղ թէմամ էթտիք-
տէ , նիճէ քի սաղմոսուն հէր փառ-
քընտա կիւնէ պեօյլէ տէրիղ . լաքին յա-
նուն երինէ՝ փառք տէրիղ , քի կէնէ
տեօրթ սեօղ օլուր . էանի պու շէքիլ .
Փառք հօր || և որդւոյ || և հոգւոյն սրբ-
բոյ || : Ս է պոււնոււն արարնճա՝ պու

նիհայեթ սեօյլէնիր • || Մ. յԺ.մ. և միշտ ,
և յաւիտեանս , յաւիտենից , ամէն || :

|| է գերեզմուտ Բամամ օլտուրա մաշիմ օլա :

Պու գիրքին է վիլէլինաէ՝ սուրբ
Գրիգոր պիղծմ լուսաւորիչ՝ նէրէտէ
աօղտու վէ նէրէտէ էհեա օլտու տէյի՝
պիղէ պիլմէ.ք վաճիպ աիր տէաիր • լա-
քին իբթիղա աիւշմէաիկինաէն՝ աօղ-
աուղու էէր զէր օլունմատը :

|| է պիլմէ.ք իստէրսէն , անակ խոս-
րովուն էանընտա իբէն՝ ազիզ գրիգոր
աօղմուշ աուր : | աքին էհեա օլտուղու
էէր , օրհնեալ կէսարիա Թօփրաղը աըր •
քի պատմութիւն գիրքլէրինաէ՝ || առա
ջին հայ.ք || տէնիլիր : Նիճէ.քի հոռոմ-
լար տախի՝ բրօգօն արմէնիեան տէր-
լէր • քի || առաջին հայ.ք || տէմէ.ք աիր •
քի շարականտա տախի տէնիլիր , || ՚ի
կէսարիա հայ.ք առաջին || :

|| մաի՝ շիւնքի սուրբ լուսաւորի-
չիմիզ օրատա էհեա օլտու , պու վէճճ

իւղղէ՝ սուրբ Գրիգոր լուսաւորիչ՝
կեսարիալը տէնիլէպիլեր : Ա է օլ ազիզ
կեսարիա թօփրաղընտան՝ ալլահ պիղէ
իւչ պեօյիւք քէրէմ էթմիշ տիր :

Ան էվիլէլի պու , քի ճան կեօղիւ-
միւղի աչան սուրբ գրիգոր լուսաւո-
րիչ օրատան զուհուր էյլէտի :

Իքինճիսի պու , քի սուրբ յօհան-
նէս կարապետին վէ սուրբ աթանադի-
նէ հայրապետին ազիզ մարմինլէրինի
սուրբ զեոնդէս պատրիարգ՝ գայսէրի
շէհրինտէն հայոց միլէթինէ փէշքէշ
վէրտի , քի պիւթիւն տիւնեա օնա
պահա օլամաղ :

Իւչիւնճիսի պու , քի օլ եքի ազիզ
ճրգնաւորլարը պիղէ պարգևք էյլէտի ,
քի նորընծայ հայոց միլէթինէ կրօնա
ւորլուք թարիքինի թամամ թալիմ
էթտիլէր :

Ա է տահա պուՆլարտան սօղրա ,
բարսեղ կեսարացի եօթնալոյս սուրբ
հայրապետ , գրիգոր աստուածաբան ,
վէ գրիգոր նիւսացի տին ուլլարը-
մըղ օլ ազիզ շէհրտէն զուհուր էթ-
միշլէր տիր : քի օլ ազիզլէրին գիւրքլէ-

րինի հայձայեա թէրձիւմէ էտիպ, շին-
տիյէտէք օքուր վայելել էտէրիզ:

Ս է սուրբ բարսեղ կեսարացինին կիւն
լէրի իչին ուզուն ուզուն աղօթքլարը
վար . քի ճաշու գիրքիմիզտէ եազը-
լույ, կիւնի կէլտիքձէ եկեղեցիտէ օ-
քունուր:

Ս է տին ուլուլարըմըղ տէտիք իտէ՝
տէյիւ.քի հէմէն պունլար տըր . իլլա
կեսարիա շէհրի անկըլտըղը իչին տիր՝
քի պու ազիզէր զէքր օլունտու:

Ս է սուրբ կարապետին եարը մարմինի
հալայ օրատա եաթըր . քի հալայ հայոց
էլինտէ օլուպ՝ պայծառ պատուական
վանք տըր . քի կեսարիոյ սուրբ կարա-
պետ վանքը տէնիլեր: Ս է նէչէ տահա
սուրբլար եաթաղը օլմաղըլա, միւպա-
րէք թօփրագ՝ ազիզ մագամ տըր:

Ս է չիւն քի պու իտաքիր էտնա
գուլունուզուն տախի ասլը օլ կեսա-
րիա թօփրաղընտան տըր, օլ էյալէթտէ
օլան հայձա պիլմէյէն եղբայրլարըմա
պու քիւչիւրէք գիրքձիյէղի փէշքէշ
էյլէտիմ . մաղուր օլա:

Ս կէր մագպուլա կէչէրսէ, (նիձէ

քի զերբ էյլէտիք,) ալլահըն քերէմի
 իլէ պիր հոգևոր շէյէ աահա էլ վուր-
 մագ միւրատըմըզ տըր :

Ս է սուրբ Արրորդութիւն և մի
 Մատուածութիւն օլան Մաւհ հալ-
 բէթլէրինէ փառք՝ պատիւ՝ երկրպա-
 դութիւն յաւիտեանս յաւիտենից ,
 ամէն :

Մ՛ջ կեօղիւնի պիլ եօլու նու .
 աղնա սաղընը սօլու նու :

Պառ Գրիգորէ նազլ օլսնան պաշլը՞ն շէ-
 քրէն Զանիւր Կըր :

Մնակըն հայոց սէմթինէ կէլիւ պ խոս
 րովու է օլտիւլըմէսի || Ժ :

Մը գրիգորու թայեասը ալըպ գայսէ-
 ըիյէ գաչմասը || Ժմ :

Սուրբ գրիգորուն հաւատքը՝ տրդատատ
 պէյեան օլմասը || Ժէ :

Սուրբ գրիգորուն օն էրի չարչարանքը-
 նըն իփախասարնը || Ժթ :

Մը լուսաւորիչին խորվերասպա սղաղը
 սրտքըլմասը || լէ :

Հսիփսիմէ կոյսուն , վէ պիլէսինճէ օ-
 լանլարըն նագլի || խ :

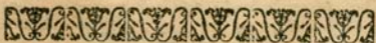
Տրդատըն խող օլմասը , վէ նբ գրիգոր-
 ուն վերասպան չք || Ժդ :

Մը գրիգորա՝ նբ էջմիածին իչին կեօ-
 ըիւնէն տեսիլք || Կ :

Սուրբ գրիգորուն գայսէրիյէ վարըպ՝
 հայոց հայրասպեա օլմասը || կէ :

Սուրբ գրիգոր հայոց աղգըն հալքընը
 մկրտել էթմէսի || հդ :

Մը լուսաւորիչին աղաճ գօլուղունատ
 աղիզ վախճանը || ճմ :

Հարցունք սրբոյն Պրեֆորի լուսարչին
ընդ հրեշտակին :

Պուրաճգտա մալիմ՝ օլա՛ քի պու-
քիւչիւրէք գիւրքճիյէզին պու-
իւչիւնճի քէրրէ պասմա օլաճաղընտա ,
պիր գաչ եղըայրլարըն խնդիրք էթմէսի
իչին , երանելի սբ գրիգոր լուսաւորի-
չին՝ հրեշտակ ըլա էթտիկի հարցմուն-
քու , վէ տահա պիր գաչ Ֆայտալը շէյ-
լէր պիլէ գօմաղա միւրատ օլունտու :
Քի օրույան վէ տիյնէյէն ճանլար՝
պունլարտանտա նիչէ հիսսէ ալալար :

Սէ նիճէքի պու գիւրքճիյէզին սէք
սէնպիր՝ քէհատընտա ղէքր օլունտու քի ,
երանելի սուրբ գրիգոր լուսաւորիչի-
միղ՝ սուրբ արիստագէս աղիղ միւպա-
րէք օղլունու քէնաի եէրինէ գօյուպ ,
հայոց աթոռունու օնա թէսլիմ էթ-
տիքտէն սօղրա , քէնաի աղիղ երանելի
վարրպ տաղ պաշարընտա սաքին օլտու-
ղու էսնալէրտէ , գրրգ կիւնատէ պիր

քերէ եկմէք եկմէյէ քէնտինէ ատէթ
էթմիշ խտի , նիճէքի սահիհ պատմու-
թիւնլար սեօյէմիշլէր տիր :

(՝) Լ գրողլարըն պիրինտէ , մախսուս
աղօթք աղաչանք էթտի՝ քի տէր ան-
ճիւմլէնին եարատըճըսը՝ սէնին աղիզ
նք հրեշտակլարընտան պիրիսինի կեօն-
տէր , քի կէլէ պանա արդարլարըն վէ
մեղաւորլարըն կիտէճէք եէրլէրինի ,
վէ նէշէքիլ օլաճագլարընը պիլտիրէ :

Քի հրեշտակ՝ ատամլն ճանընը ալտը-
ղը զաման նէ՛ շէքիլ կեօթիւրիւր , վէ
նէրէյէ կեօթիւրիւր , վէ կիթտիքլէ-
րի եօլար նիճէ տիր , վէ ճանլարա դար-
շը կէլէն դէվլէրին ճէնկի , վէ տահա
պուհուհ կիպիլէրի՝ պէն սօրտուգճա՝
պիլտիրէ պանա :

Խօշ՝ օ՛լ աղիղին՝ հրեշտակլարըլա զա
ման զաման կեօրիւշմէսի էքսիք օլմիզ
ըտը , լաքին պու արղու իչին մախսուս
խնդիրք էյլէյիպ նիեաղ էյլէտի : Ս է
պուհուհ նէտէն պիլտիլէր տէրսէն , պեօյ
լէ տէրլէր՝ քի արխտագէսէ քի նէչէ
կէլլը կեօրիւհիւր սեօյլէշը մսիթա-
րէլէտէր խտի , գայրը սեօլլէր արա-

սընտա՝ պուճննու տա նագլ էյլէմիշ տիր ,
քի օ տա գայրըսընա սեօյլէմիշ տիր :

Վիճէ քի օլ երանելի՝ խորվիրապտա ի-
քէն , հրեշտակ ըլա կեօրիւշմէսի՝ կինէ
քէնտինաէն նագլ օլուճմուշ տուր . եօք
սա քէնտի սեօյլէմէսէ , քիմ՝ պիլէ պի-
լիրտի : Ս է տահա պուճնուճն կիպիլէր
պեօյլէ օլմուշ տուր :

Ս է անութի՝ քի սթգըլա խընդիրք
էտէնլէրէ իշտիճի տիր , քէնտի ազիզ
գուլուճնուճն խընդիրքինի գապուլ է-
տիպ , երկնային սուրբ հրեշտակլարտան
պիրխինի կեօնաէրտի , քի կէլէ սուրբ
գրիգորու իրշտա էյլէյէ :

Ս է կէլիպ օլ սբ հրեշտակ տէտի՝
նվ գրիգորիէ , իշտէ սէնին խնդիրքին
իշին անութի պէնի սանա կեօնաէրտի .
խմտի նէ՛ սօրաճաղըն վարըսա , սեօյլէ
քի տէյէյիմ սանա :

Սուրբ շահապետիչին հրեշտակա սօրիաղտ
պաշտօնըր պըր :

Տէտի սուրբ գրիգոր , եա՛ ազիզ սբ
հրեշտակ այ , ինսանըն ճանը թէնինաէն

չքարղը զաման , կէնէ շինտիքի կիպի
հէր շէյի Թանրմատը պիլմէսի վարմը :

Տէտի սբ հրեշտակ , պէլի . կէնէ շին-
տիքի կիպի հէր շէյի Թանրը պիլիը նէ
քի . քէնտինէ մախսուս տուր . վէ քէն-
տինին օնտան սօղրա նէ հալ իւղրէ օ-
լաճաղընը օ սահաթ տույեար : Անի
արդար իսէ , տույեար քի նէ շէքիլ
փառքա արժանի օլմուշ տուր . վէ մե-
ղաւոր իսէ , քէղպիք տույեար շէքե-
ճէք չարչարանքընը :

Տէտի սուրբ գրիգոր , ճան նէ շէ-
քիլ շէյ տիր :

Տէտի սբ հրեշտակ , արդարըն ճանը
լոյս կիպի տիր՝ քի կիւնէշ կիպի ըշլար .
նիճէ պօղոս առաքեալ տէտի . քի արշարը
քի ատամընը պօղուլուր , լաքին իշէրիքի
ատամընը տահա զիատէ կիւղէլէնիը :

Տըշարըքի ատամ տէյի՝ Թէն իշին տէ
տի . վէ իշէրիքի ատամ տէյի՝ ճան իշին
տէտի : Ա է մեղաւորուն ճանը գարան-
լըգ տուման կիպի շիրքին կեօրիւնիւր .
զէրէ կիւնահ իշինտէ գարարմըշ արը :

Տէտի սբ գրիգոր , մեղաւորուն ճա-
նընը նէ շէքիլ ալըրսընը :

Տէտի սբ հրեշտակ, մեղաւորուն ճա-
նընը ալմաղա կէլտիյիմիզ զաման՝ գաթը
խըշմըլա հէյպէթլի կեօրիւնիւրիւղ. վէ
էլիմիզտէ հրեղէն սուր կեօրիւնիւր :

(Ս) Լտէմ պիզի կեօրաիւղի կիպի՝
գօրգուսուենտան տիլի պաղլանըր կեօզ-
լէրին գախար, պաշընը սագլար, իւղին
չէվիբիբ, էօթէ պէրի գաշընըր, լաբին
ասլա գաշընամաղ, զէրէ հէր թարաֆ-
տան կեօրիւնիւրիւղ քէնտինէ :

Ա էօլ զաման ճան կեօզլէրի աշը-
լըր, քի կիտէճէք սըքլէթ գարանլըզ
եօլլարընը, վէ չէքէճէք սէրէնճամլէրինի
հէվի էշքեարէ կեօրիւր : Ապար սոյ-
լարընտ էվատարընտ վէ տօստարընտ,
աղլար էարլար օլուր աման չաղըրըր, քի
պէնի գուրթարընըզ : Ապին ծնլար
պունլարըր ասլա տույմաղլար, զէրէ տիլի
պաղլըր տըր : Քէնտի սանըր քի սէսի չը-
քար էարլար օլուր, անճագնէ սէսի չքար
նէ սեօղիւյ աղնանըր, վէ պիզի՝ քէնտին-
տէն գայրըր ծնտա օլանլար կեօրէմէզ :

Տէտի սբ գրիգոր, ճանը հրեշտակ
մը ալըր, էօրսա քէնտի քէնտինէ մէ
սեօրիւլիւր :

Տէտի սբ հրեշտակ , ճանը աղբըսը
սեօքէր , վէ հրեշտակ ալըր կիտէր :

Տէտի սբ գրիգոր , մեղաւորուն ճա
նը նէ գլըգտա արը :

Տէտի սբ հրեշտակ , նիճէքի տէտիմ
գարա սուաման կիպի տիր . վէ կիւնահ-
լար իչինատէ գարկ օլուպ չիւրիւկ մուր
տար շէյլէր կիպի գօգար քի էանընա
վարըմնաղ :

Տէտի սուրբ գրիգոր , եա արդարըն
ճանընը նէ շէքիլ ալըրսընըղ :

Տէտի սբ հրեշտակ , արդարըն ճա-
նընը ալմաղա կէլտիիմիղ զաման՝ նիճէ
քի պիր քիմսէ պիր քիմսէյի տիւյիւն
էվինէ տավէթ էյլէյէ , օնուն կիպի ա-
հէստէ ահէստէ թաղլը թաղլը սէլամ
վէրէրէք վէ կիւլէր իւղ կեօստէրէրէք
կեօրիւնիւրիւղ . պույուր կիտէլիմ
տէյէրէք , քի սէնի արքայութիւն շէն-
լիյինէ կեօթիւրսէմ կէրէք :

Վ է օլ արդար ճան՝ պիղի կեօրաիւ-
կի կիպի , ճան ըլա թէն իլէ սէվինմէյէ
պաշար , դէրէ պիլիւր քի քէնտինի պու
կէչիճի Փանի տիւնէանըն թիւրլիւյ թիւր
լիւյ զահմէթինատէն , դրախարըն թիւքէն

մէղ սօնդառուղ շէնլիլինէ վէ զահմէթ-
սիղ ըռահաթլըղընա կեօթիւրեճէիզ:

Կէչիճի աիւնեատան վէ ինսանլար
իջինտէն, գալըճը աիւնեայէ վէ հրեշ-
տակլար իջինէ ուչուրսաք կերէք աիւր.
օնոււն իջին սէվինիւր շաղ օլուր: ( ) Ը
զաման ալըրըղ օ արդար ճանը չօք չօք
իզէթլէր իլէ կեօթիւրիւրիւղ:

Ս է կվէլքի ասաիճանատա դէվլէր
գարշը կէլիլիլէր. լարին արդարըն ճա-
նընա ասլա եագլաշամաղլար: ( ) էրէ
արդար ճանըն կիւնէշ կիպի փառլամա-
սընաան՝ դէվլէրին կեօղլէրի գամաշըր
քի ասլա պագամաղլար:

Ընճագ օնու կեօրիւրլէր, քի արդար-
ըն աիլի հէր զաման ալլահա փառաբա
նութի վէրմիշ. վէ տայըմա ալլահա մագ-
պուլ էյի սեօղլէր սեօյլէմիշ քի տղըն
տան քիմ սեօղ խէթա սեօղ չըքմամըշ:

Լ յի աղքատլարա ողորմութի վէրմիշ.
վէ տայըմա բարեգործութի էթմիշ:

Ը յաղը՝ եկեղեցիէ կիթմիշ. վէ նա-
չարլարը կեօրմէք իջին զահմէթ չէքմիշ:

Ս է կեօրիւրլէր, քի արդարըն տայը
մա քահանայա խոստովանել օլմար՝ պէ-

լինաւ գրլըճ՝ կիպի տիր • վէ նբ հաղոր-
դու թիւն՝ ճան պարմաղընտա ճէ վաճիւր
հաթէմ կիպի հեօթիւմ կեօսթէրիւր :

( ) Լաէմ ճիւմիէ դէվիէր մաթ օլուպ
հէյպէթաէ գալլար • քի աւլա եագ-
լաշմաղա գատր օլմաղար :

Իքինճի աստիճան՝ գարանլըգ զու-
լու մաթ տրր • քի պիր գարանլըգ օնա
պէնկղէմէղ • լաքին արդարըն ճանը
հիչ գօրգմաղ • զէրէ քէնաի կիւնէշ
կիպի վառըլտար • վէ կիտէճէք եօլլա-
րը կիւնաիւղ կիպի այարն կեօրիւնիւր •
իլա մեղաւորա գարանլըգ տրր :

Իւշիւնճի աստիճան՝ գայէթ վէ գայ
էթ սօղուգլուգ պուղլուք տուր :

Իլա արդարըն ճանընա աւլա սօղուգ
աօգանմաղ • զէրէ քրիստոսուն մուհապ
պէթի քէնաիսէ էօյէ ըսընմագ վէրմիշ
տիր • քի տիւնեա պիւթիւն պուղ
օլա • օնա սօղուգլուգ աօգանմաղ :

Տեօրաիւնճի գաթ՝ գայէթ վէ գայ-
էթ հէրարէթլի աթէշիէր տիր • իլա
արդարըն ճանընա սէրին միւլայիմ հալա
տրր • օ՛ հէրարէթլիէր օնա աւլա հիչ
աօգանմաղ • սապահ վաղթինին բիւղ-

կեարը կիպի սէրին տօգանըս՝ սէֆա
պաղը շար :

Պէշինճի գաթ՝ գայէթ վէ գայէթ
տառ իզէր վէ սքէթ եօլար տըր , բի
պիր սըքէթլէրէ պէնկզէմէղ . լաքին
արդարըն ճանընա պօլ իզէր վէ աչըք
եօլար տըր :

Լլթընճը գաթ՝ կիւնէշտէն տաճա
նուրանի քէմէր քէմէր նուրար տըր .
բի արդարըն ճանը օրայէա վարտգտա ,
սէվինճինտէն շաշար զմայլէլ օլուր :

Լթինճի սասիճան՝ հրէշտակարըն
տուրագլարը տըր . բի արդար ճանը
կեօրախլքէրի կիպի՝ սէվինիը շաղ օ-
լուրար . բի օնլարըն կեօղլայ տայըմա
պագար . բի նէ զաման պիր արդար ճան
կէլիր տէի : Սէնէ գատար . բի արդար
լար իչին սէվինիլէր , օ՛ գատարտա մե-
ղաւորլար իչին թէէսսիւֆ էտէրլէր ,
եանի տրամէլ օլուրլար :

Սէքիզինճի սասիճանտա տէրութիք՝
զօրութիւնք տըրլար . օնլար տախի ար-
դարը կեօրախլքէրի կիպի , սէվինիպ
շաղ օլուրայ , սաղմոս տէյէրէք վէ ալ-
լաճա փառաբանութի վէրէրէք իզէթ-

լէր իլէ գարշը չքարլար • վէ հօշ կէլ-
տին սէֆա կէլտին տէյէրէք սէլամլար
լար • օլ տէմ օնաա օլան շէնլիք շէթա-
րէթ՝ ալիլ իլէ թապիր օլունոլումն :

Ս է օնլարլտա կէշտիրտէն սօղլա օլ
արդար ճան կիտէր երկնաւոր թագա-
ւորուն էօյիւնէ երկրպագութի էտէր :

( )՝ Լ զաման իշտիր օլ ազիզ միւպարէք
սէսի , վէ արդարլարլն ումնւտ էթտի-
կի աւաղը , քի հօշ կէլտին պէնիմա-
ղիզ գուլում • շինտէն կէրի շազ ըւա-
հաթ օլսան կէրէք տիր տիւնեանլն զահ
մէթինտէն , վէ թէնտէ իքէն շէօտիկին
էլէմէրտէն :

Ս է նուրտան տիւղիւլիւշ՝ կեօ-
րիւլմէմիշ լիպասլար կէթիրիպ կեօստէ
րիրէր հրէշտակլար՝ քի պուլուսեղէն
պատմուճանլար հէփ սէնին իչին տիր :
Ս է զաման քի ճանլար թէնլէրինէ գա-
վուշուր գատաստան կիւնիւնտէ , օլ
զաման սէն պուլ լիպասլարլլա տօնան-
սան կէրէք տիր • շինտիլիք վար ըւա-
հաթլան տիւնեանլն մէհնէթինտէն :

Ս է օնաան սօղլա ալըր՝ կեօթիւ-
րիւրէր հրէշտակլար օնւտա օ տիր ար-

դար ճանկարըն իշինէ, քի դրախարըն
 դարչըսընտա արը • վէ օրատա սը ճան-
 ար ըլա տայըմա սէվինիը շաղ օլուը, ք
 ալլահա տայըմա օրհնութիւն փառա-
 բանութիւն վէրէրէք:

Տէաի սը գրիգոր, եա մեղաւորուն
 ճանը նէ շէքիլ կիտէր:

Տէաի սը հրեշտակ, փէք չօք սըղլէթ
 մէշադգէթ շէքիլ: Ավիլէլքի աստի-
 ճանտա՝ դէվլէր շէքիլիէ կիպի հիսապ
 սըղ չօքլուղ ուլա դարչը կէլիպ եօղ-
 արլար, քի քէնաի ամէլէրինտէն ա-
 մէլ պուլուննուրմու օ կիտէն ճանտա:

Ա է դէվլէրին չօքլուղու՝ քի պէօլուք
 պէօլուք աիւր, քիմիսի հպարտութիւն
 էթաիրմէյէ թային աիը սադաէլտէն •
 քիմի նախանձութիւն • քիմի բար-
 կութիւն • վէ քիմիտէ օ պիը կիւնահ-
 ար իշին վէսվէսէ վէրմէսինէ թային
 օլմուշ տուը:

Վի պուկարըն հէր պիը պէօլու-
 կիլ՝ մեղաւորուն ճանընա պաշգա պաշ-
 գա դարչը կէլիպ, շաղըրը պաղըրըլար
 շամթա էտէրլէր՝ քի պունան պիղէ
 թըլմէթ էթմիշ աիը պիղիմ աիը նէրէյէ

կեօթիւրիւրսիւն տէյի հրեշտակըն է-
լինտէն գամիմաղա չալըշըլար . քի օ սէ-
Ֆիլ մեղաւոր աճապ նէ սքլէթլէր չէ-
քէր օնլարըն հէր պիբինտէն գուր-
թուլունձա :

Հէր պիբէր պեօլիւկիւն էլինէ տիւշ
տիւքձէ , սաման զաման պիլմէղ երբթըձը
ճանավարլար վէ աղկըն երլանլար իչինէ
տիւշմիւշ կիպի տղար սրղար չաղըբը
Ֆիղան էտէր . վէ պիբ թարաֆասն չա-
րէ պուլամաղ :

Ս է կեօթիւրէն հրեշտակ ասլա եար
արմ էթմէղ . քի օ տա իյրէնիբ մեղաւոր
տան . անձագ հէմէն օ գատար՝ քի գօ-
մաղ դէվէրէ քի զապդ էտէլէր մեղա-
ւորուն ճանընը . դէրէ գատաստան կիւ-
նիւնէտէք իղին եօք տուր դէվէրէ մե-
ղաւորուն ճանընը զապդ էթմէկէ :

Ս է հէր նէ հալլաս՝ պու սքլէթ-
լէրի կէչիպ , իքինձի աստիճանա վար-
արդտա , պագար կեօրիւր , քի եօլարը
գարա տիւման պիւրիւմիւշ . օրատա-
աա աղիմ գօրգուլար զահմէթլէր սըք-
լէթլէր չէքիպ , օնտան սօղրա կիտէր
սօղուգլուդ աստիճանընա . վէ օնտա-

տա հայլի դաման սօղուղու չէքախբաէն
 սօղրա , կիաէր օ ասախճանա՝ քի տօլու
 աթէշ տիր : (Կնտա՛ տա հայլիճէ էանըպ
 դուղուշուպ աման չաղըրըպ աղիմ՝
 Ֆիղանլար էթախբաէն սօղրա , տառ
 սըքլէթ էօլլարա օղրար : (Կնտա՛ տա
 չօք սըլէթլէր չէքիպ՝ լուսեղէն ասախ-
 ճանա կիաէր . լաքին քէնտինէ գայլէթ
 գարանլըգ զուլումաթ տըր :

(Կնտան սօղրա հրէշտակարըն թա-
 պագասընա վարըր . վէ հրէշտակար կէօք
 ախլէրի կիպի , պագարլար քի մեղա-
 ւոր տուր , աղիմ գասէվէթլէր էտիպ՝
 վայ վէրիլէր օ մեղաւորուն պաշընա :

Ս է սէքիղինճի ասախճանա վարարգ-
 տա , տէրութիք՝ զօրութիք գարշը կէ-
 լիլէր . վէ պագարլար քի մեղաւոր տուր ,
 չաղըրըրլար , քի նէրէյէ կէօթիւրիւր-
 սիւն շու մնւրտարը կէրի չէվիւր : (Կ՛ դա
 ման կէրի չէվիլիպ կէօթիւրիւրլէր օ
 պիր մեղաւոր ճանլարըն իչինէ . քի գա-
 լըր օնտա թա՛ քն դատաստանա կէլէնէ
 աէր , քի դատաստան կիւնիւ տիւր :

Ս է օլ դատաստան կիւնիւնաէ՝ ճան
 թէնինէ գավուշուպ , դժոխբուն սեօյ-

իւնմէղ աթէշինէ աթարլար • քի օն-
տան սօղրա յաւխտեանս յաւխտենից օ
աթէշտէն վէ չարչարանքտան հիչ ապլա
դուրթուլուշեօք տուր : Անճէքի քս
էՖէնտիմիզ պույուրատու , քի (երթի-
ցէն նոքա ՚ի տանջանան յաւխտենակա-
նըս .) քի էպէտի չարչարանքա կիթ-
սէլէր կէրէք տիր :

Տէտի սուրբ գրիգոր , անճ նէշէ-
քիլ զաթ արբ :

Տէտի սբ հրէշտակ , անճ էօլէ պիր
սուրբ աղիզ զաթ արբ , քի հիչ պիր շէյէ
պէնկզմէզ , ճիւմլէ շէյտէն վէ Ֆիքիւր
տէն տրշարը արբ . նղւրտան վէ կիւնէշ-
տէն իւղ պին քէրէ իւղ պինգաթ աղիզ
տիր • վէ քիսնէ օնու կեօրմէյէ գատըր
տէյիլ տիր : Ապինն արգարլար՝ սուրբ
լար՝ դատաստան կիւնիւնտէ վէ արբայ-
ութի իչինտէ օնուն աղիզլէրտէն աղիզ
միւպարէք ճեմալինի գատըր օլտուղլա
րը գատար կեօրսէլէր կէրէք տիր • էանի
ալլահ հէր պիրինէ նէ գատար կեօրմէք
լէք էհսան էտէրսէ :

Տէտի սբ գրիգոր , կեօյլէր գաչ
գաթ արբ • վէ հրէշտակլար գաչլնճը

գաթմաս արր :

Տէտի սբ հրեշտակ , կեօյլէր օն գաթ
արր • վէ հրեշտակլար օնուճու գաթմաս
արր , բի օնուճու կեօյ տէնիլիբ : Ս է
օնուճու կեօյ օ տուր , բի լուսեղէն
երկինք տէնիլիբ : Ս է օլ կեօյտէ՝ հը-
րեշտակլարն տուրագլարր տօգուղ գաթ
արր • բի պիր պիրինտէն իւքսէք տիրլէր :
Ս է ճիւմլէսի տայրմա տուրմայրպ՝ սբ
երրորդու թիա փառաբանուի վէրիլիբ :

Տէտի սբ գրիգոր , ալլահըն փառքը
վէ սբ շնորհքու պու տիւնեայէ վէ ին-
սանլար իւղէրինէ նէ շէքիլ էնէր :

Տէտի սբ հրեշտակ , հէր նէ շնորհք
բի ալլահտան պու տիւնեայէ էնէր , էն
է վիլէլ հրեշտակլարա էնէր • վէ սօղոս
ինսանլարա էայրլըր :

Տէտի սբ գրիգորնն ջեցեալըն ճանը
նա՝ պագտան՝ աղօքտան՝ վէ ողորմու-
թիւնտան՝ հանկիտի փէք Փայտալը արր :

Տէտի սբ հրեշտակ , ննջեցեալըն ճա-
նընա փէք Փայտալը օլան՝ աղօթք՝ ողոր
մութի տուր • ղէրէ պագըն Փայտալը՝
սագլայանա արր • ննջեցեալա Փայտալը
էօք տուր :

Ու է սբ պատարագ՝ քի մատուցա-
 նել էաէն քահնայ՝ արդար մարուր քիմ-
 սէ օլա , ճիւղէ ննջեցեալարա Ֆայտաւր
 վար տրբ : Վ աքին հաւատքսրզ իՏԹի-
 գաթսրզ վէ կիւնահրնտան փիւշմանսրզ
 անդեղջ էօլէնլէրէ հիչ պիր շէյաէն Ֆայ
 տա եօք տուր . նէ աղօթքտան՝ նէ ողոր-
 մութիտան՝ վէ նէ սբ պատարագտան .
 դէրէ պուկար՝ քսուէն սբ հաւատքը ի-
 լէ՝ վէ կիւնահրնտան զղջալ օլմաղըլա
 կիտէնլէր իչին տիր . օպիրլէրէ պուկար
 տան Ֆայտա եօք տուր :

Տէտի սբ գրիգոր , պիր քիշի քի հէր
 սաղ լողը դամանտան չօք չօք կիւնահրն
 պաղլանմըջ օլա , վէ խոստովանել օլ-
 մայա . վէ էօլէճէք դամանընտա թա-
 մամ զըղջում իլէ փիւշման օլուպ , իւչ
 կիւն էվվէլ՝ եա իքի կըւն , եախօա պիր
 կիւն , մեղայ տէյէ՝ վէ խոստովանել
 օլա . աղլայա սրղլայա՝ քահանանըն ոյա-
 դընա տիւշիւպ հաղորդութի խտէյէ .
 օնա հաղորդութիւն վէրմէք ճայլի՞զ մե
 տիր , եօքսա տէյիլ մի :

Տէտի սբ հրէշտակ , ճայիլ տիր . զէրէ
 տլահ ողորմամ արբ . թամամ փիւշման

օլուպ մեղայ տէյէնտէն իւզ չէվլիւմէղ :
 Նիճէ քն քէնտիտի պույոււրմուշ տուր ,
 քի հէր քիմ պէնիմ մարմինիմի վէ ա-
 րիւնուամու ալըպ հաղորդէլ օլուրսա ,
 օ պէնտէ օլուր՝ պէն օնտա՛ . քի պոււնա
 շիւպհէ Էօք տուր . քի քն քէնտի պույ-
 ուրմուշ տուր :

Վաքին օ կիւնլէրէ գալմամագ , Էա-
 նի Էօլէճէք կիւնլէրի կէլմէղտէն Թէ-
 տարիքտէ պուլոււնմագ չօք Էֆղալ տըր .
 դէրէ քիշի պիլմէղ քի հանկը սահաթ
 Էօլտէ կէրէք տիր . Էա գաֆիլ տիրի պաղ
 լանըրսա՝ հալընէրէյէ վարըր : Մեղայ
 տէյէմէղ . խոստովանել օլամագ . քի Է-
 կէր Էվլէլտէն Թէտարիքտէ պուլոււնմա
 մըշ իտէ , գայրը օնա չարէ Էօք տուր .
 վարաճաղը դժոխք տուր :

Պոււնուն իչին պույոււրտու քն , քի
 օյանըգ տուրոււնուղ . դէրէ պիլմէղտի-
 նիղ քի նէ դաման Էվ սահապը կէլիւր .
 Էանի պիլմէղտինիղ՝ քի ալլահ նէ՛ զա-
 ման ճանըմըղը իստէյէճէք տիր : Մէ
 օյեանըգ տուրուն տէմէք , տայըմա կիւ-
 նահտան գաչընըղ . վէ գաֆիլ կիւնահ
 Էտէրսէնիղ , Թէլճէճիք խոստովանել

օլունուղ տէմէք տիր :

Տէտի նբ գրիգոր , հանկի կիւնաս
պեօյիւք տիւր , բի տատմը դատաստան
կիւնիւնտէ փէք ութանտըրըր :

Տէտի նբ հրեշտակ , օ՛ կիւնաս պեօյ-
իւք տիւր .բի , բիշի՛ բիւչիւք տիւր
տէյի խոստովանել օլմայա :

Տէտի նբ գրիգոր , խոստովանել օլ-
մագ , աղաշխարանք չէքմէք , վէ աղ-
լայրպ եաշ տեօքմէք , կիւնասլարը նէ՛
շէքիւ սիւէր :

Տէտի նբ հրեշտակ , նիճէ մու՛ մ-
թէշտէն էրիւր , վէ դարանլըդ կիւնէշ-
տէն դաշար , վէ թօղ բիւզկէարտան տա
ղըլըր , օնուն կիպի՛ խոստովանանք վէ
աղաշխարանք՝ կիւնասլարը եօղ էտէր .
բի դատաստան կիւնիւնտէ բն՝ օ՛ կիւ-
նասլար իչին տալա սօրկու սիւլալ էթ-
մէդ : Աշտէ օ՛ միսիլլի բիմսէ իչին տէտի
դաւիթ մարգարէ , բի մուդլու օնա .բի
կիւնասլարընա թողուի օլտու , վէ էօր-
թիւլաիւյ ճիւմէ սուչլարը :

Տէտի նբ գրիգոր , պիւր բիշի խոստ
վանել օլտուքտան սօղրա , օ՛ կիւնասլը
թէքրար իշէսէ վէ թէքրար փիւշ-

մանն օլուպ մեղայ տէրիպ խոստովանել
օլսա, օ՛ առամ թողու թի՛ պուլուլումու :

Տէտի սբ հրեշտակ, քիշի նէ՛ դատար
տիւշէրսէ՛ գալգ մագ ճայիզ տիր . քի
նէ՛ դատար կիւնահ է թմիշ օլսա, ու-
մուտունու քէսմէրիպ սպաշխարել օլմագ
կէրէք տիր : ( ) էրէ միածին քս՝ պետրոս
առաքեալա տէտի, քի պիր քիմնէ եէտի
եէ թմիշ քէրէ սանա սուչ էտիպ մեղայ
տէրսէ, թողու թի՛ է թմէլիսին :

Պուճու պեօյէ կանոնք գօյան էֆէն
տիմիզ քս՝ քէնտի գուլարընա, քէնտիտի
եա նէ՛ դատար տահա ողորմած արը :

Ղլահըն ողորմու թի՛ ունու պիր տիպսիզ
քէնարսրզ տէրեա տրը . ինսանընքի օ-
նուն եանընտա՝ պիր գադրէ՛ գատար պի
լէ կէլմէզ . նէ՛ դատար չօք օլսատա :

Տէտի սբ գրիգոր, պիր առամ տէր-
եատա՝ տաղտա՝ պէլտէ՝ ետպան եէրլէր
տէ պուլունուպ, գաֆիլ էօլիւր իքէն
կիւնահլարընը Ֆիքր էտիպ մեղայ տէ-
սէ, վէ խոստովանել օլմագ իսթէսէ .
լաքին քահանայ պուլունմասա տէ, օ՛
սէպէպտէն խոստովանանքսրզ էօլսէ,
օնուն հալը նիճէ՛ օլուր :

Տէտի սբ հրեշտակ, հէր քիշիյէ ճոյ
 իղ տիր քի կիւնահընը հէր կիւն խոստո
 վանել օլա, ետխօտ հաՖթատա պիր քէր
 րէ • հիշ տէյիլ լուէ՝ այտա պիր քէրրէ •
 ետխօտ պարի երլտա պէշ ալթը քէրրէ :

Ա է էկէր քահանասըղ էէրտէ պու-
 լուհուրսա, հէր քիմ օլուրսա՝ օնա խոս-
 տովանել օլմագ ճոյիղ տիր • օնու քս գա
 պուլ էտէր • ղէրէ քէնտինին աղիղ գա-
 նը պահասը տրը • վէ աւաղանտան տօղ-
 մուշ տուր • վէ սբ երրորդ ութի դաւա-
 նել օլուր • վէ քսուհն սբ խաչընա եր-
 կրրպագութի էտէր :

Տէտի սուրբ գրեգոր, պահք նէ
 շէքիլ շէյ տիր :

Տէտի սբ հրեշտակ, պահք էօյէ պիր
 աղիղ շէյ տիր, քի ինսանը հրեշտակը-
 րա պէնկղէտիր • վէ շէյթանը պէնա է-
 տէր • քի օլ պահք դուդան ատամ՝ ըլա
 ճէնկլէ շէմէղ • էանի քէնտինէ ույտու-
 րուպ կիւնահա տիւշիւրէմէղ : Օ էրէ
 պահք՝ տէմիր գալէ օլուր դուդանա •
 քի տիւշմանը օլան շէյթան իշէրի կի-
 րէմէղ • էանի գալպինէ կիրիպ վէսվէսէ
 վէրէմէղ :

Տէտի սուրբ գրիգոր , աղօթք նե՛
շէրիւ շէյ տիր :

Տէտի սուրբ հրեշտակ , աղօթք զ
շէյ տիր՝ քի առամըն Ֆիքրինի տլահա
չքարրը : Աիր առամ փաք Ֆիքր իէ
աղօթքա սուրսա , զ աղօթք՝ օք կիպի
կէօյլէրի կէչիպ , ալահա չգար , վէ ա-
տամը կիւնահտան կէրի դուգար , դէրէ
Ֆիքրի տայրմա աղօթքաա օլան քիմսէ-
նին՝ կիւնահ Ֆիքր էտէճէք վագթը
էօք սուր :

Տէտի սր գրիգոր , մեղաւորուն էօլ
մէսի նիչին սաղմաստա չար տէնիլմիշտիր :

Տէտի սուրբ հրեշտակ , պիր քիշի
կիւնահընտան փիւշման օլմայրպ մեղա-
սըղ խոստովանանքսըղ կիթսէ , կէրչէք
քի զ առամըն մահը քէնաինէ չար օ-
լուր • դէրէ իշիտէճէք տիր դատաս-
տան կիւնիւնտէ զ սէսի զարհուրելի
ճայնը , քի (էրթայք յինէն անիծեալք
ի հուրն յաւիտենական) • քի տայրմա
շէյթանըն տրտընճա կիթտինիղ տէ ճա-
նընըղը կիւնահ ըլա դարալաարընը :

Ս է օնտան սօղրա դժոխքա կիթմէք
տէն գայրը պիր ումուտլարը տահա էօք

տուր • վէ դժոխքա կիթախքաէն սօղա •
 չգմողա տաճա պիր եէրաէն շարէ պու-
 լամսողար • Ս է անձ քի տայրմա ողոր-
 մած արը • օնճուլային անդէղջ մեղաւոր
 քիմսէլէրէ սալա ողորմեւլ օլմաղ • վէ
 տայրմա օնլարա խըշմըլա նաղար էտէր •
 ( ) նուն իչին օնճուլային մեղաւորլարըն
 մաճը շար տէնիլմիշ տիր •

Տէտի սուրբ գրիգորի եւ տրդարըն
 մաճը նէ՛ շէքիլ աղեղ տէնիլըր •

Տէտի սր ճրեշտակի ղէրէ տիւնեայէ
 սլտանմայրալ՝ քէնախնի կիւնահտան սա
 քընտը • վէ պու տիւնեանըն սէֆասընա
 գարշը՝ քէնախնի էօլմիւշ կիպի կեօստէր
 տի • վէ յոյսունու հէմէն քնուն արքայ-
 ութիւնունա գօտու • օնուն իչին օ սր
 փառքա արժանի օլտու • վէ տայրմա
 շաղլըք շէնլըք իչինտէ տիր •

( ) նուն իչին արդարըն մաճը միւղա
 բէք տիր տէնիլտի • ղէրէ էօլմէյինճէ՛
 փառքա լայիգ օլամաղ • օնուն իչին ար-
 դարըն ումուտու գամի օլտուղու իչին՝
 տայրմա կեօղիւյ էօլմէքտէ՛ տիր • Նիճէ
 քի պօղոս առարեալ տէտի • արղու չէ-
 քէրիմ քի շու թէնտէն չքայրմ տէ քսա

կիտէ յիմն **Օ** էրէ արդարլարա պու տիւն
էա զընտան կէլեր :

Տէտի սբ գրիգոր, դատաստան կիւ-
նիւնտէ . քիշինին գործքունա կեօրէ
վէրիվէք նիճէ տիր :

Տէտի սբ հրէշտակ , արդարլարա էօյ
լէ պիր փառք վէրիլեր , քի պօղոս առա-
քեալըն տէտի յի կիպի , նէ՛ կեօղ կեօր-
միւշ , նէ՛ գուլագ իշիթմիշ , վէ նէ՛ ին-
սանըն Ֆիգրինէ կէլէպիլեր . զէրէ պու
տիւնեանըն հըշ պիր փառքընա պէնկ-
զէմէզ՝ քի ստամըն Ֆիքրինտէ կէշէ :
Ս է մեղաւորլարատա էօյլէ պիր շարչա
րանք վէրիլեր , քի հըշ պիր շարչա-
րանքա պէնկզէմէզ :

Օ էրէ նիճէ քի արքայութի նէ՛ շէ
քիլ փառք օլտուղու Ֆիքիրտէն եօքարը
տըր , ծնուն կիպի՝ դժոխքունտա շար-
չարանքը՝ ագլտան տըշարը տըր : **Վ**ժտէր
կիպի գուրղլարը էօլմէզ , շէտիտ հէ-
րարէթլի աթէշի սեօնմէզ . վէ շարչա-
րանքը ապլա թիւքէնմէզ :

Տէտի սբ գրիգոր , հանկի գործք
փէք Ֆայտալը տըր ստամա :

Տէտի սբ հրէշտակ , հէր գործքտան

էյն գործք՝ զղջումս՝ խոստովանանք՝ ա-
պաշխարանք արբ : Հէր քիմակ պու իւչ
գործք պուլունուրսա արքայուն Օ՛նուն
իչին տիր շիւպհէսիզ :

Տէտի սբ գրիգոր, եա հէր գործք-
տան Ֆէնա հանկի գործք տուր :

Տէտի սբ հրեշտակ, օ՛ տուր քի քիշի
զղջումսուզ՝ խոստովանանքսրզ գալա •
զէրէ զղջումսուզ էօլէն քիշի քի ան-
ղեղջ տէնիլեր, հիչ շիւպհէսիզ դժ՛ոխ-
քա կիտէր • քի յաւիտեանս յաւիտենից
դժ՛ոխքտան չդմաղ :

Տէտի սբ գրիգոր, պիր ատամ քի
կիւնահընը խոստովանել օլա՝ վէ քահա-
նանըն գօտուղու ապաշխարանքը չէք-
մէղտէն էօլէ, օնուն իշի նիճէ՛ օլուր :

Տէտի սբ հրեշտակ, թամամ զղղջալ
օլմուշ խէ, սբ եկեղեցինին աղօթքու
վէ սուրբ պատարագ՝ օնուն կիւնահընը
քաւել էտէր • զէրէ նիյէթինտէ էօլէ
խի՛ քի սաղ գալայրար, ապաշխարան-
քընը շիւպհէսիզ էաա էտէր խի • օ-
նուն իչին՝ օ՛ քրիստոնէանըն էքսիկինի
եկեղեցի տօլտուրուր :

Տէտի սուրբ գրիգոր, թէնտէն շը-

դան ճանկար՝ նե՛ գայլըրըրար :

Տէտի սբ հրեշտակ , սարգարար տայր
մա պունու գայլըրըրար՝ քի ահ նե՛ դա
ման օլուր քի քս կէլէ դատաստան էտէ՝
քի թէնլէրիմիդէ գալուշուդ , վարալամ
արքայու թիւնուն թիւքէնմէդ վառքը-
նը վայելէլ էտէլիմ :

Ա է մեղաւորլար տայրմա գասէվէթ
էտէրլէր , քի ահ դատաստան կիւնիւյ
կէլտիյի դաման՝ օ՛ կիւն պիղիմ սէֆիլ
հալամըդ աճադ նե՛ շէքիլ օլուր , քի դը-
ժոխքուն սեօյիւնմէդ ամէշնէ վէ թիւ
քէնմէդ չարչարանքնա կիրիֆտար օլ-
սագ կէրէք : Ա եղաւորլար տայրմա պուն
լարը Ֆիքիլէնիս՝ սալա ուրախ օլմադ-
լար . իլա հեմէն տայրմա աղլաշըրար :

Տէտի սբ գրիգոր , կիտէն ճանկար՝
կէրի գարշլարընը գայլըրըրա՛րմը , եօք-
սա հիչ Ֆիքիլէրինէ կէլմէդ մի :

Տէտի սբ հրեշտակ , տայրմա կեօղլէ-
րի օնլարտա տըր : Ա է էկէր պիք քիշէ
նին կէրի գալմը յիշատակը՝ կէչմիշէ-
րինին ճանը իշին ողորմու թի վէ սգասա-
րագուց վէրէ , օ՛ ճան տայրմա յիշատա-
կընա սուվա էտէր՝ քի սլահ օնլարա

էօմբլւր ուղուհուղու վէրէ վէ իշինի
կիւճիւհիւյ էհասն էյլէյէ :

Ս է էկէր կէրի գալմըշ .բիշն՝ .բէն-
տի ննջեցեալարընը Ֆիքրինէ կէթիւմէյ
իպ՝ ճանընը գայրըմազսա , օ՛տա յիշատա
կընըտալա հիչ գայրըմազ . վէ տայլմա
անէծք վէրիւր , բի տէր անձ՝ պէնիմ՝
յիշատակըմը եօղ էյլէ , վէ պէնի յիշա-
տակսրզլտըրն սըրասընա գօ : Ս էրէ օ՛
նուն իչին պուհու պէօյլէ նիաղ էտէր ,
բի անյիշատակ ննջեցեալար իչին ո-
ղըրմիս չքարըլարքտա , պարի ծնտան
հիսսէմէնա օլա :

Տէտի սը գրիգոր , ճանլարտա պիրպի
րինի կէօրմէք թանըմագ սէվմէք վալմը :

Տէտի սը հրեշտակ , կէօրմէք օլմասա՝
կէօղսիւղ կիպի օլուրլարըտը . վէ թա-
նըմագ սէվմէք օլմասա , հայվան կիպի օ-
լուրլարըտը , վէ ծնտան սօղոա արքայուի՝
գժոխք լաղըմ՝ կէլմէղ իտի ծնլարա :
Խանի պէլլէ .բի կէօրմէք՝ թանըմագ՝ վէ
պիրպիրինի սէվմէք վարտըր պուրատա-
քինսէն չօք ղիեատէ :

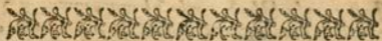
Տէտի սը գրիգոր , արքայու-թիւնաա
պիրպիրինի սէվմէք նէ՛ շէքիլ տիւր :

Տէտի նք հրեշտակ, օրատա մարմնա-
ւոր սեւմէք կիպի տէյիւ տիր • իւրա
հէփ հրեշտակար կիպի հոգեւոր մու-
հասպպէթտէ տիրլէր • օ՛ մուհասպպէթ
ինսանըն Ֆիքրինտէն եօքարըտըր :

Ս է հէրպիւրիսի ալլահըն վէրտիկի տէվ-
լէթին փառքը իլէ տօնանմըշտըր • վէ
տայրմա շաղլըգ իչինտէ օլուպ, ալլահա
փառաբանուլթիւն էտէրլէր :

Երանելի նք Գրիգոր լուսաւորիչխիզին՝ նք
հրեշտակ ըլա էթտիկի հարցմուկըլար պուրա-
ճըգտա թամամօլտու :

ՏԻ նծ տմենասուրբ երրորդուլի և
մի նծուլթի, պիղ կիւնահքեար
գուլլարընատա շնորհք վէ հոգեւոր ի-
մաստուլթի վէրէ՝ քի տայրմա կիւնահ-
տան գաչըպ, զղջումտա՝ խոստովանանք
տա՝ վէ ապաշխարանքտա օլուպ, դժսխ-
քուն աթէշինտէն խէլաս պուլմաղա, և
վէ արքայուլթի փառքընա լայիգ օլմաղա
արժանի օլալմ, ամին :

Պիշէ՛ հայոց ազգն իմեան զուհուրս քէլ
 րիչէ նազլ օլուհուր :

Սէ պուհտան սօղրա պու պիզիմ՝
 հայոց ազգըն՝ ասլը թէմէլի
 նէրէտէն օլտուղուհնուտա՝ պու գիւրքձի
 էզտէ ազ պուչուգ պէյան էթմէք մի-
 նասիպ կեօրիւնտի :

Սէրէ շիւնքի սք գրիգոր լուսա-
 ւորիչիմիզին ասլը թէմէլի նէրէտէն օլ-
 տուղուհու պիլաիք , ազգըմըզըն ասլը-
 նլտա պիլմէք ճայիզ կեօրիւնտի :

Քի գայրը աղգ պիզէ՝ սիզին ասլընըզ
 նէրէտէն զուհուր էթմիշ տիր տէյի սիւ-
 վալ էթսէ , չօղուհնուգ տէմէյիմ՝ հէփի-
 միզ կէրէկի կիպի պիլէմէյիզ . բի պէօյ-
 իւք սյըպ աըք . զէրէ բիշի բէնտի ասլը
 նը պիլմէմէք գաթը փէք ձէ հայէ թ տիր .
 նիձէ բի պու գիւրքձիէզին իպթիաասն-
 տաստա զէբը օլուհաու :

Իմտի պիլմէք կէրէյիզ . բի Աջ նա-
 հայէտ զամսնընտա՝ ջըհէզէզ սու թու-

Ֆրանը պիւթիւն տիւնեայր պասըպ ,
 ճիւմէ ինսան ու հայվան հէլթք օլտու :
 Ս է տաճա պոււնլար օլմաղտան , անձ նոյ
 նաճապեաէ պուլլուրտու՝ . քի եարաթ-
 տըղըմ ինսան հէփի կիւնաճ իշինտէ գարկ
 օլտու , քի սալթ սէնի պուլտում ար-
 դար պէնիմ էօյիւմտէ :

Եւմաի շու թարղ՝ շու թարղ պիր կէմի
 թէքնէսի եափի քի գաւանը կէնիշ՝ աղղը
 քիւշիւք օլտ . քի կիրէսին իշինէ սէն
 քէնտին վէ իւչ օղլուն , վէ սիլին աիշի
 քիշիւք ինիղ : Ս է եէնմէսի հէլալ օ-
 լան հայվանլարտան եէտիշէր եէտիշէր ,
 վէ օ պիրլէ ինտէն իքիշէր իքիշէր եր-
 քէքլի տիշիւ պիլէ ալըպ պէսլէյէսին :
 Վի պէն պու տիւնեայր սուլա վէրսէմ
 կէրէք տիր , սէն գուրթուլասըն սէնին-
 լէ պիլէ օլմաղտը ըլա :

Ս է նոյ նաճապեա ալլաճըն էմրինէ
 միւթի օլտալ , հէփ տէտիկի կիպի էթտի :
 Ս է պիւթիւն տիւնեա սուլա կիտիպ ,
 քէնտի իւչ օղլու իլէ վէ եօլտաշլարը ի-
 լէ սալթ հէմէն սէքիղ քիշիճիք գալ-
 տըլար տիւնեա իւղիւնտէ . քի տա-
 ւաճաշոււնչուն ծննգոյ գիրքինտէ թա-

մամ նագլ օլունուր :

Ս է իւջ օլունունն ատը պունլար
տըր . Սեմ . Քամ . Յարէթ . քի պուն-
լարտան թէքրար տիւնեա ինսան ըլա
տօլտու . քի հէրպիրինտէն թիւրլիւյ
թիւրլիւյ միլէթ զուհուրա կէլտի :

Ս է պիղիմ հայոց աղգւմըղ յարէթ
տէն զուհուր էթմիշ տիր . քի նուհուն
քիւչիւք օլուն տուր : Պունա պէջիւք
խապաթ պու տուր , քի պիղէ պատմուի
գիրքլէրինտէ՝ յարէթական աղգ . էր-
լէր . քի յարէթտէն կէլմիշ յարէթին
սինսիլէսի տէմէք տիր : Ս է յարէթտէն
սինսիլէմիղ պէջլէ կէլմիշ , քի յարէթին
իւք օլուն՝ գամէր . պու գամէրտէն
տօղտու թիրաս , թիրաստան՝ թորգում .
քի պիղիմ պիր ատըմըղտա՝ թորգումա-
կան՝ եախօա թորգումեան աղգ տէնիլիր .
քի թորգումունն սինսիլէսի տէմէք տիր :

Ս է պու թորգումտան տօղտու հայկ
քաջ գահրաման . քի պիղէ հայոց աղգ
վէ հայկական աղգ տէնիլմէք՝ պու հայ-
կըն ատընտան կէլտի : Վղգւմըղըն թէ-
մէլինէ պունլար պէջիւք խապաթ տըր ,
քի յարէթտէն՝ յարէթական , թոր-

գումաման՝ Թորգոմնական , վէ հայկտան՝
հայկական ազգ տէնիլտիք վէ տէնիլի-
րիզ շինմախէ տէք հալայ :

Վ է պիլմէյիզ , քի օլ ղէքր օլու-
նան սո՞ւ Թուֆանը՝ քի հայձա ջրհե-
ղեղ տէնիլիք՝ օլտուգտան սօղրա , Թէք-
րար նուհուն օղուլարընտան հալգ պի-
րազ չօղալարդտա , եէ Թմիշ իքի ու-
լու քիմնէլէր . մալ ու գուվիլէթ սա-
հիպլէրի , պիր եէրէ ձէմ օլուպ պաղ-
տաա չէօլիւնատէ , Թէքրիմ էթաիլէր ,
քի կէլին շուրատա պիր մէթին գուլէ
եափալըմ , քի պաշը կէօյէ եէթիշսին .
եանի գայէթ վէ գայէթ իւքսէք օլլուն .
քի պիր վագըթ տահա սու Թուֆանը
կէլիրսէ , օգուլէնին իշինէ կիրիպ գուր
Թուլալըմ . շիւնքի գուվիլէթ սահիպի
տիրլէր , ալլահըն էլինտէն գաշսալար
կէրէք . նիձէքի շինմաի պիզ էտէրիւզ :

Վ է պունու պէօյլէձէ Թէքրիմ է-
տիպ , եափմաղա պաշտարըար : Վ է նի՞
գատար իւքսէք եափարըար տէրսէն ,
մծաշունչտա եաղըլմըշ , քի սու Թու-
ֆանը տիւնեայր պասարղը գաման , պու-
տիւնեանըն էն իւքսէք տաղլարընտան՝

օն պէշ արշնն գատար տահա եօքարը
չըգար սու :

Ս է պուճար շիւնքի պուճու պի-
լերէր խի, օ՛լ գատար իւքսէք ետիտը-
լար, քի սու կէնէ օ գատար՝ եա տահա
արթըգ չգարսա, օ գուլէնին պօյունա
էէթիշմէյէ. քի ագըլտան արշարը պիր
իշ տիր : Ս է ադամտան օ զամնա կէ-
լէնէտէք՝ պիլթիւն տիւնէա պիր տիլ
գուլանըլարըար. քի գայրը տիլէօղ
ուտու. վէ օ տիլ՝ իպրանի իմիշ :

Ս է պուճար պու գուլէյի ետիըպ՝
գայէթ իւքսէք չգարքէն, ալլահ պուճ-
լարա պիր շէտիտ ըիւղկէար էսաի, քի
օ ըիւղկէարտան հէր պիրինէ պիշգա պաշ
գա տիլ վէրիլտի, քի պիր տիլ իքէն՝
էէթմիշ իքի տիլ օլտու. քի պիրպիրի-
նին տիլինի աղնամամաղա պաշլատըլար.
պիրի կէլտէսէ, օ՛ պիրի թաշ աղնար
ըար. օ՛ պիրի թաշ տէսէ, տահա օ՛ պիրի
պիր գայրը շէյ աղնար ըար. ետիսօա հիշ
պիր շէյ աղնամաղ ըար :

Ս է օյլէճէ պիրպիրինին տիլինի աղ-
նամաարդլարը իշին՝ ետիսնագաան Քա-
րիլ օլուպ, հէր պիրի պիր թարիֆա տա-

ղըլարար : Ա է ագըլաան տըշարը պիր
 շէտիտ բիւղկէար ասհա չըգըպ , օլ Ֆի-
 քիրտէն կեօղտէն տաշրա էափըլմըշ ա-
 զիմ պինայը էօյլէ տաղըթար , բի թա
 շընտան թօղուհտան ասլա էսէր գալ-
 մասըգտան մատէ , էափըլարղը էէրի
 պիլէ պէլլիսիղ օլտու :

Հէյ գատըր ասլահ . բի պիր կեօղ
 աչըպ իւմնագտա , իւղ պին տիւնէտ
 էօգտան վար էտիպ , կինէ էօղ էթմէ-
 կէ գատըր սըն :

Պու աշտարտիլըն պուրաճըգտա զէբր
 օլուհմասընըն ասլը պու տուր , բի օլ
 էէթմիշ լքի ուլու բիմսէլէրին պիրի
 պու պիղիմ հայկ ըմըշ , բի նուհտան
 պէշինճի կեօպէք տիր . բի հայ տիլի
 օնա վէրիլմիշ տիր : Ա է պուհլար հէր
 պիրի պիր թարաֆա տաղըլարգտա ,
 պիղիմ հայկ՝ էջմիածին սէմթինէ կէ-
 լիպ բի էրէվան թօփրաղը արը , օրատա
 մէքեան դութտու :

Ա է օլ էէթմիշ լքիտէն պիրիտէ նէբ
 բովթ իտի . բի նուհուհն լքինճի օղըուհ
 տան կէլմէ իտի . բի պիր ասըտա բէլ
 տիր : Պու բէլ՝ էսկի պաղտաար էափան

արքայ .քի օ՛ մէմէքէթի զոսպդ էթաի .քի
 հաստէն աշըրը պիր իրի .քիմնէ իմիշ :

Ս է մալտա գուլէթաէ իլէրի օլուպ
 գայրըլարա հեօքմ էթմէք խատէր խաի .
 քի պիզիմ հայկատա խապէր սալտը
 քի կէլ պէնիմ հեօքմիւմաէ օթուր . վէ
 հայկ միւթի օլմայըպ , գալքալը բէլ կէլ
 աի հայկըն իւսթիւնէ չօք սաքէր իլէ .
 վէ .քէնաիտէ փիւր սիլահ , պաշընտա տէ
 միր պաշըլք , գօլարընտա տէմիր գօլչադ
 կեօքսիւնաէ արքասընտա տէմիր թահա .
 սաքէրինին օրթասընտա գուլէ կիպի
 պիր շէյ .քի կեօրէնլէր շաշար ըտը :

Պիզիմ հայկ տա գահհրաման , սալթ
 իւչ իւղ տտամըլըլա գարշը չըգըպ
 նէբրոթուն իւսաիւնէ հովլատըղը կի-
 պի , տեօնաիւյ նէբրոթ պիր թէփէճիք
 վար ըտը , օրոյա չքմաղա էվէր իքէն ,
 քաջ հայկ՝ էայընը կէրիպ , իւչ չաթալ
 տէմրէնլի օքուճու բէլին արքասը օրթա
 սընա օղրաթալըղը կիպի , իքի տէմիր թահ
 տասընը կէչիպ , օլ էօքուշուճ թօփրաղը
 նա սափլանտը , վէ բէլ օլ տէմէրքըլըպ
 էրղըլա գալտը վէ սաքէրի Ֆիրար էթաի :

Պու հայկտան տօղտու արմանեակ ,

արմանեակտան՝ արմայիս , օնտան՝ ամասիս , օնտան՝ գեղամ , գեղամտան՝ հարմա , վէ հարմատան տողտու արամ . քաջ :

Պու արամ . քի նուհտան օն պիր կեօ պէք տիր , չօք ճէնքլէր էտիպ , դայէթ նամլը նիշանլը օլտու . քի պու արամըն ստը իլէ՝ պիղէ արմէն՝ արմէնօս՝ էրմէնի տէտիլէր . վէ պիղիմ՝ տիլիմիղճէ՝ արամեան տէնիլիբիղ . քի հէփիսիտէ պիր սեօղ տիւր՝ արամըն տղգը տէմէք :

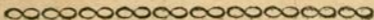
Ս է մօվսէս խորէնացի եաղար , քի կեսարիս շէհրինի պու պիղիմ արամ եափ մըշարը , մըշակ ստը պիր իշկիւղար . քիմսէսի օլուպ , օնու օլ շէհրի եափմասընա միւպաշըր դօտու . վէ թէնպիհ էթտի՝ քի օ՛ մէմլէքէթտէ հէփ հայճա սեօյլէսինլէր . քի հոռոմլար օ՛ սէմթէ շիմտիյէտէք բրօգօն արմէնօս տէրլէր . քի էվլէլքի հայաստան տէմէք տիր . վէ պիղտէ օնլարտան սլըպ , առաջին հայք տէրիղ . քի օ՛ տա էօյլէ տէմէք տիր :

Ս է քաղաքըն ստընա հոռոմլար եափանըն ստընտան սլըպ , մաթագ տէտիլէր՝ մըշակ տէյէմէտիլքլէրի իշին : Ս է սօղրա օլ շէհր հոռոմ էլինէ կէչտիկէ

իչին դէստըրիա տէտիլէր, ողէրէ հոռոմլար
 հոռոմ թիւորուհա գէսարու տէրլէր :
 Պիղտէ օնլարտան ալլայ, մութակ վէ կէ
 սարիա տէտիք քի թիւրքճէ սիտէ գայ-
 սէրի տէնիլլը :

Ալէլէլմ քի պու տէօրաիւնճի խապաթ
 որը պիղիմ աղղըն ասլը թէմէլի նէրէ-
 տէն կէլաիլինէ . քի արամ քաջ թագա-
 ւորուհա աաըյըլա՝ արամեան, արմէն,
 արմէնօս, էրմէնի տէնիլաիք : Ա է պու
 արամ՝ քի նուհաան օնպիլինճի կէօպէք
 տիր աէտիք, հայր արըհմըն զամանընաա
 խի . քի օտա նուհաան օնպիլը կէօպէք տիր
 էվէլքի օղլուհաան կէլմէ, էանի սէմէն :

Ա է պու պատմուլի պու գատարճա
 քէֆայէթ էտէր՝ քի կէլաիք պիղիմ քաջ
 արամատագ . Օ էրէ պիղիմ միւրատըրը
 հայոց աղղըն պիւթիւնիւնիւյ նագլ էթ
 մէք տէյիլ տիր . իլա հէմէն ասլամըղըն
 նէրէտէն կէլաիլինի տույմագ իչին տիր :
 Ա է պու պիղիմ հայոց աղղըն պատմուլի
 ունու՝ ինչալա հ մուֆասսալճա վէ աչը-
 ճագ հայճա իլէ պիր գիրքճիէ զ շարդըլէլ
 էտիպ՝ պատմա էթմէք միւրատըրը արք
 է կէր ալլահ տա միւրաա էտէրսէ :

Սբ վարդապետալէր պույուրմուշարս
 քի տեօրտ պաշլըճա Ֆիքիւր վար տըրս
 քի ինսանը կիւնահատան սաքընտըրըր :

Պիւր օ' աուր' քի քիշի էօլէճէք կիւ
 նինի Ֆիքըր էտէ , քի աճապ նէ' չէքսէ
 կէրէք տիր , քի անձաք հէմէն քէնտի
 տույար :

Ի քինճիտի՝ դատաստան կիւնինի
 Ֆիքըր էթմէք տիր , քի օլ ահէղ հէյսլէթ
 լի թագաւորս՝ հէր կիւնահը իշին նիճէ
 ճէվապ վէրսէ կէրէք տիր , քի հրէշտակ
 լար թիթրէր օնուն հէյսլէթինտէն :

Իւշիւնճիտի՝ դժոխքուն սէօյիւնմէղ
 աթէշինի վէ թիւքէնմէղ չարչարան-
 քընը Ֆիքըր էթմէք տիր :

Տեօրաիւնճիտի օնուն կիպլի՝ ալքայ-
 ութիւնուն սօղսուղ փաւքընը վէ դէվ-
 գինի Ֆիքըր էթմէք տիր :

Իւսահ հէփիտիդէ Ֆէրսսէթ վէրէ ,
 ամին :

Կուղես որ աղնիւ կենաս՝ որ ամմէն
մարդ ըզ քեզ սիրէ . դու հողի նման կե-
ցիր՝ որ ամէն որ ըզ քեզ կոխէ :

Տէ՛գէ՛ րե՛ր թէ

Խտե՛րսին քի աղեղ օլասըն՝ քի հէր
ստամսէնի սէվէ . սէն թօփրաղա պէնկ
ղէ՛ քի հէր քիմսէ սէնի պասս :

Քան ղերկաթն այլ ինչ ամուր՝ որ
կրակն ըղնա կու հալէ . դու ջրի նը-
ման եղիր՝ որ կըրակն ՚ի քեղնէ վախէ :

Տէ՛գէ՛ րե՛ր թէ

Տէ՛միրտէն փէք նէ վար տըր՝ քի ա-
թէշ օնու էրիտիր . սէն սուշա մէնէնա
օլ՝ քի տէ՛միր սէնտէն խէ՛Ֆ էտէ :

Թէ մեծ ու թէ փոքըր մարդու՝ մի
մըանէր դու հեան ՚ի կըռիւ . ամմէն
մարդու մօտ ըզ քեզ՝ համարէ կտոր մի
խըռիւ :

Տէ՛գէ՛ րե՛ր թէ

Կէր պէօյիւք էկէր քիւջիւք քիմ-
սէնին պիլէսինճէ նիղա էթմէ . հէր
քիմսէնին Էանընտա սէնի՛ պիր շալը
չէօլիճիւյէղի սան :

Մարդուն ետևէն բարի՛ թէ խօսիս
խօսիր հանապազ • յերեսն ըզ մարդ մի՛
դովեր՝ որ մէկ է գովէլն ու արնազ :

Տէ՛գէ՛ Գէր Գէ

Քիչինին արարնտան էյլեր՝ սէօյլեր
սէն սէօյլէ տայրմա • իւղիւնէ քիմնէյի
էօյմէ՛ քի պիր ար զէվգլէնմէկ իլէ :

Քանա դու որ քիչ խօսիս՝ շատ լը-
սես ու շատ խմանաս • լեղի ու զուր խօս
քերու՛ շատ լըռես ու շատ դիմանաս :

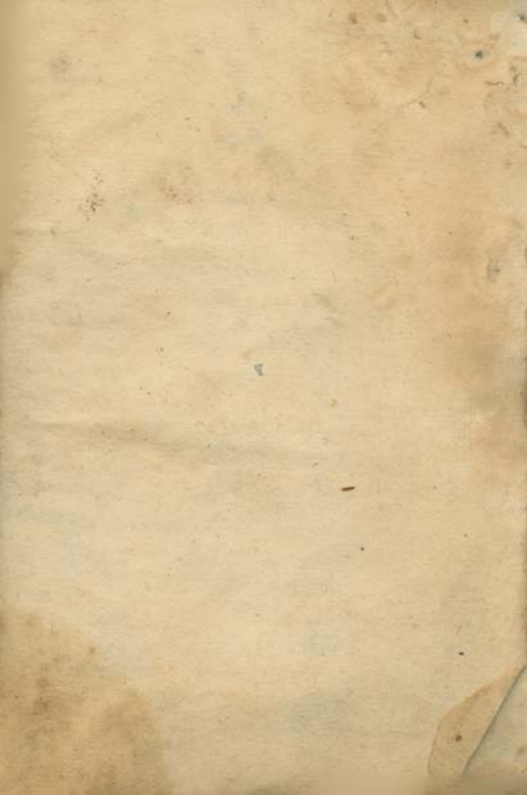
Տէ՛գէ՛ Գէր Գէ

Ճահա էյլէ քի ազ սէօյլէյիսին՝ չօք
իշխաէսին վէ չօք աղնայասըն • աճը վէ
պուհասն սէօյլերէ՛ չօք սասու էտիպ
չօք տայանասըն :

Ս Ե Ր Տ

— ONO —

27

177

177
177

1.
2

585
255
3

177
177
177
177

177
177
177
177
177
177
177
177

177
177
177
177
177

